

**Общинска стратегия за развитие
на социалните услуги
/2016-2020 г./**

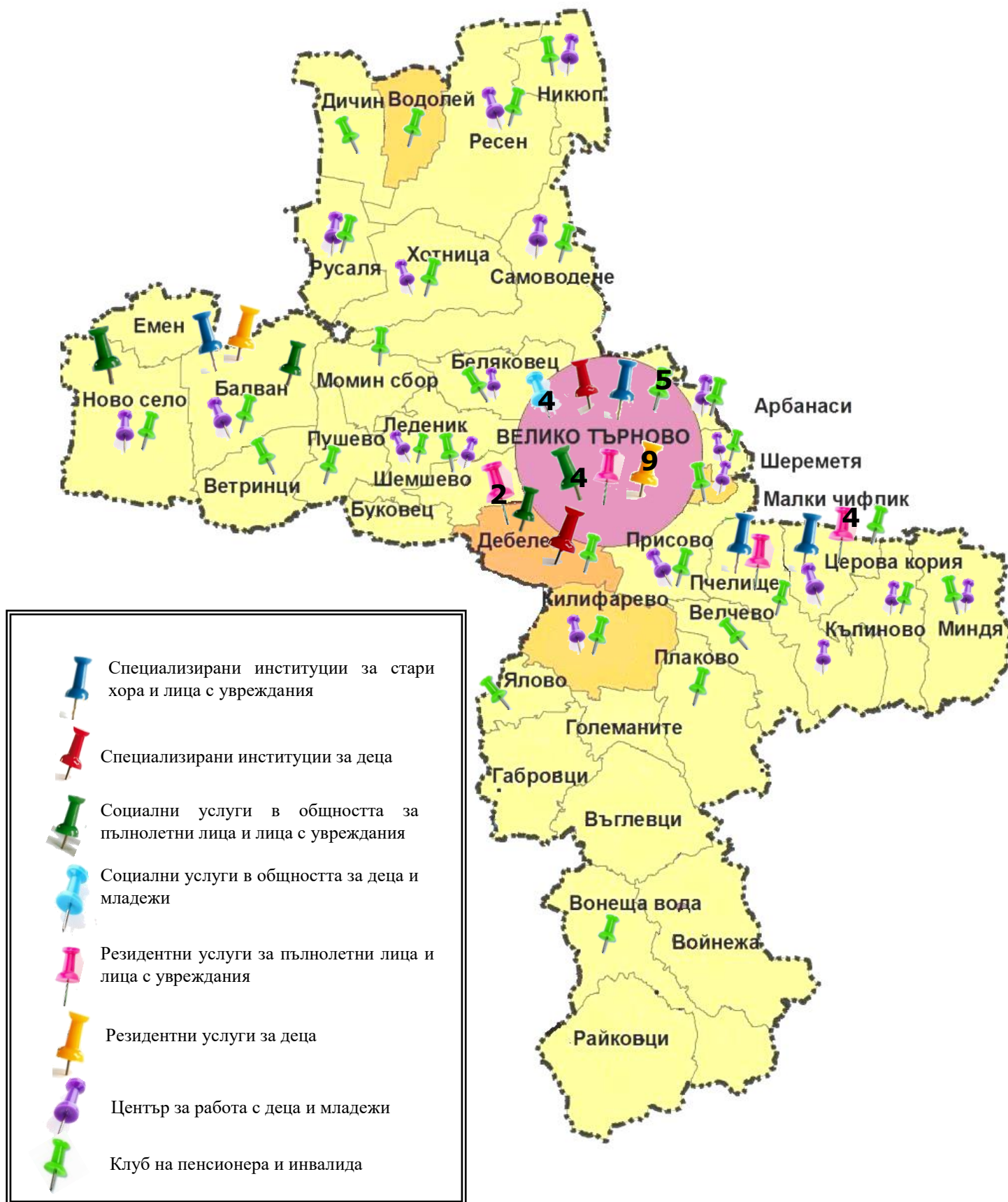

**Община Велико Търново
май 2016 г.**

Използвани съкращения (абривиатури)

МТСП	Министерството на труда и социалната политика
АСП	Агенция за социално подпомагане
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане”
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
РИО	Регионален инспекторат по образование
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РПУ	Районно полицейско управление
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
МОБАЛ	Многопрофилна областна болница за активно лечение
ЗИХУ	Закон за интеграция на хората с увреждания
НПО	Неправителствена организация
НП ”ОСПОЗ”	Национална програма „От социално подпомагане към осигуряване на заетост”
ОЗД	Отдел “Закрила на детето”
СОП	Специални образователни потребности
СИ	Специализирана институция
СУ	Социална услуга
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДЦДУ	Дневен център за деца и с увреждания
ЗЖ	Защитено жилище
ДЦВХУ	Дневен център за възрастни хора с увреждания
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция
СА	Социален асистент
ДП	Домашен помощник
ЛА	Личен асистент
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
ТСБ	Териториално статистическо бюро
НСИ	Национален статистически институт
ДВХУИ	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост
ДСХ	Дом за стари хора
ДПБ	Държавна психиатрична болница
НЖ	Наблюдавано жилище
ПЖ	Преходно жилище
ЦНСТДМ	Център за настаняване от семеен тип деца/младежи

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

Въведение

Социалните услуги са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот. Извършват се в специализирани институции и в общността. Свързани са със задоволяване на определени жизнени потребности на деца, лица и семейства, които поради здравословни, възрастови и други причини не могат сами или с помощта на своите близки да ги осъществят.

Икономическите и демографски проблеми през последните години наложиха промени в политиките по отношение на уязвимите и рискови групи от населението, а именно деца в риск, хора с увреждания, самотно живеещи възрастни хора, безработни, малцинствени групи.

Подкрепата на хората през целия им живот е една от основните цели на социалната политика. Като държава членка на Европейския съюз България следва социалния модел и изпълнява политиките за преодоляване на рискове като бедност, социално изключване, безработица.

Предвид ситуацията в България на територията на община Велико Търново е развита мрежа от социални услуги, които подпомагат социалното включване на уязвими групи от населението.

Анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Велико Търново е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги в Област Велико Търново за периода 2016 – 2020 г. Изготвения анализ на ситуацията включва анализ на демографски и икономически данни и показатели, очертаващи тенденции, които са база за определяне на рискови групи. След извършване на оценка на наличните социални услуги и анализ на потребностите на уязвимите групи са изведени нуждите от разкриване на социални услуги чрез използване и прилагане на опита от добри практики.

Предварителният анализ на ситуацията обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги в Община Велико Търново, проведено през април - юни 2015 година. Анализът на ситуацията е изготвен от Общински оперативен екип назначен със Заповед № РД 22-996/ 28.04.2015 год. на Кмета на Община Велико Търново.

Настоящата Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Велико Търново (2016 – 2020) е разработена от Работна група определена със Заповед № РД 22-498/29.02.2016 г. на Кмета на Община Велико Търново, в която са включени представители на заинтересованите страни в общината (общинска администрация, Д“СП“ –Велико Търново, НПО – доставчици на социални услуги и други структури на местната власт), ангажирани с организирането и изпълнението на социалната политика на местно ниво. Стратегията за развитието на социалните услуги е изготвена в съответствие с чл. 19, ал. 2 от Закона за социално подпомагане и чл. 36б, от Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане на базата на Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Велико Търново (2016-2020) и е съобразена с Общинския план за развитие на Община Велико Търново за периода 2014 – 2020 г.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Велико Търново цели да осигури достъпни и качествени социални услуги в общината и ще допринесе за развитие на общинската социална политика като модерна, ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център потребителя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество. Общинската стратегия за развитие на социални услуги цели да създаде условия за пълноценна реализация чрез грижа

и подкрепа на местните общности, групи и лица в риск, като осигури достъпни и качествени социални услуги на територията на община Велико Търново.

За да бъдат насочени правилно към конкретните групи потребители и да се гарантира достъпа до социални услуги е необходимо те да бъдат планирани и развивани. Добре ориентираните и качествени социални услуги, предоставяни в Община Велико Търново, ще подпомогнат и разширят възможностите на ползващите ги лица да водят достоен и автономен начин на живот и същевременно ще съдействат за повишаване на ефективността на системата за подкрепа.

Общинската стратегия обхваща всички уязвими общности, всички възрастови групи и всички населени места на територията на община Велико Търново. Стратегията проектира развитието както на социалните услуги, така и на пакет от общински политики и хоризонтални мерки за социално включване, насочени към устойчиви решения на проблемите на рискови групи. Планираните услуги и мерки ще се изпълняват на територията на общината през следващите пет години (2016 – 2020 г.).

Стратегията за социални услуги е съобразена със следните стратегически документи:

- Общински план за развитие на Община Велико Търново 2014 – 2020 г.;
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020;
- Национална стратегия за дългосрочна грижа;
- Национална стратегия за детето 2008 – 2018 г.;
- Национална стратегия «Визия за деинституционализация на децата в Република България»;
- Актуализирана стратегия по заетостта на Република България 2013 – 2020 г.;
- Стратегия «Европа 2020»;
- Европейска стратегия за хора с увреждания 2010-2020 г.;
- Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 – 2020 г.;
- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г.

Визията на Стратегията е:

- развитието и усъвършенстването на съществуващите социални услуги през следващите 5 години (2016 – 2020);
- Разкриването на нови и иновативни социални услуги, съобразно изведените приоритетни целеви групи;
- Иницирането на междусекторни иновативни услуги и програми;
- Успоредното развитие на политики и мерки за социално включване в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и други), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/ или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Представените в Стратегията данни са получени на база проучване и обобщаване на данните за социално-икономическите параметри и ситуацията на живот на рисковите групи и общности и оценка на ресурсите за разкриване и развитие на социални услуги на територията на Община Велико Търново.

I. Анализ на ситуацията.

Община Велико Търново е с централна позиция в Северна България, разположена е на прехода между Стара планина и Дунавската равнина и има площ 885 кв. км. Общината е разположена на границата между две природогеографски области, които разкриват спецификата на общинската територия – балансирано съчетание на земеделски и горски територии. Общината е осигурена с разнообразни природни дейности, които предоставят различни функции и икономически дейности.

Общинския център е част от Северния централен район и е разположен недалеч от административния център на района – град Русе. Заедно с още девет общини формира област Велико Търново. Споделя граници с общините Горна Оряховица, Лясковец, Златарица, Елена, Павликени, Полски Тръмбеш (от същата област), Гурково (област Стара Загора), Трявна, Дряново и Севлиево (област Габрово).

Община Велико Търново се състои от общо 89 селища. В равнинната част са съсредоточени големите и икономически активни селища. В южните склонове на старопланинската верига са разположени много голям брой села, но с незначителен демографски ресурс. Едва 15 % от общото население на общината принадлежи на селата. Останалите са разпределени основно в общинския център, както и в другите два града – Дебелец и Килифарево. Това разпределение е предпоставка за формиране на урбанистична концентрация с потенциал за бъдещ растеж. Тази концентрация е неразривно свързана с агломерацията Велико Търново- Горна Оряховица- Лясковец, в резултат на което и средната гъстота на населението в общината е 100, 5 д./ кв. м при средна стойност за страната (66.3 д./кв. м), въпреки обезлюдяването на старопланинските райони.

Община Велико Търново концентрира 34% от населението на областта и над 40% от продукцията и приходите на икономиката. Град Велико Търново е безспорен фокус на социалните, икономически, културни и управленски функции. Доказателство за това е фактът, че през 2014 г. гр. Велико Търново получи приза за „Най-добър град за живеене“, заедно с гр. Бургас в класацията на Дарик радио. Община Велико Търново бе избран от читателите на в-к „24 часа“ за „Най-добър град за живеене“ за 2015 година.

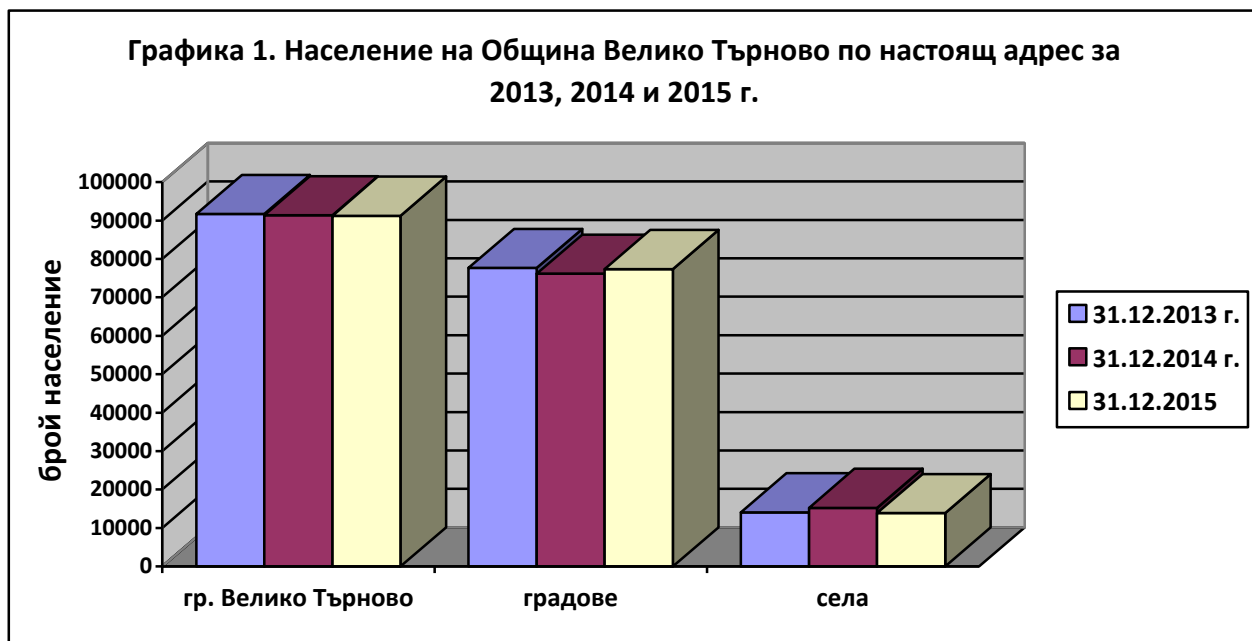
Населението на община Велико Търново към 31.12.2015 г. наброява 91 244 души с регистрация по настоящ адрес.

1. Население – демографска характеристика

По данни на ГРАО Велико Търново в периода 2013 – 2015 г., населението в Община Велико Търново, е било разпределено според вида населено място, както следва:

Вид населено място	Постоянен адрес			Настоящ адрес		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Община Велико Търново	91 222	91 468	91 879	91 244	91398	91 724
Градове	79 356	74 818	79 641	77 386	76 166	77 657
Села	11 866	16 650	12 238	13 864	15232	14 067

На Графика №1 е представена сравнителна схема на посочените данни:

Сравнителен анализ за състоянието на населението в различните населени места от Община Велико Търново

	Разстояние до общинския център	Население към 31.12.2014 г брой	Лица на възраст от 0 до 18 г. включително към 31.12.2014 г.	Брой ученици	Брой деца с увреждания	Брой възрастни хора с увреждания	Брой самотно живеещи стари хора
0404 Велико Търново		87771	13195				
00583 с.Арбанаси	3 км	326	39	27	0	15	19
02364 с.Балван	18 км	572	129	57	0	0	67
03753 с.Белчевци		-	-				
03798 с.Беляковец		881	106				
04011 с.Бижовци		-	-				
05222с.Бойчеви колиби		-	-				
05240 с.Бойчовци		-	-				
05935		-	-				

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

с.Бочковци							
06015 с.Бояновци		2	-				
06118 с.Бранковци		-	-				
06940 с.Буковец		47	2				
10447 гр.Велико Търново		68676	10409				
10553 с.Велчево	17км	138	2	1	0	0	45
10879 с.Ветринци		115	3				
11065 с.Виларе		1	-				
11795 с.Водолей	25км	698	189				
11898 с.Войнежа		30	-				
12098 с.Вонеща вода		168	10				
12396 с.Въглевци		33	1				
12913 с.Върлинка		4	-				
14235 с.Габровци		29	1				
14578 с.Гашевци		9	-				
15401 с.Големаните	18км	10	1				
16016 с.Горановци		1	-				
16047 с.Горен Еневец		4	-				
20242 гр.Дебелец	бкм	3946	757	333	4	135	280
20434 с.Деветаците		2	-				
20715 с.Дечковци		4	-				
21066 с.Димитровци		12	-				
21110 с.Димовци		-	-				
21244 с.Дичин		231	9				
21796 с.Дойновци		-	-				
21899 с.Долен Еневец		-	-				
22383 с.Долни		-	-				

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

Дамяновци							
24058 с.Дунавци		5	-				
27423 с.Емен	25км	66	1	0	0	0	15
32127 с.Ивановци		2	-				
32617 с.Илевци		4	-				
34076 с.Йовчевци		-	-				
36107 с.Къпиново	17км	277	37		1	9	15
36837 гр.Килифарево		2196	395				
37006 с.Кисъовци		3	-				
37160 с.Кладни дял		15	1				
37335 с.Клъшка река		1	-				
40779 с.Куцаровци		-	-				
43013 с.Лагерите		-	-				
43253 с.Леденик		838	171				
46532 с.Малки чифлик	4км	266	52	40	1	15	0
46855 с.Малчовци		6	-				
47175 с.Марговци		-	-				
48278 с.Миндя		224	22				
48636 с.Мишеморков хан		3	-				
48951 с.Момин сбор		160	17				
51175 с.Нацовци		37	1				
51740 с.Никюп		341	25				
52177 с.Ново село		534	49				
54095 с.Осенарите		-	-				
56383 с.Пирамидата		-	-				
56602 с.Плаково	15 км	214	13	2	0	10	73

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

57114 с.Пожерник		-	-				
57666 с.Поповци		3	-				
58459 с.Присово	6 км	762	97	57			13
58520 с.Продановци		6	-				
58791 с.Пушево	12 км	117	5			5	15
58918 с.Пчелище		537	51				
59121 с.Пъровци		8	-				
61435 с.Радковци		3	-				
61861 с.Райковци	34 км	23	-				11
62270 с.Рашевци		-	-				
62517 с.Ресен		1851	249				
63416 с.Русаля		236	15				
63464 с.Русковци		-	-				
65200 с.Самоводене		1575	158				
65262 с.Самсиите		1	-				
66010 с.Сеймените		3	-				
66189 с.Семковци		-	-				
70264 с.Суша река		4	-				
70603 с.Сърненци		-	-				
72312 с.Терзиите		4	-				
72583 с.Тодоровци		2	-				
75229 с.Ушевци		-	-				
77356 с.Хотница		358	23				
78389 с.Цепераните		-	-				
78428 с.Церова кория		374	32				
78536 с.Цонковци		-	-				
83123 с.Шереметя	5 км	245	50	10	3	10	17

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

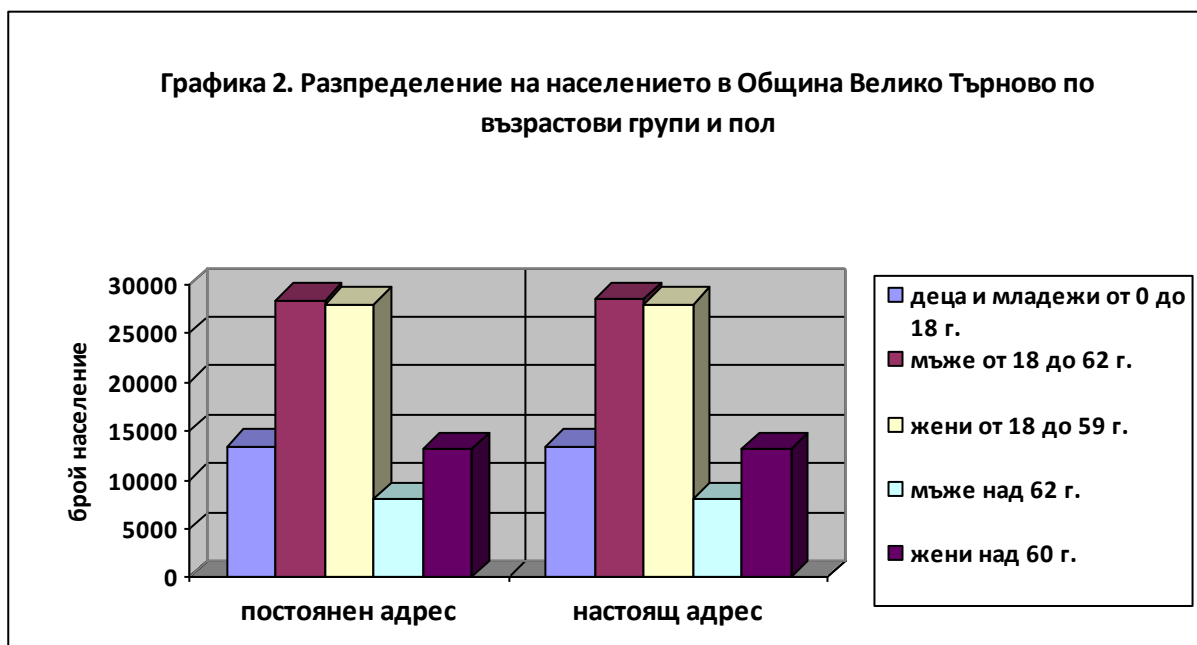
Община Велико Търново

83418 с.Шодековци		4	-				
83586 с.Шемшево		486	72				
87360 с.Ялово		38	1				

Към 31.12.2015 г. по данни на ГРАО разпределението на населението според възраст и пол е както следва:

Община Велико Търново	Деца и младежи (0-18 г.)	Хора в трудоспособна възраст (мъже 18-62г.; жени 18-59г.)	Хора в надтрудоспособна възраст (мъже над 65г.; жени над 60г.)
91 233 постоянен адрес	13 466	56 457 мъже - 28 441 жени - 28 016	21 310 мъже – 8 091 жени -13 219
91 255 настоящ адрес	13 478	56 462 мъже - 28 443 жени – 28 019	21 315 мъже – 8 093 жени – 13 222

На Графика №2 е представена сравнителна схема на посочените данни:

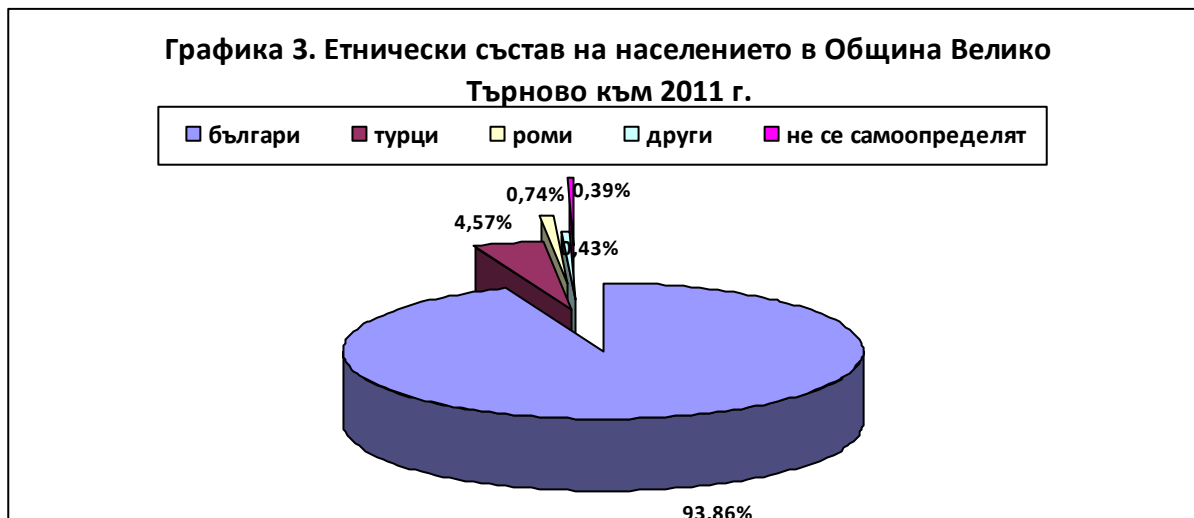
Историческите предпоставки и толерантността на местното население са обособили многообразния състав на населението на Община Велико Търново. По данни на ТСБ от преброяване – 2011 г., на въпроса за етническата принадлежност са отговорили 80 509 души,

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

разпределени както следва: 75 570 – българска, 3 681 – турска, 595 – ромска, 350 – друга и 313 на се самоопределят.

На Графика №3 е представена сравнителна схема на посочените данни в проценти:

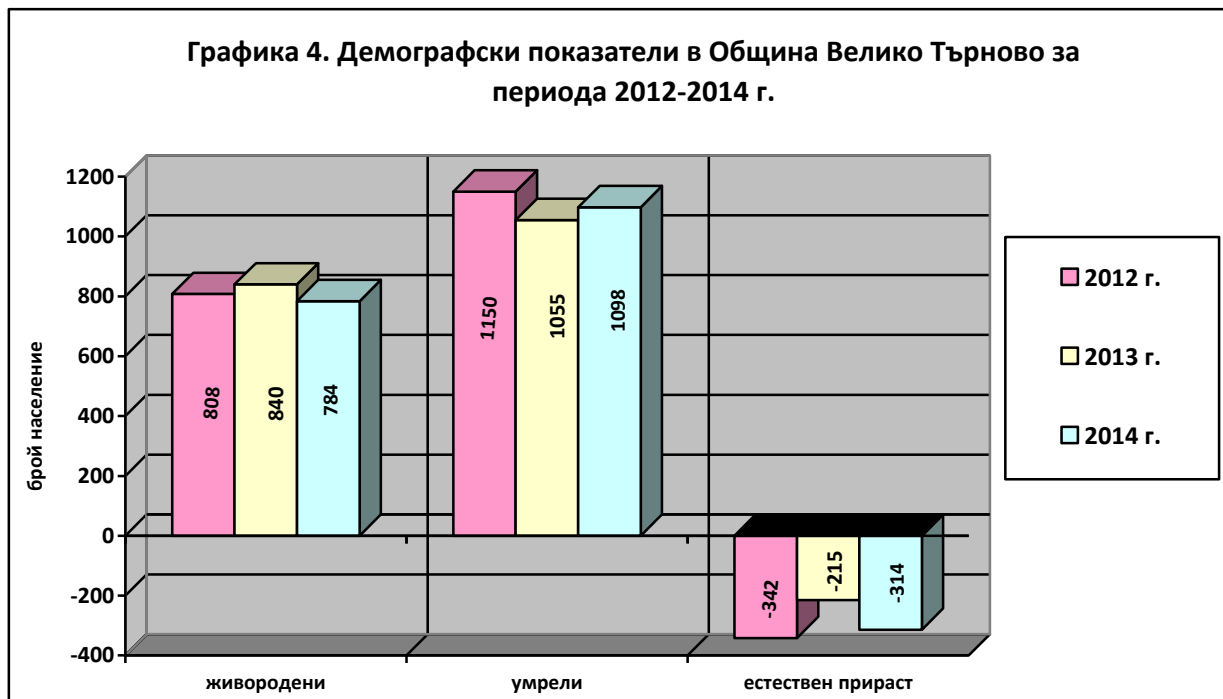
На територията на Община Велико Търново няма населени места, в които да е концентрирана някоя от съществуващите етнически групи. Във всички селища има наличие на отделни части от различните етноси, обособили се в самостоятелни квартали.

Демографски събития в Община Велико Търново за периода 2012 г. - 2014 г.

период	средно годишно население	живородени	умрели	Умрели под 1 год.	Естествен прираст
2012 г.	88 351	808	1150	5	-342
2013 г.	88 282	840	1055	7	-215
2014 г.	88 024	784	1098	3	-314

Източник: РЗИ-Велико Търново

На Графика №4 е представена сравнителна схема на посочените данни:

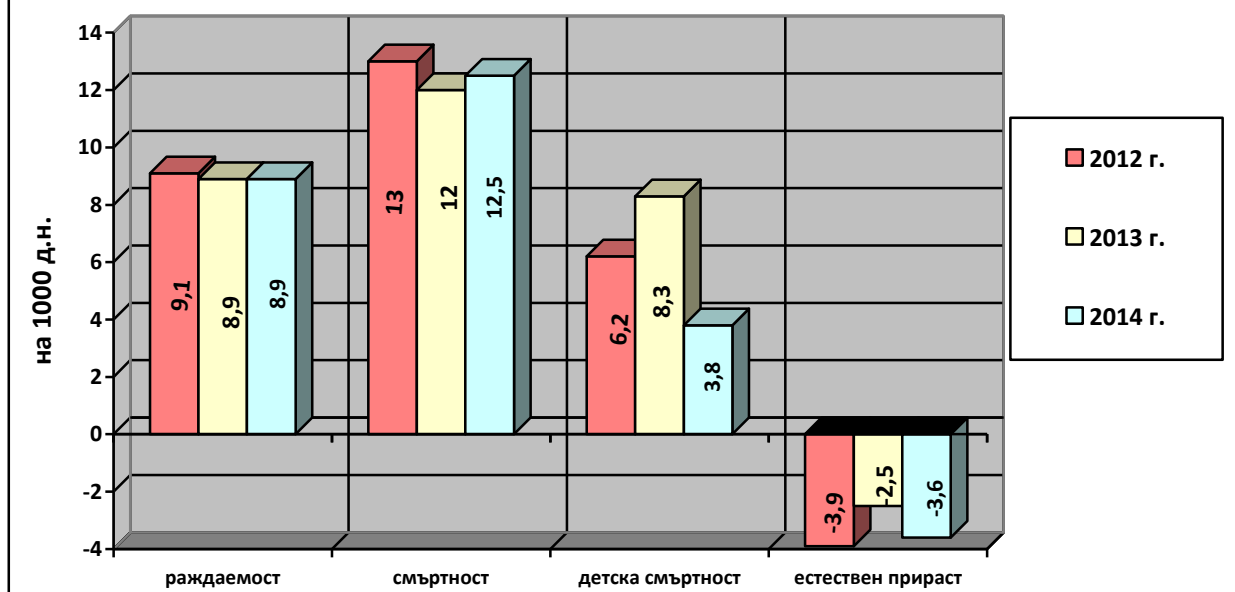
Демографски показатели за Община Велико Търново за периода 2012г.- 2014г.(на 1000 д.н.)

Период	средногодишно население	раждаемост	смъртност	детска смъртност	естествен прираст
2012 г.	88 351	9.1	13.0	6.2	- 3.9
2013 г.	88 282	8.9	12.0	8.3	- 2.5
2014 г.	88 024	8.9	12.5	3.8	- 3.6

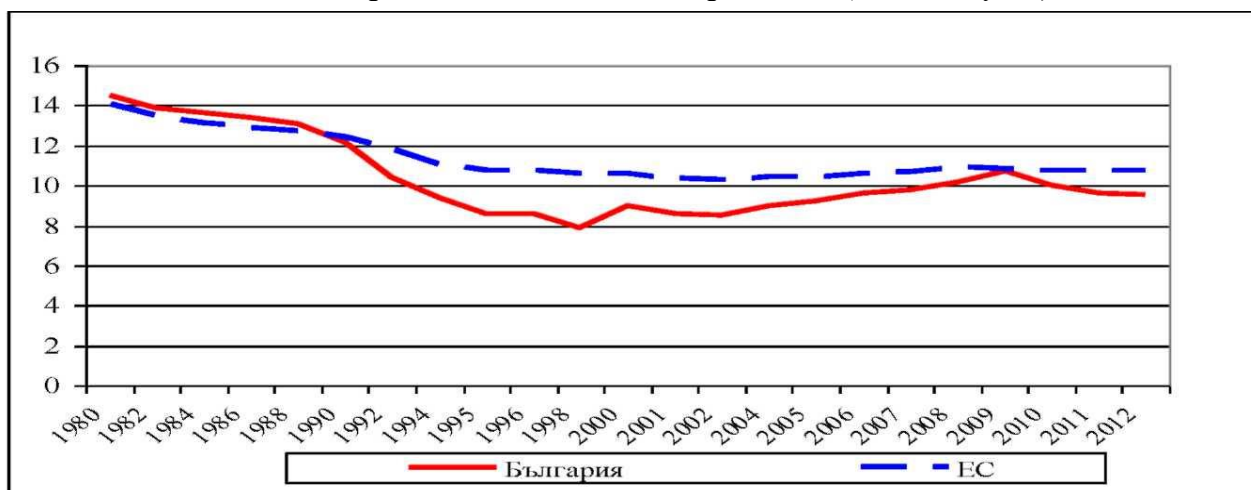
Източник: РЗИ-Велико Търново

На Графика №5 е представена сравнителна схема на посочените данни:

Графика 5. Демографски показатели в Община Велико Търново за периода 2012-2014 г.

Ниво на раждаемостта в България и ЕС (на 1000 души)

Източник: WHO, Regional Office for Europe. European health for all database (HFA-DB)

От изнесените данни на ТСБ, РЗИ и ГРАО са направени следните изводи за демографската ситуация в общината през 2014 г. в сравнение с предходната година:

- продължаващо намаляване на населението. Населението намалява с 258 души или с 0.3%;
- нарастване на равнището на общата смъртност. Умрелите се увеличават с 4.1% спрямо 2013 г., а коефициентът на обща смъртност нараства от 12.0‰ до 12.5‰;
- намаляваща детска смъртност. Коефициентът на детска смъртност намалява от 8.3‰ до 3.8‰;
- намаляваща раждаемост. Живородените намаляват с 56 деца спрямо 2013 г., а коефициентът на раждаемост се запазва през 2013 и 2014 год. – на нива от 8.9‰;
- отрицателен естествен прираст. Коефициентът на естествен прираст намалява от минус 2.5‰ до минус 3.6‰;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

- отрицателен механичен прираст. Коефициентът на нетна миграция намалява от плюс 2.3‰ до минус 2.2‰.

- 12.38% от децата и младежите живеят извън гр. Велико Търново, което предполага висока мобилност на социалните услуги за деца и младежи.

- Приблизително 61% от хората в надтрудолюбна възраст живеят извън гр. Велико Търново, което предполага висока мобилност на социалните услуги за възрастни.

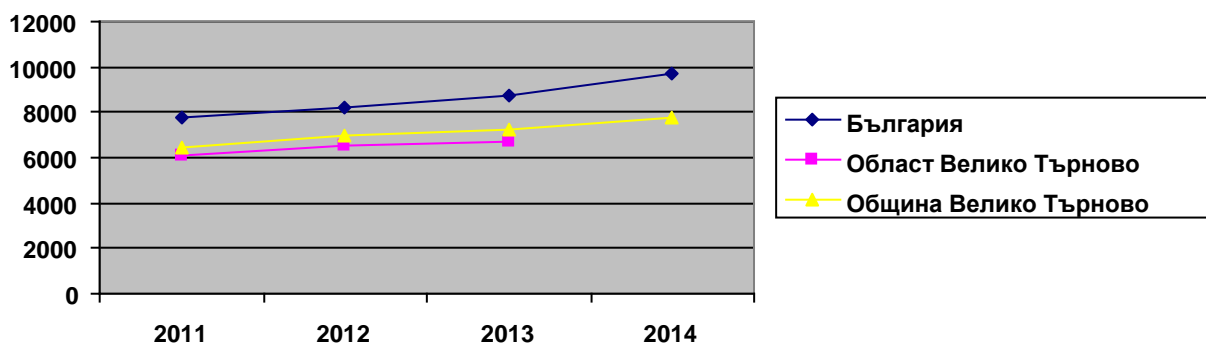
- На територията на Община Велико Търново има села, в които живеят над 100 деца и младежи – с. Балван, с. Беяковец, с. Водолей, с. Леденик, с. Присово, с. Ресен, с. Самоводене, което предполага наличие на специалисти, обслужващи тези населени места.

Измененията на равнищата на раждаемостта и смъртността водят до отрицателен естествен прираст на населението на Община Велико Търново, характерен за България през последните 10 години.

2. Икономическо развитие на община Велико Търново

Както в страната, така и в община Велико Търново, работната заплата продължава да бъде основния източник на доход за българските домакинства, следвана от формирането на доходи главно от консултантски услуги, упражняване на свободни професии, работа на повече от едно работно място, проектни дейности и др. Средната годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение през 2014 г. е 7 662 лв. Спрямо предходните години се наблюдава ръст, като през 2011 г. средната годишна работна заплата е в размер на 7 014 лв., през 2012 г. – 7 227 лв., през 2013 г. – 7 262 лв. В сравнение с останалите общини на територията на Област Велико Търново, в община Велико Търново стойностите по този показател са по-високи, но не и в сравнение със стойностите на национално ниво, което е трайна тенденция.

Средна годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение по административни нива в лева (2011-2014 г.)

В национален мащаб продължава тенденцията нарастването на средната годишна заплата основно да се дължи на свиване на заетостта, което се наблюдава и в община Велико Търново. В сравнение с 2011 г., през 2014 г. наетите лица намаляват с 1 743. Спад се наблюдава, както в обществените, така и в частния сектор.

По данни на Дирекция “Социално подпомагане” - Велико Търново, броят на подпомаганите по Закона за социално подпомагане лица и семейства, е както следва:

- **Брой пълнолетни лица под линията на бедност, с достъп до целева помощ за отопление:**

за сезон 2012 г. - 2013 г.	1230
за сезон 2013 г.- 2014 г.	1435
за сезон 2014 г.-2015 г.	1382
за сезон 2015 г. – 2016 г.	1516

Справка за отпуснати месечни помощи по Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, разпределени по рискови групи за 2014 г.

№	Показатели	Брой случаи
I.	Подпомагани лица и семейства общо	308
	1. В подтрудоспособна възраст - общо	2
	а.) деца, подпомагани на самостоятелно правно основание	1
	б.) семейства с родители в предтрудоспособна възраст	1
	2. В трудоспособна възраст - общо	256
	а.) лица	132
	б.) семейства с двама родители	61
	в.) семейства с един родител с дете/деца/ над 3 години	26
	г.) семейства с един родител с дете /деца/ до 3 години	27
	д.) семейства с деца, в които се подпомагат само децата	10
	2. В надтрудоспособна възраст - общо	50
	а.) лица до 65 год., живеещи сами	29
	б.) лица от 65 до 75 год., живеещи сами	16
	в.) лица над 75 год., живеещи сами	0
	г.) семейства до 70 год.	5
II.	Подпомагани семейства на хора с увреждания	70
	Лица с трайно намалена работоспособност	71
	В. т.ч. деца с увреждания	2

Справка за отпуснати месечни помощи по Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане, разпределени по рискови групи за 2015 г.

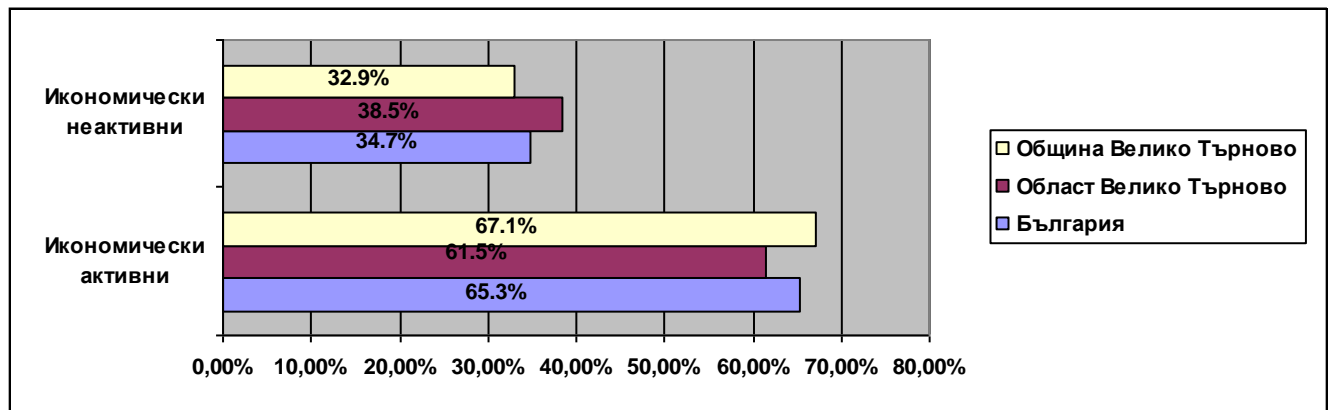
№	Показатели	Брой случаи
I.	Подпомагани лица и семейства общо	237

	1. В подтрудопособна възраст - общо	1
	а.) деца, подпомагани на самостоятелно правно основание	1
	б.) семейства с родители в подтрудопособна възраст	0
	2. В трудопособна възраст - общо	183
	а.) лица	153
	б.) семейства с двама родители	42
	в.) семейства с един родител с дете/деца/ над 3 години	14
	г.) семейства с един родител с дете /деца/ до 3 години	16
	д.) семейства с деца, в които се подпомагат само децата	11
	2. В надтрудопособна възраст - общо	53
	а.) лица до 65 год., живеещи сами	24
	б.) лица от 65 до 75 год., живеещи сами	23
	в.) лица над 75 год., живеещи сами	0
	г.) семейства до 70 год.	6
II.	Подпомагани семейства на хора с увреждания	43
	Лица с трайно намалена работоспособност	43
	В. т.ч. деца с увреждания	2

Заетост

Според данни на НСИ (Преброяване на населението 2011), в община Велико Търново 67,1 % от населението на 15-64 години е икономически активно и 32,9 % е икономически неактивно. Съпоставено с областното и националното ниво е налице по-малък дял на икономически неактивното население.

*Икономическа активност на населението на възраст 15-64 години в община Велико Търново и по административни нива (01.02.2011)**

Източник: НСИ – Преброяване на населението 2011

*При преброяване на населението през 2011 година за **икономическо активно население** са използвани следните дефиниции от НСИ:

- **Заети** са лицата на 15 и повече навършени години, които през периода 24-30 януари 2011 г. са извършвали работа за производство на стоки и услуги поне 1 час срещу заплащане (в пари или в натура) или друг доход; не са работили, но са имали работа, от която временно са отсъствали поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който са получавали пълния размер на възнаграждението си), неблагоприятни климатични условия, стачка или други причини;
- **Безработни** са лицата на 15 и повече навършени години, които не са имали работа през периода 24-30 януари 2011 г., като едновременно с това са търсили активно работа в продължение на четири седмици, вкл. наблюдаваната седмица, и са били на разположение да започнат работа до две седмици след 1 февруари.
- **Икономически неактивни** обхваща всички лица, които не са заети, нито са безработни през наблюдавания период.

По данни на Териториално статистическо бюро – гр. Велико Търново, средния годишен списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Велико Търново по години е следния:

2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.
32 415	31 799	30 913	31 255

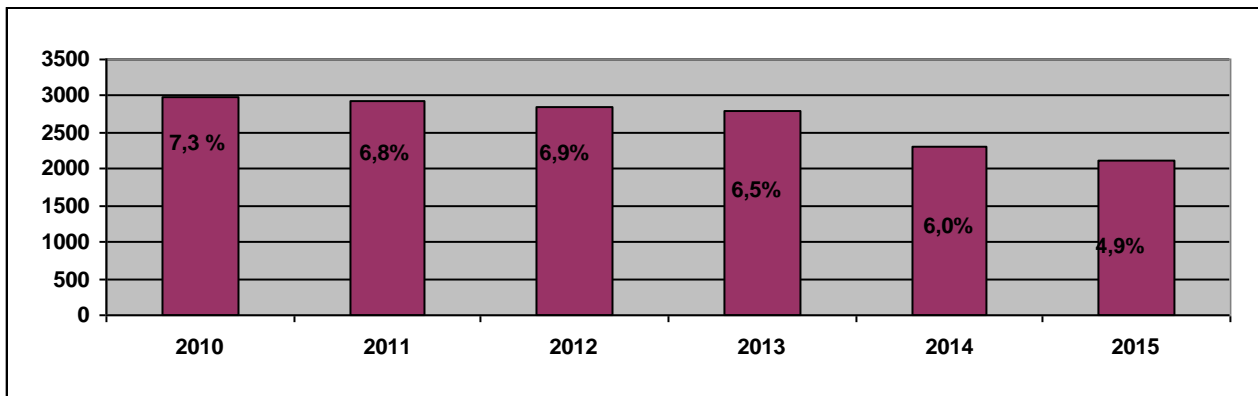
През 2013 г. броят на заетите лица в нефинансовите предприятия в община Велико Търново е 27 028 или с 1,4 % повече спрямо 2012 г. Най-много са заетите лица в сектор “Преработваща промишленост” – 30,2 % от заетите в нефинансовите предприятия, следвани от “Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” – 24,7 % от заетите (данни на ТСБ).

Безработица

Според броя регистрирани безработни лица, процентът на безработица в община Велико Търново за 2015 г. е 4,9%, което е по-ниско от този за страната – 9,1 % и за област Велико Търново – 6,8 % (данни на НСИ). Регистрираните безработни в общината към 31.12.2015 г. са 2 119.

Така посоченото равнище на безработица може да се окаже като невисоко, съобразно данните на национално ниво, но при анализа е необходимо да се има предвид, че съществува тенденция част от безработните да се регистрират само еднократно и да не поддържат регистрацията си. Причините често са липсата на мотивация поради ограничената възможност за социални плащания, или отдалеченост от общинския център. Във основа на това може да се допусне, че действителното равнище на безработица в региона е по-високо.

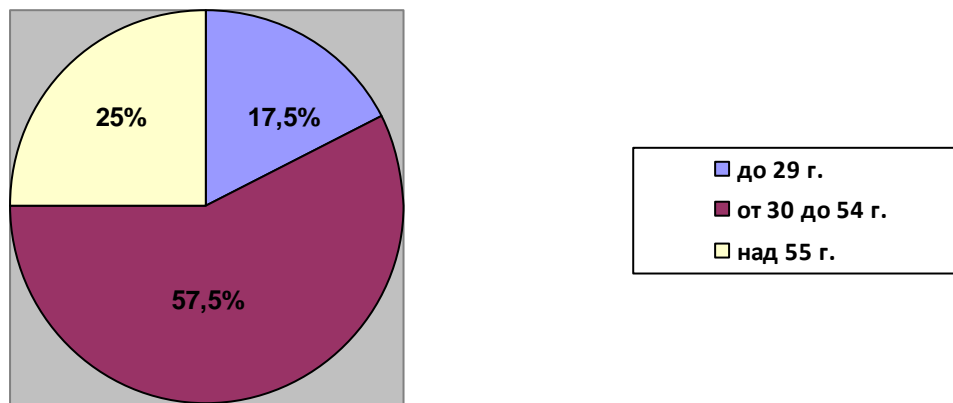
Равнище на безработицата в община Велико Търново по години

Източник: ДБТ-В. Търново

Възрастта, образованието и квалификацията оказват влияние върху реализацията на безработните, тъй като са сред основните критерии при подбора на персонал. Според данни от Дирекция “Бюро по труда”, жените са доминираща група във всички възрастови структури на безработните. Към 31.12.2015 г. безработните жени са 1 147 (54,2 %). Спрямо 2013 г. (42,9 %) се забелязва увеличаване.

Възrastовата структура на безработицата в община Велико Търново е посочена в следната диаграма:

Източник: ДБТ – гр. В. Търново, към 31.12.2015 г.

Безработните младежи до 29 г. са 371 и в сравнение с данните от 2011 г. (509) и 2014 г. (450), се забелязва известно понижаване. Основните причини за младежка безработица се коренят в разминаването между предлагането (професионален профил и брой на дипломираните лица) и търсенето на пазара на труда. По степен на образование, най-голям е дялът на младежите със средно образование (192) и на младежите с висше (156). Процентът на младежите с основно и по-ниско образование е сравнително малък – 23 лица.

С високо ниво на безработица в община Велико Търново се отличава групата на лицата над 55 г., които към 31.12.2015 г. са 529 или 24,9 %. В съпоставка с данните на НСИ (към четвъртото тримесечие на 2015 г. коефициент на безработица за страната по този показател - 7,2 %), на общинско ниво се очертават високи стойности. Близко 1/3 от регистрираните над 55 г. в ДБТ – В. Търново са лица без квалификация и с основно и по-ниско образование. Това определя тяхната неравнопоставеност на пазара на труда и ограничаване на възможностите за трудова реализация.

Структурата на безработицата по професионален признак и образование в община Велико Търново към 31.12.2015 г., показва, че дялът на безработните без специалност и професия продължава да е висок - 27,1% или 575 лица. От тях с основно и по-ниско образование – 294 или 13,8 % от общия процент на безработица. Нискоквалифицираните и

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

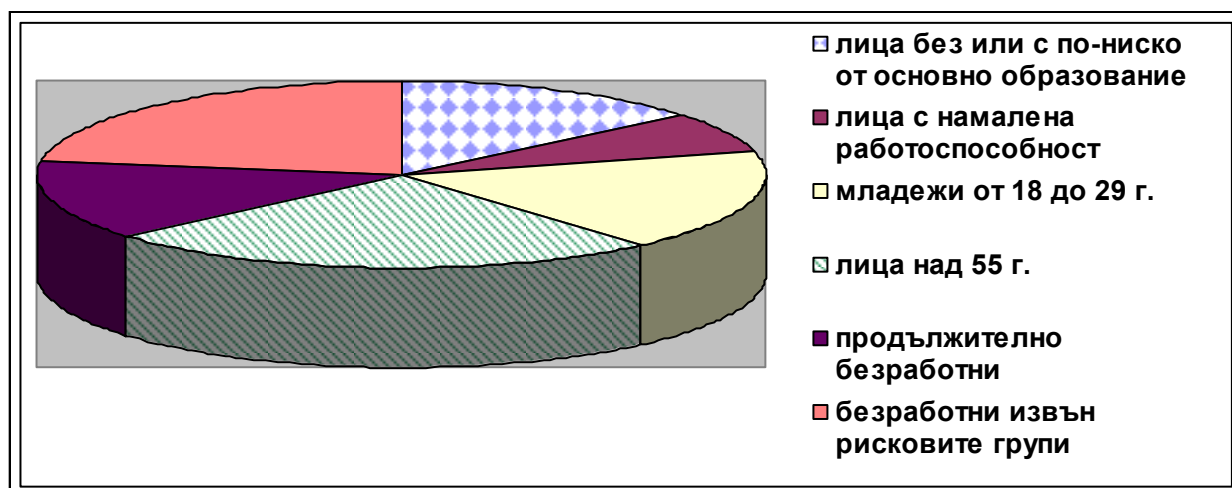
нискообразованите безработни трудно намират реализация на трудовия пазар, поради което след извършване на временна или сезонна работа отново се регистрират в бюрото по труда.

Броят на регистрираните безработни с висше образование са – 648 или 30,6 %. Безработните със средно образование са с най-висок дял - 1177 лица или 55,5 %, от тях лица със средно професионално образование – 40,6 %. Спрямо националната статистика, това са високи показатели, за които основна причина е несъответствието между изискванията на пазара на труда и образователната система.

Делът на продължително безработните в община Велико Търново е общо 13,7 % (291 лица), от тях лицата с престой на пазара на труда над 1 г. представляват 7,9 %, а тези над 2 г. – 5,8 %. Сред тях преобладават лицата без квалификация и специалност и тези с основно и по-ниско образование. Продължително безработните младежи до 29 г. са 15.

По данни на ДБТ – В. Търново към 31.12.2014 г. безработните лица с намалена трудоспособност са 153 лица или 7,2 % от общия процент безработица. Сравнението с данните от 2009 г. показва, че относителния им дял леко намалява. Трудностите при устройването на работа на тази група безработни се дължи на малкото на брой специализирани предприятия и на липсата на адаптирани работни места за тях във фирмите. Реализацията на пазара на труда на тази група безработни е силно затруднена поради ограничените възможности за работа, произтичащи от заболяването им.

Разпределение на регистрираните безработни лица по групи

Източник: ДБТ – гр. В. Търново, към 31.12.2015 г.

От посочените данни могат да се направят следните изводи за състоянието на безработицата в община Велико Търново:

- Ясно изразени групи в неравностойно положение на пазара на труда (тенденция и на национално ниво): безработни до 29 г. и над 55 г., безработни с ниско образование, без специалност и професия, продължително безработни, безработни с намалена работоспособност;
- Намаляване на броя безработни лица без или с по-ниско от основно образование;
- Висок дял на лицата със средно и висше образование;
- Висок дял на продължително безработните лица;
- Запазване на тенденцията за доминираща безработица сред жените.

3. Жилищни условия

Към 31.12.2014 г. са картотекирани общо 150 семейства в остра жилищна нужда, от тях: 7 семейства са многодетни, 78 семейства са самотни родители /25 родители отглеждат 2 деца и 53 родители са с 1 дете/.

Към м. май 2015 г. са картотекирани общо 124 семейства в остра жилищна нужда, от тях: 8 семейства са многодетни с три деца, 61 семейства са самотни родители /29 родители отглеждат 2 деца и 32-ма са с 1 дете/.

За сравнение към април 2016 г. са картотекирани общо 106 семейства в остра жилищна нужда, от тях: 9 семейства са многодетни, 53 семейства са самотни родители / 16 родители отглеждат 2 деца и 37 родители са с 1 дете/.

Жилищната политика на Община Велико Търново е насочена към осигуряване на по-голям брой жилищни имоти, собственост на Община Велико Търново, за по-пълно задоволяване на жилищните нужди на граждани, картотекирани по реда на ЗОС и НРУУЖННПОЖ.

Община Велико Търново е една от общините с най-добре развита политика по отношение на задоволяване потребностите на граждани с установени жилищни нужди. Една от добрите практики, развивани от общинска администрация е получаването на апартаменти за общинския жилищен фонд в резултат на правни сделки с недвижими имоти общинска собственост.

За периода от 2009 г. до 2015 г. в резултат на правни сделки с недвижими имоти общинска собственост Община Велико Търново е придобила 64 апартамента. Към месец април 2016 г. Община Велико Търново не е придобивала нови жилища.

В Община Велико Търново се поддържа и своевременно актуализира картотека на нуждаещите се от жилища и тяхното подреждане се извършва при стриктно спазване на действащата нормативна уредба. Предимство се дава според броя на членовете на семейството и според установените жилищни нужди.

Към 01.03.2015 г. в жилищния фонд на Община Велико Търново има:

- резервен фонд – 15 броя,
- за настаняване под наем на граждани с установени жилищни нужди - 383 броя.

Към 01.03.2016 г. в жилищния фонд на Община Велико Търново има:

- резервен фонд – 14 броя,
- за настаняване под наем на граждани с установени жилищни нужди - 380 броя.

Към края на 2009 г. в жилищния фонд на Община Велико Търново е имало:

- резервен фонд – 25 броя,
- за настаняване под наем на граждани с установени жилищни нужди - 318 броя.

Анализирайки състоянието на този вид общинска собственост се открояват следните рискове и слаби страни:

- значителен процент остарял сграден фонд;
- недостиг на жилищен фонд за осъществяване на социални функции;
- нарастване на необходимите средства за основен ремонт и опазване на собствеността;
- значителна разлика между наемните цени на свободния пазар и тези на общинските жилища;

Анализирайки състоянието на този вид общинска собственост се открояват следните възможности:

- увеличаване на общинската собственост чрез извършване на разпоредителни сделки;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

- продажба на амортизирани жилища;
- възможност за актуализация на наемната цена, на база социалноприемливо процентно съотношение спрямо инфлационния индекс и ръста на минималната работна заплата.

Направеният анализ предполага реализирането на следните политики и задачи:

- да се увеличава жилищния фонд чрез използване на всички законосъобразни възможности за осъществяване на сделки;
- при необходимост да се извършват продажби на жилища.

4. Взаимодействие с други услуги в областта на образованието, здравеопазването, пазара на труда и др.

4. 1. Образование

За община Велико Търново образованието е един от приоритетите и това се доказва чрез подобряване на материалната база в училища и детски градини, създаване на по-добри условия за обучение, възпитание и отглеждане на децата, разпределение на средствата в условията на делегиран бюджет, допълнителни педагогически услуги и други.

Функционирането на учебните заведения е тясно свързано с населеното място, в което се намират. В сегашния си вид училищната мрежа в община Велико Търново задоволява обществените и образователни потребности.

Детските градини на територията на община Велико Търново са 22, от които 12 са в град Велико Търново, а 10 са разпределени в различни населени места в общината. Общият брой на децата, посещаващи детски градини е 2495 към 31.12.2015 г.

На територията на Община Велико Търново функционират 29 училища с общ брой 8796 ученика към 31.12.2015, разпределени в 430 паралелки.

- Основни училища – 13;
- Спортно училище – 1;
- Средни общообразователно училища – 4;
- Профилирани гимназии – 3;
- Аркус – 1;
- Професионални училища – 5;
- Помощно училище – 2.

Основни училища извън град Велико Търново има в с. Церова кория, с. Самоводене, с. Ресен, с. Балван и гр. Килифарево, които са със статут на средищни училища.

Община Велико Търново поддържа оптимизирана и добре функционираща мрежа от основни, общообразователни и професионални училища в направление – туризъм, икономика, лека промишленост, електроника, строителство.

Училищната мрежа дава възможност за обхващане на всички, подлежащи на задължително обучение. За децата и учениците има осигурено столово хранене.

Брой деца, посещаващи детски и учебни заведения към декември 2015 г.

1. Деца в детски градини /без предучилищни форми/	1352
2. Деца в предучилищни форми на образование/детска градина, училище/	1330
3. Деца в общински и държавни училища/ общ брой/	6641
4. Деца в общински училища / 1- 4 клас/	2712
5. Деца в общински училища / 5- 8 клас/	1932
6. Деца в общински и държавни училища /8-12 клас/	3775

Брой деца, посещаващи ПУ и ПУ с интернат.

Деца, настанени в ПУ, към 31.12.2010 г.	71
Деца, настанени в ПУ през 2013 г.	91
Деца, настанени в ПУ през 2014 г.	89
Деца, настанени в ПУ през 2015 г.	87

Деца, настанени в ПУ с интернат, към 31.12.2010 г.	55
Деца, настанени в ПУ с интернат през 2013 г.	73
Деца, настанени в ПУ с интернат през 2014 г.	65
Деца, настанени в ПУ с интернат през 2015 г.	48

Брой деца в риск от отпадане от училищната система

Деца, отпаднали от училище през учебната 2012/2013 година.	16
Деца, отпаднали от училище през учебната 2013/2014 година.	10
Деца, отпаднали от училище през първи срок на уч. 2014/2015 година.	3

Във връзка със Стратегията на Министерство на образованието и науката за превенция и намаляване дела на отпадащите и преждевременно напусналите образователната система и изискване на Регионален инспекторат по образованието - Велико Търново за учебните 2013 г./2014 г. и 2014 г./2015 г. във всички училища е изготвен Механизъм за риск от отпадане на ученици от училището, който се ползва резултатно от учителите и директорите на съответните училища.

С цел привличане и задържане на децата в училище и подкрепа на родителите им, Община Велико Търново чрез Дирекция «Образование, младежки дейности и спорт» е предприела следните мерки:

- Предоставяне на целодневно обучение и плод на всички деца от 1 до 5 клас;
- Осигуряване на безплатни учебници за всички деца до 7 клас;
- Предоставяне на транспорт за деца в задължителна училищна възраст до средищни и приемащи училища;
- Осигуряване на безплатни учебници за 5-годишните и 6-годишните деца в детски градини;
- Създадена е стимулираща учебна среда за привличане на децата в училище чрез сформирани 203 клуба с общо обхванати 1938 деца по проект «Успех» / в 11 училища/, за учебната 2014/2015 г. и 208 клуба с общо обхванати 1985 деца по проект «Успех» / в 12 училища/, за учебната 2013/2014г.;

През 2014 година са създадени допълнителни условия за създаване на стимулираща за децата среда в детските и учебни заведения чрез реализиране на Национална програма „С грижа за всеки ученик”.

По информация на Дирекция «Социално подпомагане» през 2014 год. целева помощ за първокласници в размер на 150 лв. е отпусната на 417 деца. За отчетния период са подпомогнати 8810 деца, санкционирани са 337 деца, поради допуснати 5 и повече неизвинени отсъствия за съответния месец.

За сравнение по информация на Дирекция «Социално подпомагане» през 2015 год. целева помощ за първокласници в размер на 250 лв. е отпусната за 500 деца. През 2015 г. са подпомогнати семействата за общо 8472 деца по Закона за семейни помощи за деца. Санкционирани са общо 342 деца, поради допуснати 3/5 и повече неизвинени отсъствия за съответния месец. Запазва се почти постоянно нивото на децата, които не са посещавали

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

повече от 5 дни училище / 3 дни за децата от подготвителните групи/ по подадена информация от училищата и поради тази причина не са отпуснати семейни помощи за тези деца през съответния месец.

Ниското равнище на образование е един от основните фактори, обуславящи бедността и социалното изключване. Показателни в това отношение са данните за нивата на безработица сред лицата без или с ниско образование, като те са и основната група сред продължително безработните. При последното преброяване на населението през 2011 г. за първи път НСИ отчита показател „никога не посещавали училище”. Установено е, че 1.2 % от населението над 7 годишна възраст – около 81 хиляди души от населението в страната, никога не са посещавали училище. Паралелно с това се отчита, че 1.7 % от населението на 9 и повече години е неграмотно – над 112 хиляди души от населението в страната. По данни на НСИ през учебната 2010/2011 г. най-висок е относителният дял на напусналите училище по семейни причини - 48.7%.

Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – Велико Търново е образователна институция, подпомагаща успешната интеграция на децата и учениците със специални образователни потребности чрез качествени образователни услуги в общообразователната среда.

Броят на децата/учениците със специални образователни потребности, интегрирани в детските градини и училищата в община Велико Търново за учебната 2013-2014 година е **129**, а за 2014-2015г., техния брой е **143**. Ресурсно подпомагане на децата и учениците се осъществява в:

- 8 детски градини, с общ обхват 16 деца;
- 14 общообразователни училища и 2 професионални гимназии на територията на община Велико Търново, с общ обхват 127 ученика.

В училищата работят: 13 ресурсни учители от Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности, 4 логопеди, 11 педагогически съветници и 4 психолози. За работа с децата от Детски градини са назначени 8 психолога. Средната натовареност на групите е 10 деца / ученика.

Списък на училища и детски градини в община Велико Търново, в които се обучават деца със специални образователни потребности:

№	Име на училището	Местоположение	Бр. ученици /бр. паралелки (по класове) Брой деца със СОП	Интеграционни мерки и проекти (като ресурсни учители, училищни медиатори, помощник на учителя, други)
	Училища			
1.	ОУ“П.Р.Славейков“	гр.В.Търново	10	Ресурсен учител; психолог; логопед
2.	ОУ“Бачо Киро“	гр.В.Търново	3	Ресурсен учител
3.	ОУ“Христо Ботев“	гр.В.Търново	6	Ресурсен учител
4.	ОУ“Св.П.Евтимий“	гр.В.Търново	11	Ресурсен учител; психолог; логопед
5.	ОУ“Христо Ботев“	с.Ресен	3	Ресурсен учител

6.	ОУ“Христо Смирненски“	с.Водолей	4	Ресурсен учител
7.	ОУ“Христо Смирненски“	с.Самоводене	3	Ресурсен учител;психолог
8.	ОУ“Д-р Петър Берон“	гр.Дебелец	5	Ресурсен учител; психолог; логопед
9.	ОУ“Неофит Рилски“	гр.Килифарево	12	Ресурсен учител; логопед
10.	ОУ“Св.Иван Рилски“	с.Балван	5	Ресурсен учител
11.	СОУ“Вела Благоева“	гр.В.Търново	12	Ресурсен учител; психолог; логопед
12.	СОУ“В.Комаров“	гр.В.Търново	8	Ресурсен учител
13.	СОУ“Т.С.Раковски“	гр.В.Търново	17	Ресурсен учител; психолог; логопед; педагог зрително затруднени
14.	СОУ“Ем.Станев“	гр.В.Търново	20	Ресурсен учител; психолог; логопед; педагог зрително затруднени
15.	ПГТ“Д-р В.Берон“	гр.В.Търново	7	Ресурсен учител
16.	ПГ по моден дизайн	гр.В.Търново	1	Ресурсен учител
	Детски градини			
1.	ОДЗ“Ален мак“	гр.В.Търново	5	Ресурсен учител; психолог; логопед
2.	ЦДГ“Иванка Ботева“	гр.В.Търново	1	Ресурсен учител; логопед
3.	ЦДГ“Соня“	гр.В.Търново	1	Ресурсен учител; логопед
4.	ЦДГ“Здравец“	гр.В.Търново	3	Ресурсен учител; логопед
5.	ЦДГ“Слънчев дом“	гр.В.Търново	2	педагог зрително затруднени
6.	ЦДГ“Евг.Кисимова“	гр.В.Търново	1	Ресурсен учител
7.	ЦДГ“Надежда“	гр.Килифарево	2	Ресурсен учител; психолог; логопед
8.	ЦДГ - Самоводене	с.Самоводене	1	Ресурсен учител; логопед

В сферата на висшето образование обликът на Община Велико Търново се определя от Великотърновския университет “Св. Св. Кирил и Методий”, който е втория по големина в България. Великотърновския университет “Св. Св. Кирил и Методий” предлага обучение в хуманитарни и икономически профили в 7 факултета: филологически, историко-юридически, изобразително изкуство, педагогически, православен богословски, стопански и философски. Броят на студентите, които се обучават във ВТУ е над 10 000 в над 60 специалности.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

Във Велико Търново се намира и най- голямото и най-старо висше военно училище в България – Национален Военен Университет "Васил Левски".

През м. септември 2015 г. стартира обучението на здравни кадри за системата на здравеопазването и социалните услуги в новоразкрития филиал на Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна в гр. Велико Търново. В него през учебната 2014-2015 г. се обучават 20 студенти по специалност „Акушерка“ и 20 студенти по специалност „Медицинска сестра“.

4.2. Здравеопазване.

Задоволяването на здравните потребности на населението в Община Велико Търново се осъществява чрез предоставяне на болнична медицинска помощ, специализирана извънболнична медицинска помощ, първична извънболнична медицинска помощ, спешна медицинска помощ и други структури, извършващи здравно-профилактични и медицински дейности.

Предоставяната болнична помощ и стационарно лечение за нуждаещите се пациенти е адекватна на потребностите на населението.

На територията на Община Велико Търново болничната помощ се предоставя от МОБАЛ "Д-р Стефан Черкезов" АД, гр. Велико Търново, която е най-голямото лечебно заведение за болнична помощ на територията на Великотърновска област. Разполага с 370 легла.

Специализираната болнична медицинска помощ се предоставя и чрез:

➤ Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания „Д-р Трейман“ ЕООД град Велико Търново с предмет на дейност – активно издирване, диагностика, лечение и периодично наблюдение на болни с туберкулоза и с хронични неспецифични белодробни заболявания. Разполага с 35 легла за стационарно лечение, диагностично-консултативни лаборатории, рентген и ендоскопска апаратура;

➤ „Комплексен онкологичен център - Велико Търново“ ЕООД с предмет на дейност - осъществяване на комплексна онкологична помощ - профилактика, активно издирване, диагностика и лечение, периодично наблюдение на пациентите със злокачествени заболявания и преканцерози. Разполага с 206 легла за стационарно лечение, диагностично-консултативен блок, болнична аптека, административно-стопански блок;

➤ „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД с предмет на дейност - осигуряване на амбулаторно и стационарно лечение на лица с психични разстройства, спешна психиатрична помощ, психотерапия и психо-социална рехабилитация, промоция, превенция и подобряване на психичното здраве на населението. Разполага с 130 легла за стационарно лечение, диагностично-консултативен блок, административно-стопански блок;

➤ „Център за кожно-венерически заболявания – Велико Търново“ ЕООД с предмет на дейност - активно издирване, диагностициране, лечение, периодично наблюдение и рехабилитация на болни с кожни и венерични заболявания. Разполага с 10 стационарни легла и диагностично – консултативен блок;

➤ „Медицински център за рехабилитация и спортна медицина I – Велико Търново“ ЕООД с предмет на дейност - извънболнична специализирана медицинска помощ. Предлага пълната гама от физиотерапевтични процедури, салон за рехабилитация, кабинет по спортна медицина;

➤ „Специализирана болница за активно лечение по кардиология – Велико Търново“ ЕООД – разполага с 54 стационарни легла и диагностично – консултативен блок;

➤ Държавна психиатрична болница – с. Церова кория с 140 легла;

➤ СБРФРМ „Димина“ – с. Вонеща вода – 60 легла;

➤ Частен диализен център.

Многопрофилната болница за активно лечение осъществява адекватна на

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

потребностите на населението дейност. Лечебните заведения за болнична помощ извършват традиционните дейности за стационарно лечение на нуждаещи се пациенти, но често изпълняват и социални функции, като грижи за терминални пациенти, дългосрочни медицински грижи и продължителна рехабилитация. С разкриването на СБРФРМ „Димина” – с. Вонеща вода се предоставя възможност за избягване на продължителната хоспитализация и долекуване на пациентите при подходящи за тях условия.

Доболничната специализирана медицинска помощ на територията на Община Велико Търново се осъществява от лечебни заведения, разпределени както следва:

Към 31.12.2015 г.

№ по ред	Вид на лечебното заведение	Брой регистрирани в РЗИ
1.	Индивидуална практика за специализирана медицинска помощ	59
2.	Групова практика за специализирана медицинска помощ	1
3.	Индивидуална практика за специализирана мед. помощ по дентална медицина	2
4.	Медицински център	13
5.	Диагностично – консултативен център	2
6.	Дентален център	2
7.	Самостоятелна медико- диагностична лаборатория	6
8.	Самостоятелни медико- технически лаборатории	9

Първичната медицинска помощ в Община Велико Търново към 31.12.2015 г. се предоставя от лекари и дентални лекари, както следва:

Населено място	Брой по здравна карта		Брой регистрирани в РЗИ (физ.лица)			
			В инд. практики		В групови практики	
	лекари	дентални	лекари	дентални	лекари	дентални
Община Велико Търново	56	61	25	71	32	17
В т.ч. в градовете	45	52	20	68	29	17
в селата	11	9	5	3	3	0

Броят на регистрираните в лечебните заведения за първична извънболнична медицинска и дентална помощ лекари общо за общината надвишава определения брой по Здравна карта, но трябва да се има предвид, че част от регистрираните лекари или не осъществяват дейност, или работят основно в болничната или спешната помощ.

Първичната извънболнична медицинска помощ се осъществява от амбулатории – индивидуални и групови практики за медицинска и дентална помощ. Наблюдава се концентриране на общопрактикуващите лекари в големите населени места – основно в общинския център, като голяма част от тях обслужват пациенти от селата с различна отдалеченост от населеното място, в което работи общопрактикуващия лекар. Това е предпоставка за ненавременен оказване на медицинска помощ и създава неравнопоставеност до медицинско обслужване на селското население в сравнение с градското. Друг проблем, който се наблюдава в голяма част от селата е фактът, че много лекарски практики се

обслужват само в рамките на няколко часа през деня, дори има дни, в които няма лекар в селото. В селата има регистрирани втори адреси на лекарски практики за оказване на първична извънболнична медицинска помощ, като обслужването на населението се осъществява по график от лекари, медицински фелдшери и медицински сестри.

Поради затруднения в достъпа на пациентите до общопрактикуващия лекар нараства търсенето на медицинска помощ в Център за спешна медицинска помощ. За определен контингент от населението, като тези с нарушени здравноосигурителни права, от етнически малцинства, социално слаби и др. системата на спешната помощ се оказва удобна, а в някои случаи и единствена алтернатива за получаване на медицинска помощ.

За задоволяване на здравните потребности на населението от община Велико Търново са ангажирани 57 лични лекари, включени в 25 индивидуални практики за първична медицинска помощ и 9 групови практики, разпределени по населени места както следва:

№	Населено място	Брой лекари
1.	гр. Велико Търново	47
2.	гр. Дебелец	1
3.	гр. Килифарево	1
4.	с. Дичин и Водолей	1
5.	с. Ново село	1
6.	с. Хотница	1
7.	с. Ресен	3
8.	с. Самоводене	1
9.	с. Церова кория	1

Като втори адрес, лични лекари имат регистрации в следните села: Леденик, Шемшево, Арбанаси, Пушево, Шереметя, Пчелище, Водолей.

Първичната дентална помощ е осигурена от 110 лекари по дентална медицина, работещи в 8 групови и 73 индивидуални практики, разпределени в следните населени места:

№	Населено място	Брой дентални лекари
1.	гр. Велико Търново	103
2.	гр. Дебелец	3
3.	гр. Килифарево	1
4.	с. Ресен	2
5.	с. Самоводене	1

Като втори адрес, има регистрирани практики в гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Беляковец, с. Ново село, с. Хотница, с. Церова кория, с. Балван и с. Присово.

Системата на спешна медицинска помощ в община Велико Търново, обхваща:

- ЦСМП Велико Търново с разкрити 7 филиала: Горна Оряховица, Свищов, Елена, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица и РКЦ във Велико Търново. Общият персонал на ЦСМП е 243 души, от които 43 лекари на основен трудов договор, 6 на втори трудов договор и 84 души персонал по здравни грижи. Само филиалите във Велико Търново и Горна Оряховица са с реанимационен екип, а транспортният екип е само един – към филиала във Велико Търново.

- Спешно отделение, включено в структурата на МОБАЛ гр. Велико Търново. Персоналът на Спешно отделение е общо 35 човека, от които 6 лекари и 19 души персонал по здравни грижи.

- Неотложна помощ - от дежурен кабинет към ДКЦ „Д-р Ст. Черкезов”.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

Спешната помощ разполага с 19 санитарни моторни превозни средства в движение (18 линейки и 1 лек автомобил), които са в сравнително добро техническо състояние.

Осигуреност на здравната мрежа с човешки ресурси

Броят на лекарите в областта намалява с 4% за периода 2010-2014 година, като това намаление е съпроводено с нарастване на средната възраст на практикуващите лекари, поради което съществува опасност от недостиг на лекари през следващите години. Много по-тревожно е намалението на броя на медицинските специалисти по здравни грижи. За последните 5 години намалението е с около 23%. Осигуреността с медицински сестри у нас (42.2%0) е около два пъти по-ниска от средната за ЕС (85%0). Значително по-неблагоприятно е и съотношението лекари:медицински сестри в сравнение с ЕС. Към настоящия момент 49.45% от заетите медицински сестри са на възраст над 50 г.

В помощ на родителите при отглеждане на деца до 3 години в Община Велико Търново са разкрити 5 общински дневни детски ясли с капацитет 482 деца и четири яслени групи към обединените детски заведения с капацитет 78 деца. В общината функционира Детска млечна кухня със 7 раздавателни пункта, чийто капацитет е 330 деца.

Към 31.12.2015 г.

№	Детска ясла/яслена група към ОДЗ	Капацитет	Брой групи
1.	ДЯ "Пролет", гр. Велико Търново	144	6
2.	ДЯ "Мечо Пух-3", гр. Велико Търново	90	4
3.	ДЯ „Щастливо детство”, гр. Велико Търново	96	4
4.	ДЯ „Слънце”, гр. Велико Търново	96	4
5.	ДЯ „Зорница”, гр. Дебелец	56	3
6.	Детска млечна кухня с раздавателни пунктове	330	
7.	Яслена група към ОДЗ "Св. Св. Кирил и Методий", гр. Велико Търново	Не функционира	1
8.	Яслена група към ОДЗ "Пролет", гр. Велико Търново	16	1
9.	Яслена група към ОДЗ "Ален мак", гр. Велико Търново	33	1
10.	Яслена група към ОДЗ "Рада Войвода", гр. Велико Търново	29	1

Здравните грижи за децата и учениците на територията на Община Велико Търново се предоставят от 44 медицински специалисти (3 –ма лекари, фелдшери и медицински сестри), които работят в 36 здравни кабинети, като 16 от кабинетите са разкрити в Целодневни детски градини и Обединени детски заведения и наблюдават 2 495 деца, а останалите 20 кабинета функционират в училища и обхващат 8 622 ученика.

Една от сериозните слабости на системата на българското здравеопазване е съществуващият дисбаланс в разпределението на здравните заведения на територията на страната, изразяващ се в отдалечеността на мястото на предлагане на медицинска помощ (първична, специализирана, болнична, спешна и неотложна).

Безработицата, ниските доходи, несигурността на работното място, липсата на образование са част от причините за нездравословния начин на живот. Поради липса на здравна култура и ниско образователно равнище, тези лица по-трудно могат да дадат обективна оценка на здравословното си състояние.

Към настоящия момент на територията на Община Велико Търново не са функционирали мобилни кабинети и няма действащи здравни медиатори, което още повече

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

затруднява достъпа на уязвимите групи до здравна помощ и медицински грижи. За разрешаване на проблема е необходимо да се търсят възможности за развиване на медиаторството и различни форми на работа за и в общността.

**РЕГИСТРИРАНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ДОБОЛНИЧНА ПОМОЩ
В ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2015 год.**

Клас по МКБ	Класове болести	12496			75275			87771 <i>Души население</i>		
		0 - 17 години			над 18 години			общо		
		Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %
I.	Някои инфекциозни и паразитни болести	7639	611,3	14,5	6340	84,2	3,0	13979	159,3	5,3
	<i>в т.ч. Чревни инфекции</i>	195	15,6	0,4	254	3,4	0,1	449	5,1	0,2
II.	Новообразувания	112	9,0	0,2	4896	65,0	2,3	5008	57,1	1,9
	<i>в т.ч. Злокачествени новообразувания</i>	8	0,6	0,0	1612	21,4	0,8	1620	18,5	0,6
III.	Болести на кръвта и кръвотворните органи	122	9,8	0,2	1212	16,1	0,6	1334	15,2	0,5
IV.	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	288	23,0	0,5	13917	184,9	6,5	14205	161,8	5,3
	<i>в т.ч. Захарен диабет</i>	25	2,0	0,0	6956	92,4	3,3	6981	79,5	2,6
V.	Психични и поведенчески разстройства	377	30,2	0,7	4509	59,9	2,1	4886	55,7	1,8
VI.	Болести на нервната система	514	41,1	1,0	9602	127,6	4,5	10116	115,3	3,8
VII.	Болести на окото и придатъците му	3397	271,8	6,4	15562	206,7	7,3	18959	216,0	7,1
VIII.	Болести на ухото и мастоидния израстък	1067	85,4	2,0	5981	79,5	2,8	7048	80,3	2,7
IX.	Болести на органите на кръвообращението	318	25,4	0,6	56352	748,6	26,4	56670	645,7	21,3
	<i>в т.ч. Хипертонични болести</i>	27	2,2	0,1	37216	494,4	17,5	37243	424,3	14,0
	<i>Ишемична болест на сърцето</i>		0,0	0,0	4806	63,8	2,3	4806	54,8	1,8

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

	<i>Мозъчносъдови болести</i>	2	0,2	0,0	2724	36,2	1,3	2726	31,1	1,0
X.	Болести на дихателната система	26145	2092,3	49,6	22579	300,0	10,6	48724	555,1	18,3
	<i>в т.ч. Остри инфекции на горните дих. пътища</i>	17072	1366,2	32,4	7324	97,3	3,4	24396	278,0	9,2
	<i>Пневмонии (вирусни и бактериални)</i>	383	30,6	0,7	743	9,9	0,3	1126	12,8	0,4
	<i>Остър бронхит и бронхиолит</i>	4219	337,6	8,0	4662	61,9	2,2	8881	101,2	3,3
XI.	Болести на храносмилателната система	1897	151,8	3,6	10472	139,1	4,9	12369	140,9	4,7
XII.	Болести на кожата и подкожната тъкан	3716	297,4	7,0	7792	103,5	3,7	11508	131,1	4,3
XIII.	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	749	59,9	1,4	15639	207,8	7,3	16388	186,7	6,2
XIV.	Болести на пикочо-половата система	1878	150,3	3,6	23747	315,5	11,1	25625	292,0	9,6
	<i>в т.ч. Болести на пикочната система</i>	772	61,8	1,5	4347	57,7	2,0	5119	58,3	1,9
XV.	Бременност, раждане и послеродов период	71	5,7	0,1	1983	26,3	0,9	2054	23,4	0,8
XVI.	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	213	17,0	0,4		0,0	0,0	213	2,4	0,1
XVII.	Вродени аномалии (пороци на развитието)	764	61,1	1,4	83	1,1	0,0	847	9,7	0,3
XVIII.	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	1922	153,8	3,6	4557	60,5	2,1	6479	73,8	2,4
XIX.	Травми и отравяния	1547	123,8	2,9	7893	104,9	3,7	9440	107,6	3,6
	ОБЩО	52736	4220,2	100,0	213116	2831,2	100,0	265852	3028,9	100,0

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

ХОСПИТАЛИЗИРАНА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ В МОБАЛ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2015 ГОД.

Клас по МКБ	Класове болести	12496			75275			87771 население		
		0 - 17 години			над 18 години			общо		
		Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %
I.	Някои инфекциозни и паразитни болести	386	30.89	12.0	273	3.63	1.9	659	7.51	3.8
	<i>в т.ч. Чревни инфекции</i>	333	26.65	10.3	179	2.38	1.3	512	5.83	2.9
	<i>Туберкулоза</i>		0.00	0.0	0	0.00	0.0	0	0.00	0.0
II.	Новообразувания	4	0.32	0.1	618	8.21	4.4	622	7.09	3.6
	<i>в т.ч. Злокачествени новообразувания</i>		0.00	0.0	332	4.41	2.3	332	3.78	1.9
III.	Болести на кръвта и кръвотворните органи	15	1.20	0.5	141	1.87	1.0	156	1.78	0.9
IV.	Болести на ендокр. система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	8	0.64	0.2	671	8.91	4.7	679	7.74	3.9
	<i>в т.ч. Захарен диабет</i>	8	0.64	0.2	634	8.42	4.5	642	7.31	3.7
V.	Психични и поведенчески разстройства		0.00	0.0	0	0.00	0.0	0	0.00	0.0
VI.	Болести на нервната система	7	0.56	0.2	489	6.50	3.5	496	5.65	2.9
	<i>в т.ч. Епилепсия, епилептичен статус</i>		0.00	0.0	19	0.25	0.1	19	0.22	0.1
VII.	Болести на окото и придатъците му	22	1.76	0.7	816	10.84	5.8	838	9.55	4.8
VIII.	Болести на ухото и мастоидния изростък	0	0.00	0.0	0	0.00	0.0	0	0.00	0.0
IX.	Болести на органите на кръвообращението	30	2.40	0.9	3958	52.58	28.0	3988	45.44	23.0
	<i>в т.ч. Хипертонични болести</i>	9	0.72	0.3	6	0.08	0.0	15	0.17	0.1

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

	<i>Исхемична болест на сърцето</i>		0.00	0.0	1151	15.29	8.1	1151	13.11	6.6
	<i>Мозъчносъдови болести</i>		0.00	0.0	533	7.08	3.8	533	6.07	3.1
X.	Болести на дихателната с-ма	1455	116.44	45.2	619	8.22	4.4	2074	23.63	11.9
	<i>в т.ч. Остри инфекции на горните дих. пътища</i>	168	13.44	5.2	0	0.00	0.0	168	1.91	1.0
	<i>Пневмонии (вир. и бактериални)</i>	589	47.14	18.3	337	4.48	2.4	926	10.55	5.3
	<i>Остър бронхит и бронхиолит</i>	663	53.06	20.6	1	0.01	0.0	664	7.57	3.8
	<i>Хронични болести на долните дихателни пътища</i>	30	2.40	0.9	194	2.58	1.4	224	2.55	1.3
XI.	Болести на храносмилателната система	340	27.21	10.6	1976	26.25	14.0	2316	26.39	13.3
	<i>в т.ч. Язва на стомаха и дванадесетопръстника</i>		0.00	0.0	161	2.14	1.1	161	1.83	0.9
	<i>Апендицит</i>	61	4.88	1.9	41	0.54	0.3	102	1.16	0.6
	<i>Хернии</i>	32	2.56	1.0	287	3.81	2.0	319	3.63	1.8
	<i>Холелитиаза и холецистит</i>		0.00	0.0	202	2.68	1.4	202	2.30	1.2
XII.	Болести на кожата и подкожната тъкан	50	4.00	1.6	366	4.86	2.6	416	4.74	2.4
XIII.	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	16	1.28	0.5	802	10.65	5.7	818	9.32	4.7
XIV.	Болести на пикочо-половата система	126	10.08	3.9	993	13.19	7.0	1119	12.75	6.4
	<i>в т.ч. Болести на пикочната с-ма</i>	93	7.44	2.9	690	9.17	4.9	783	8.92	4.5
	<i>от тях: Тубулоинтестинални болести на бъбреците</i>	89	7.12	2.8	193	2.56	1.4	282	3.21	1.6
	<i>Хрон. бъбречна недостатъчност</i>	0	0.00	0.0	242	3.21	1.7	242	2.76	1.4
XV.	Бременност, раждане и послеродов период	75	6.00	2.3	1053	13.99	7.4	1128	12.85	6.5
	<i>в т.ч. Аборт</i>	12	0.96	0.4	182	2.42	1.3	194	2.21	1.1
	<i>от тях: Спонтанен аборт</i>	1	0.08	0.0	97	1.29	0.7	98	1.12	0.6
	<i>Отоци, протеинурия и</i>	1	0.08	0.0	15	0.20	0.1	16	0.18	0.1

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

	<i>хипертонични усложнения</i>									
	<i>Нормално (спонтанно) раждане</i>	23	1.84	0.7	375	4.98	2.7	398	4.53	2.3
XVI.	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	393	31.45	12.2	0	0.00	0.0	393	4.48	2.3
	<i>в т.ч. Забавен фетален растеж, хипотр. и разстр., свърз. със скъсяване срока на брем. и ниско тегло при раждане</i>	24	1.92	0.7	0	0.00	0.0	24	0.27	0.1
	<i>Родова травма</i>	6	0.48	0.2	0	0.00	0.0	6	0.07	0.0
XVII.	Вродени аномалии (пороци на развитието)	3	0.24	0.1	2	0.03	0.0	5	0.06	0.0
XVIII.	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	28	2.24	0.9	136	1.81	1.0	164	1.87	0.9
XIX.	Травми и отравяния	260	20.81	8.1	1233	16.38	8.7	1493	17.01	8.6
	<i>в т.ч. Травми на главата и шията</i>	77	6.16	2.4	359	4.77	2.5	436	4.97	2.5
	<i>от тях: счупвания</i>		0.00	0.0	7	0.09	0.0	7	0.08	0.0
	<i>Травми на гр. кош, корема и таза</i>	4	0.32	0.1	110	1.46	0.8	114	1.30	0.7
	<i>от тях: счупвания</i>		0.00	0.0	18	0.24	0.1	18	0.21	0.1
	<i>Травми на раменен пояс и горен крайник</i>	78	6.24	2.4	248	3.29	1.8	326	3.71	1.9
	<i>от тях: счупвания</i>	73	5.84	2.3	162	2.15	1.1	235	2.68	1.4
	<i>Травми на тазобедр.става и долен крайник</i>	15	1.20	0.5	384	5.10	2.7	399	4.55	2.3
	<i>от тях: счупвания</i>	12	0.96	0.4	358	4.76	2.5	370	4.22	2.1
	<i>Отравяния и токсични въздействия</i>	39	3.12	1.2	38	0.50	0.3	77	0.88	0.4
	ОБЩО	3218	257.52		14146	187.92		17364	197.83	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

От изнесените данни е видно, че най-често регистрираните заболявания при децата до 17 години, потърсили медицинска помощ в лечебни заведения за доболничната помощ за 2015 г. са заболяванията на дихателната система - 49.6%, следвани от инфекциозни и паразитни болести – 14.5%. При анализ на хоспитализираната заболеваемост при децата до 17 години за 2015 г. се наблюдава същата тенденция – 45.2% от хоспитализациите са при заболявания на дихателната система, следвани от някои състояния, възникващи през перинаталния период – 12.2% и на трето място са инфекциозните и паразитни заболявания – 12.0%.

В нозологичната структура на заболеваемостта при лица над 18 год., потърсили лекарска помощ, се забелязва тенденция за все по-голямо нарастване на заболеваемостта от т.н. **социално-значими заболявания**, в които се включват сърдечно-съдовите, онкологичните, белодробните, психичните заболявания, захарния диабет, травмите и отравянията. Обезпокояваща е тенденцията за “подмладяване” на тези заболявания. Социалната значимост на тези заболявания се определя от тяхната масовост, хроничен характер на протичане, от факта, че са основна причина за инвалидизирането и смъртността на населението. Динамиката на сърдечно-съдовите заболявания е възходяща.

При анализ на регистрираните заболявания при лица над 18 год. в лечебните заведения за доболнична помощ в Община Велико Търново за 2015 г. е видно, че с най-висок относителен дял са болестите на органите на кръвообръщението – 26.4%, следвани от болести на пикочо-половата система – 11.1% и на трето място са болести на дихателната система – 10.6%.

В нозологичен аспект при хоспитализираната заболеваемост в МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов” АД през 2015 г. най-висок относителен дял се пада на болести на органите на кръвообращението – 23.0%, следвани от болести на храносмилателната система – 13.3% и на трето място болести на дихателната система – 11.9%.

Детска смъртност

Детската смъртност за областта за 2014 г. е 4.1 на 1000 живородени и е по-ниска от тази за страната (7.6 ‰). За 2013 година детската смъртност е била 7.6 на 1000 живородени или 17 случая (по данни на НСИ).

Този показател е индикатор за качеството на медицинската помощ, но върху него влияят и други фактори, като жизнен стандарт, здравна култура на населението и др. В селата показателят остава по-висок от този в градовете, в резултат на влошените социално-икономически условия, ограничен достъп до здравни услуги, по-ниско образование и култура и особеностите на семейната среда и родителските грижи, които оказват негативно влияние върху благосъстоянието на малките деца.

Проблем при здравното обслужване на децата от отдалечените населени места и в кварталите с малцинствено население е ограничения достъп до педиатрична помощ, тъй като изборът на педиатър от друго населено място е свързан с допълнителни финансови разходи за придвижване, а понякога и с невъзможност, поради липса на транспортни средства. Този факт до голяма степен поставя в неравностойно положение майките с малки деца по отношение достъпа им до здравни услуги, в сравнение с тези от големите населени места.

Показатели за детска смъртност

Брой починали деца до 1 годишна възраст за 2012 г. (брой)	5
Брой починали деца до 1 годишна възраст за 2013 г. (брой)	7
Брой починали деца до 1 годишна възраст за 2014 г. (брой)	3

Брой починали деца от 1 до 5 годишна възраст за 2012 г. (брой)	3
Брой починали деца от 1 до 5 годишна възраст за 2013 г. (брой)	2
Брой починали деца от 1 до 5 годишна възраст за 2014 г. (брой)	0

От изнесените данни за състоянието на системата на здравеопазване в Община Велико Търново, могат да се направят следните изводи:

СИЛНИ СТРАНИ:

- Наличие на достатъчни по брой и вид лечебни заведения;
- Висококвалифициран медицински персонал – 90% от работещите в лечебни заведения за болнична помощ лекари са с призната специалност;
- Наличие на високотехнологични диагностични и терапевтични методи и апаратура в лечебните заведения;
- Развита система за спешна медицинска помощ;
- Реализиране на профилактични и скринингови програми с цел превенция и ранно откриване на заболяванията.

СЛАБИ СТРАНИ:

- Съсредоточване на 90% от лечебните заведения за извънболнична и болнична медицинска помощ в общинския център;
- Относително амортизиран сграден фонд и специализиран транспорт;
- Необходимост от осигуряване на равни възможности за достъп до здравните услуги на хората, живеещи в малки населени места, отдалечени от градските центрове;
- Неблагоприятен демографски, икономически и здравен статус на населението;
- Недостатъчна осигуреност с финансови средства;
- Нерационално внедряване на пазарни механизми в здравеопазването чрез прилагане на външен за специфичната медицинска дейност нормативен акт (ТЗ);
- Недостатъчно междусекторно сътрудничество.

ЗАПЛАХИ ЗА ЗДРАВНАТА СИСТЕМА:

- Трайна тенденция за застаряване на населението;
- Повишаваща се заболяемост от хронични незаразни заболявания, хронифициране на заболяванията, което често води до временна и трайна неработоспособност;
- Висока смъртност;
- Висока възраст на лекарите – само 17% са на възраст до 45 години;
- Нисък брой специалисти по здравни грижи, голяма част от които са на възраст над 50 години;
- Заложени максималистични очаквания от здравната реформа, пораждащи нарастваща обществена неудовлетвореност от здравеопазването.

ВЪЗМОЖНОСТИ:

- Планиране и осигуряване на медицински специалисти по вид и дейност за по-дългосрочен период;
- Използване благоприятните географски климатични условия за развитие на балнеологията и лечебния туризъм;
- Развитие на дейности, свързани с долекуване, продължително лечение и рехабилитация;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

- Развитие на дейности, свързани с профилактика и промоция на здравето;
- Подобряване използването на финансовите ресурси.

5. Анализ на групите в риск в община Велико Търново

5.1. Фактори, които пораждаат риск за различни групи от населението

Развитието на разгърнатата мрежа от социални услуги за деца и възрастни е ключов елемент от държавната и местна политика за повишаване благосъстоянието на хората в неравностойно социално положение. Стратегическото планиране се базира на задълбочено проучване и анализ преди всичко на уязвимите групи на местно ниво, с което се цели системата от социални услуги да отговори на потребностите на населението в Общината.

Рисковите фактори посочени по-долу са разгледани в контекста на необходимостта от планиране на социални услуги на територията на общината. Подходите за определяне на рисковите групи в общината се базират върху демографската, възрастовата и социално-икономическата характеристики на населението.

В резултат на проведено проучване и анализ на събраната информация се очертават следните основни рискови фактори в Община Велико Търново, които са следните:

- **Демографски фактори, които имат пряко отношение към рисковите групи и развитието на социални услуги в Община Велико Търново:**

- продължаваща тенденция към намаляване на населението;
- застаряване на населението;
- нарастване на равнището на общата смъртност;
- намаляваща раждаемост и отрицателен естествен прираст;
- концентрация на деца и младежи в по-големите населени места и обезлюдяване на малките селища;
- постоянен дял на деца и лица с увреждания.

- **Безработица при хората в трудоспособна възраст и ограничен достъп до заетост**

Трудовата заетост и достъпът до пазара на труда е рисковия фактор, който оказва съществено влияние върху проблемите за осигуряване на нормален стандарт на живот /равнището на безработица е 4,9%/.

Безработицата е основен рисков фактор, свързан с осигуряването на нормален стандарт на живот на хората в трудоспособна възраст. Достъпът до заетост е най-силно ограничен за няколко специфични групи безработни: хора с основно и по-ниско от основно образование, безработни младежи на възраст до 29 г., хора в предпензионна възраст, хора с увреждания в трудоспособна възраст, продължително безработни, както и за хора от етническите малцинства.

Безработицата и ниските доходи в семействата рефлектират директно върху всички рискови групи и се отразяват на качеството на живот на всички членове на семейството. Затрудненията, които срещат безработните родители при осигуряването на добри битови условия за живот на децата си, покриването на разходи и потребности на децата, са една от причините за настаняване на деца в институции, както и за отпадане от образователната система. Липсата на доходи в някои семейства е една от предпоставките за възникване на агресия при хората, което в някои случаи води до домашно насилие. Ниските или липсващите доходи при безработните хора с увреждания създават затруднения при набавянето на необходимите лекарства и медикаменти.

- **Структурата и числеността на семейството**

Структурата и начинът на функциониране на семейната система е от съществено значение за развитието и реализирането на детето или възрастния. Като тенденция се очертава фактът, че все по-често се среща моделът на непълното семейство, което се отчита като рисков фактор.

- **Местоживеене**

За около ¼ от населението на общината като рисков фактор може да се изведе отдалечеността на населеното място, в което живеят от общинският център. Рискът се поражда поради недостатъчните или недобре структурирани транспортни връзки, които възпрепятстват достъпа до социални, здравни и образователни услуги и комуникация със специалисти, които са налични в общинският център.

- **Достъпна архитектурна и жизнена среда**

Изключително важен фактор за активното включване на хора с увреждания в живота на общността, за пълноценната им реализация, както и за независимия им начин на живот.

- **Липса или ниско равнище на образование**

Нивата на безработицата сред лицата без или с по – ниско образование, като те са и основната група сред продължително безработните.

- **Ограничен достъп до здравни услуги** на хората, включително и на живеещите в малки населени места, отдалечени от градските центрове.

- **Увреждане или здравословен проблем на член от семейството**

Наличието на здравословни проблеми на член от семейството или на лице с увреждане поставя семейната единица пред различни затруднения, поради което тези семейства често попадат в групата на уязвимите общности.

- **Социално изключване или принадлежност към етнически малцинства**

Етническите малцинства са сред едни от най-уязвимите рискови групи, поради маргинализацията и дискриминацията, на която често са подложени.

- **Липсата на междусекторните услуги**, които включват здравни, образователни и социални дейности са слабо развити, а това затруднява предоставянето на комплексна подкрепа на уязвимите групи. Именно междусекторните услуги ще позволят по-добра индивидуализация на предлаганата подкрепа, по-точна оценка на потребностите и прилагане на мултидисциплинарен подход.

- **Недостатъчно предоставяне на интегрирани мерки за инвестиции в ранното детско развитие** – подкрепа на детето в най-ранна детска възраст и на неговото семейство, с оглед превенция на рисковете за развитието му, достъп до детска грижа, училище, подкрепа на родителите за заетост, обучение, както и за съвместяване на личния и професионалния живот.

Изведените рискови фактори не могат да се разглеждат поединично и изолирано. Те почти винаги са взаимосвързани, без да могат да бъдат степенувани по значимост. Наличието на един или повече рискови фактори поражда тенденция към социално изключване на индивидите, и води до формирането на рискови групи от лица, деца или семейства в неравностойно положение, както и на стари хора, нуждаещи се от социална подкрепа.

Отчитайки степента на значимост на рисковите фактори върху различните възрастови групи, дава възможността да се очертае и спецификата на рисковете за отделните такива.

5.2. Характеристика на рисковите групи

I. Деца в риск и техните семейства:

1. Деца, отглеждани извън семейството

1.1. Деца, настанени в специализирани институции и ЦНСТДМ:

На територията на община Велико Търново функционират девет Центъра за настаняване от семеен тип с общ капацитет 106 места, в които към 31 март 2016 живеят 93 деца, от които три Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи с/без увреждания са разкрити по Проект „Бъдеще за всяко дете“ по ОП РЧР и считано от 01.11.2015 г. са държавно делегирана дейност.

След закриването в края на 2015 год. на Дом за деца, лишени от родителски грижи „Христо Смирненски” – с. Балван, общ. Велико Търново към м. април 2016 год. на територията на Община Велико Търново функционират две специализирани институции за деца: Дом за деца, лишени от родителски грижи „Пеню и Мария Велкови” в гр. В. Търново с капацитет 8 места, считано април 2016 год. и Дом за медико - социални грижи за деца в гр. Дебелец, с капацитет 40 легла, считано от март 2016 год. В сравнение с предходния стратегически период на планиране се отчита намаляване на капацитета на ДМСГД в гр. Дебелец с приблизително 44, 44 %, поради налични алтернативни социални услуги за настаняване на изоставени новородени деца.

Деца, настанени в ДМСГД, към 31.12.2010 г.	23
Деца, настанени в ДМСГД през 2013 г.	41
Деца, настанени в ДМСГД през 2014 г.	28
Деца, настанени в ДМСГД през 2015 г.	26

От представените данни е видно, че е реализирана стратегическата насока на работа, поставена в предходния период на планиране - намаляване капацитета на специализираните институции за деца, ограничаване настаняванията на деца в тях, поетапно закриване на институции и разкриване на социални услуги в общността – Центрове за настаняване от семеен тип за деца и младежи.

Основна причина за предприемане мярка за закрила при децата- „извеждане извън семейството” продължава да е ниският социален статус на родителите. Безработицата, ниските доходи и липсата на финансова сигурност са основните мотиви, които карат родителите да търсят временно алтернативни грижи за децата си.

Друг фактор за извеждане на деца от семействата са negliжирането и неадекватните грижи, поради липса на родителски умения. Често под “липса на родителски капацитет” се крият битови проблеми и невъзможност на родителите да излязат от социалната изолация и депривация.

1.2 Деца, отглеждани в приемни семейства и в семейства на близки и роднини

Общ брой деца, които ползват услугата приемна грижа към 31.12. 2010 г.	9
Брой деца, настанени в приемни семейства през 2013 г.	30
Брой деца, настанени в приемни семейства през 2014 г.	27
Брой деца, настанени в приемни семейства през 2015 г.	33

Общ брой деца, настанени при близки и роднини към 31.12. 2010 г.	176
Брой деца, които са настанени при близки и роднини през 2013 г.	9
Брой деца, които са настанени при близки и роднини през 2014 г.	19
Брой деца, които са настанени при близки и роднини през 2015 г.	14

През 2015 година броят на деца, настанени в приемни семейства се е увеличил почти четири пъти в сравнение с 2010 година. Настанените при близки и роднини деца през 2015 година са 14 на брой. Настаняването на деца при роднини и близки е една от формите на споделена грижа в рамките на разширеното семейство. При тези случаи е необходима психосоциална подкрепа на хората, поели грижата за децата, вместо техните биологични родители. Подкрепата трябва да бъде насочена едновременно към потребностите на децата да получават адекватни грижи и потребностите на роднините и близките да бъдат подкрепени при предоставяне на грижите за настанените при тях деца.

2. Деца, отглеждани в семейството:

2.1. Деца, с увреждания, отглеждани в семейна среда

Съгласно статистическите данни към 31.12.2015 г. са регистрирани 182 деца с увреждания. При съпоставка с данните за децата с увреждания от предходния период на планиране /31.12.2009 г. - 146 деца/ се отчита неблагоприятната тенденция за нарастване на техния брой.

Риска за тези деца се поражда от проблемите, които стоят пред техните семейства поради наличието на увреждането:

- липса на достъпна среда;
- недостатъчен капацитет на социалните услуги за деца с увреждания
- затруднения при транспорта от селата до съответните услуги в града;
- затруднен достъп до образование;
- липса на диференцирани услуги за деца с различни по вид увреждания;
- недостатъчен брой кадри, квалифицирани за работа с деца с увреждания;
- все още недостатъчна ангажираност на обществото, недостатъчна чувствителност към проблемите им.

2.2. Осиновени деца

Осиновени деца, 2010 г.	25
Осиновени деца, 2013 г.	30
Осиновени деца, 2014 г.	41
Осиновени деца, 2015 г.	23

Регистрирани са 23 осиновени деца през 2015 година. Семействата с осиновено дете се нуждаят от психологическа помощ и подкрепа за отглеждане и възпитание на децата.

2.3. Деца, отглеждани в семейства в риск

Многодетни и непълни семейства, семейства в безработица и бедност, семейства с липса на жилище или в лоши жилищни условия, дисфункционални семейства са една от основните рискови групи.

2.4. Други деца в риск: деца, жертви на насилие, деца с проблемно поведение, деца, получили полицейска закрила.

Данните сочат нарастване броя на децата жертви на насилие /данни на Д"СП": 11 деца през 2010 г. срещу 37 деца през 2015 г./.

Друга специфична рискова група са децата с проблемно поведение, изразяващо се в различни насоки - от асоциалност до зависимости. Данните за 2015 г. показват 68 регистрирани случая на деца, извършители на противообществени прояви. Един от основните проблеми, който може да се изведе при работата с тази група е породен от късното начало на работа с тези деца - когато вече е регистриран сигнал до МКБППМН или ОЗД. Това налага извода, че е необходимо да се обърне по - широко внимание на мерките по превенция в учебните заведения.

Тук се очертават и двете измерения на явлението – от една страна деца, жертва на насилие, а от друга – непълнолетни, упражняващи насилие или извършители на противообществени прояви. Това налага комплексност при извеждането на мерки за защита и закрила и разработване и прилагане на програми, насочени както към жертвите, така и към насилника.

Проявата на неприемливо социално поведение сред децата и младежите е последица от комплекс причини: семейни ценности и модели, стил на родителстване, нередовно посещение на учебните занятия и евентуално последващо отпадане от образователната система. В тази връзка сериозен проблем през последните години се очертава липсата на достатъчно висока мотивация от страна на учениците за редовно посещение на учебните заведения. Липсата на мотивация за учене или социалните причини /бедност/ са все по-често срещани фактори за нередовното посещаване на училище и риска от отпадане от образователната система.

С цел планиране и предоставяне на адекватни здравни, социални и образователни услуги за деца в риск и техните семейства, се идентифицират следните специфични потребности за различните възрастови групи:

- Деца 0 – 3 години: най-уязвими, нужда от оцеляване и осигуряване на грижа от един постоянен възрастен; необходимост от създаване на безопасна, стимулираща и стабилна среда; нужда от добра грижи за здравето;
- Деца 3 – 5 години: необходимост от изграждане на стабилна емоционална връзка с родителите, както и от общуване с връстници, необходимост от подкрепа за развитие (особено при наличие на увреждане);
- Деца 5 – 14 години: ученическа възраст, необходимост от подкрепа за усвояване на новата социална роля и навици, риск за поява на девиантно/рисково поведение;
- Деца 14 – 18 години: самостоятелност, професионално ориентиране, подготовка за самостоятелен живот, сексуална активност, подкрепа за справяне с тийнейджърската възраст.

II. Хора с увреждания

1. Хора с увреждания от общността

Наличието на увреждане поражда сериозен риск от социално изключване, независимо от възрастта. Данните за лицата с увреждания са предоставени от ТЕЛК, Дирекция „Социално подпомагане“, отдел ХУСУ и отразяват броя на пълнолетните лица с увреждания към 31.12.2015 г., на които ДСП Велико Търново изплаща интеграционни добавки по ЗИХУ. Общо за Община Велико Търново в края на 2015 г. те са 5531 лица, от тях:

	2014 г.	2015 г.
1. Лица с физически увреждания	2249	2368
1.1. От тях, лица със сензорни увреждания	256	293
2. Лица с комбинирана патология	2055	2089
3. Лица с умствена изостаналост	271	278
4. Лица с психични заболявания	497	503
Общо:	5328	5531

От представените данни е видна трайната тенденция на нарастване броя на лицата с увреждания, които са освидетелствани от ТЕЛК. Най-голям е дялът на лицата с физически увреждания, следван от тези с комбинирана патология. Като трайна тенденция се отчита нарастване на социално-значимите заболявания, водещи до тежка инвалидизация, между които са психичните заболявания. През последните години те стават все по-видими и разпознаваеми от обществото. Посочените данни, както и тези от представената по-долу таблица са изведени от информационния масив на ДСП Велико Търново /лица, получаващи интеграционни добавки и лица, кандидатствали за социални услуги/.

Лица с увреждания, по възраст и степен на увреждането през 2015 г.

Степен на увреждането	Деца 0-18г.	Жени в труд. възраст	Жени в над труд. възраст	Мъже в труд. възраст	Мъже в над труд. възраст	общо
50%-70.99%	89	92	208	171	94	654
71% - 90%	46	831	797	826	243	2743
Над 90%	7	234	289	256	284	1070
Над 90% с ЧП	40	201	298	216	309	1064
	182	1358	1592	1469	930	5531

Тези данни включват сборна група от деца, хора в трудоспособна възраст с различна степен увреждания и хора в надтрудоспособна възраст, които вследствие на възрастта и заболяванията са придобили увреждания.

От представените данни могат да се направят следните изводи:

Най – голям е дялът на хората със степен на увреждане между 71 % и 90 %, следван от тези с над 90 %, които са с приблизително 50% по-малко от първата група, като броят на лицата с увреждания е почти поравно разпределен в групите с чужда помощ и без такава. Най-малък е дялът на хората със степен на увреждане от 50 - 70.99 %. Ако съпоставим данните в зависимост от пола и възрастта се наблюдава следната тенденция:

Приблизително равен е броят на хората с увреждания в трудоспособна възраст при жените и мъжете. При хората в надтрудоспособна възраст съотношението е в полза на жените при степен на увреждане между 71 % и 90 %, както и със степен на увреждане от 50 - 70.99 %. По-висок е броят на жените с увреждания надтрудоспособна възраст спрямо жените с увреждания в трудоспособна възраст. За разлика от жените при мъжете се наблюдава драстично намаляване на мъжете в надтрудоспособна възраст със степен на увреждане от 50-70.99% и със степен на увреждане между 71 % и 90 %. Ако сравним двете възрастови групи при двата пола се установява, че дялът на жените в надтрудоспособна възраст с увреждане от 71 - 90% е по-голям от този при мъжете, същата е и тенденцията при уврежданията от 50-70.99 % и за разлика от мъжете при които броя на хора с увреждания с нарастване на възрастта намалява, то при жените тенденцията е обратна и хората попадащи в групата с увреждане 50-70.99 % се увеличава.

2. Хора с увреждания, настанени в специализирани институции и социални услуги в общността, в т.ч. и от резидентен тип - общо капацитет 282 места

В община Велико Търново са разкрити и функционират:

- две специализирани институции за възрастни хора с умствена изостаналост в с. Церова кория и с. Пчелище, с общ капацитет 127 места, в които се настаняват пълнолетни мъже и жени с различна степен на интелектуални увреждания;
- пет защитени жилища за хора с умствена изостаналост с общ капацитет 42 места, съответно две в гр. Дебелец, две в с. Церова кория и едно в с. Пчелище. В тях се настаняват пълнолетни мъже и жени с различна степен на интелектуални увреждания, прекарвали по-голямата част от живота си в различните форми на институционални грижи. В ЗЖХУИ се предоставят социални услуги на настанените лица в среда близка до домашната, подкрепяни от специалисти;
- Преходно жилище за възрастни хора с умствена изостаналост с капацитет 8 места, функциониращо на територията на ДВХУИ с. Церова кория, в което настанените осем лица са изведени от специализираната институция;
- Защитено жилище за лица с психични разстройства с капацитет 10 места, функциониращо към ДПБ с. Церова кория;
- Дневен център за възрастни хора с увреждания в гр. Велико Търново, ул. „Поп Харитон” № 4, блок Б, с капацитет 25 места;
- ЦСРИ за възрастни и лица с увреждания в гр. Велико Търново, с капацитет 40 места;
- ЦСРИ за лица над 18 години с психични разстройства и интелектуални затруднения в гр. Велико Търново, с капацитет 30 места.

По данни от ХУСУ с настанителни заповеди през разглеждания период 2010 - 2015 г. в специализирани институции са настанени общо 59 лица с различни увреждания. От тях най-голям е дялът на тези, настанени в СИ в същата община – 33 броя, като се очертава тенденция на намаляване на настаняванията с 28 % /2010 г. спрямо 2014 г./.

Трайно нараства броя на лицата, чакащи за настаняване в специализирани институции през разглеждания период е видно от регистъра на чакащите /регистрират се всички кандидати от цялата страна/ с 66% за периода от 2010 г. / 50 бр. / до 2015 г. /303 бр. /. **Данните сочат, че капацитета на разкритите специализирани институции за хора с увреждания е недостатъчен.**

Ш. Стари хора

1.Самотно живеещи стари хора

Възрастните хора представляват една от най-големите групи лица с потребности от социални услуги и съответно ангажират голямата част от ресурсите за предоставянето им. През последните десетилетия в България се наблюдава устойчива тенденция на застаряване на населението. Предвид ниския естествен прираст на населението процентното увеличение на хората надтрудопособна възраст е закономерен резултат. Важен аспект на стареенето е средната продължителност на живота в България, която е една от най-ниските за Европа: 71 години за мъжете и 78 години за жените. При тази средна продължителност на живота може да се очаква, че голям процент от хората (мъже и жени) на възраст над 65 години имат сериозни здравословни проблеми. Според становище на Световната здравна организация, растат разходите за болнично лечение и грижи за старите хора. Този факт, наред с малката средна продължителност на живота в страната води до извода, че

продължаващото остаряване на нацията ще оказва все по-голям натиск върху системата на социални услуги.

Институционалният модел на грижа, все още е търсен от старите хора и възрастни хора с различни видове увреждания, видно от броя на чакащите за настаняване в СИ, който към месец април 2016 г. е 108 лица, по данни на Д"СП".

Нуждата от подходяща палиативна грижа за терминално болни, грижа извън семейна среда за лица с психични разстройства, деменция, умствена изостаналост и още много предизвикателства, водят до необходимостта от предприемане на мерки за осигуряване на по-добра и качествена грижа за различните целеви групи, съобразно техните специфики и конкретни нужди. Необходимо е да бъдат създадени условия за независим и достоен живот на възрастните хора и хората с увреждания чрез предоставяне на качествени, достъпни и устойчиви услуги за дългосрочна грижа.

По данни на: кметски наместници, клубове на пенсионера и социални работници от Дирекция „Социално подпомагане“, самотно живеещите стари хора на територията на Община Велико Търново са 570 души. Голяма част от тях са концентрирани в селата Балван, Велчево, Емен, Къпиново, Плаково, Пушево, Райковци, Хотница, Самоводене.

Животът на старите хора в отдалечени и изолирани населени места е изключително затруднен, основно поради липсата на достатъчно средства и затруднения достъп до здравеопазване и услуги предлагани в общинския център, поради което изпадат в социална изолация.

Към 31.03.2015 година обект на социално подпомагане по ППЗСП са били 16 самотно живеещи лица на възраст от 65 до 75 години, а към 31.12.2015 г. са 23 души.

2. Възрастни хора, настанени в специализирани институции и социални услуги в общността

Социалните услуги са основен фактор за ефективно социално включване и участие в живота на общността на възрастните хора.

На територията на община Велико Търново има разкрити две специализирани институции за стари хора - Дом за стари хора „Венета Ботева“ гр. Велико Търново и Дом за стари хора „Св. Иван Рилски“ с. Балван, с общ капацитет 150 потребители. Капацитетите и на двата дома са заети трайно, с изключение на кратките периоди от освобождаване на мястото до постъпване на следващия потребител.

През 2014 г. новонастанени са 42 души. В края на 2015 година новонастанени са 59 потребители. Броят на новонастанените в специализирани институции предоставящи услуги за стари хора извън общината за 2014 г. е 7, а през цялата 2015 г. – 18 лица.

В град Велико Търново, кв. „Бузлуджа“ функционира Дневен център за стари хора с капацитет 30 места.

IV. Безработни лица

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Велико Търново, се отчита тенденция за намаляване на безработицата в общината. Сред регистрираните безработни като особено рискови подгрупи с по-ниска конкурентоспособност на пазара на труда се очертават:

- Безработни младежи до 29 г.;
- Лица на възраст над 55 г.;
- Лица с ниско образование и без квалификация;
- Продължително безработни лица;
- Лица с намалена трудоспособност.

Наблюдава се тенденция и за висока безработица сред лицата с висше образование без перспектива за заетост, поради разминаване между придобитата образователна квалификация и реалното търсене на пазара на труда.

Безработните лица от рисковите групи са застрашени от обедняване, загуба на социален статус, деквалификация. Живеещите в по-малките населени места са застрашени от загуба на жизнена перспектива и сериозно обедняване.

5.3. Оценка на наличните социални услуги в Община Велико Търново

5.3.1. Оценка на наличните социални услуги за деца

Към 31.03.2016 год. на територията на Община Велико Търново функционират две специализирани институции за деца:

Специализирани институции за деца:

Вид институция	Целева/и/ група/и/	Доставчик	Капацитет/пълняемост	Брой персонал
Дом за деца лишени от родителска грижа – гр. В. Търново	Деца от 3 до 18/20 г.	Община – В. Търново	40/21	17
Дом за медико – социални грижи за деца	Деца от 0 до 3 г.	Министерство на здравеопазване	40 легла/20	73

Дом за медико-социални грижи за деца - гр. Дебелец - за деца от 0 до 3 – годишна възраст. Капацитетът на институцията е 40 легла. В сравнение с предходният стратегически период се наблюдава тенденция за намаляване капацитета на институцията, както и приема на нови деца.

Дом за деца „Пеню и Мария Велкови” – гр. Велико Търново - за деца от 3 до 18 години или до завършване на средно образование, но не повече от 20 годишна възраст, лишени от родителска грижа, с капацитет към 31.03.2016 г. - 40 места.

Услуги в общността, вкл. и от резидентен тип:

Вид	Целева/и/ група/и/	Доставчик	Капацитет/пълняемост	Брой персонал
Дневен център за деца с увреждания „Дъга” - гр. В. Търново	Деца с увреждания от 7 до 18 г.	Община – В. Търново	36/36	14
ЦСРИ	Деца и младежи с ментални и физически увреждания до 25-годишна	Община – В. Търново Възложен за управление на Фондация	40/40	9

Вид	Целева/и/ група/и/	Доставчик	Капацитет/пълняемост	Брой персонал
	възраст и техните семейства	„МСС – България”		
ЦНСТДМ без увреждания ул. „Л. Каравелов” № 26	Деца с риск	Община Велико Търново Възложен за управление на „SOS Детски селища – България”	8/7	5
ЦНСТДМ без увреждания ул. „Н. Габровски” № 49	Деца с риск от 7 до 18/20 г.	Община – В. Търново	10/10	8
ЦНСТДМ I без увреждания ул. „Охрид” № 4	Деца с риск от 14 до 18 г./20 г.	Община Велико Търново Възложен за управление на „SOS Детски селища – България”	15/11	6,5
ЦНСТДМ II без увреждания ул. „Ильо войвода” № 4	Деца с риск от 14 до 18 г./20 г.	Община Велико Търново Възложен за управление на „SOS Детски селища – България”	15/12	6,5
ЦНСТДМ I без увреждания ул. „Цветарска” № 14	Деца в риск от 3 до 18 г./20 г.	Община – В. Търново	8/8	7
ЦНСТДМ II без увреждания ул. „Цветарска”	Деца в риск от 3 до 18 г.	Община – В. Търново	8/8	6

Вид	Целева/и/ група/и/	Доставчик	Капацитет/пълняемост	Брой персонал
№ 14				
Кризисен център с. Балван	Деца жертва на трафик или жертва на насилие	Община – В. Търново	15/10	11
Наблюдавано жилище	Младежи до 25 години в риск	Община – В. Търново	4/3	1,5
ЦОП	Деца и младежи	Община – В. Търново	60/114	14
ЦОП	Деца и семейства в риск	Управление и финансиране „SOS Детски селища – България”	100/98	4
Домашен социален патронаж и Звено за социални услуги към него	Стари хора Деца с увреждания Деца в риск	Община – В. Търново	430/467	55
Дневен център за деца с увреждания	Деца до 7 год. с проблеми в развитието	ДМСГД, гр. Дебелец	10/40 /7 дневно пребиваване/	9
ЦНСТДМ с увреждания гр. Велико Търново, ул. Ил. Драгостинов 3 А, вх. А	Деца и младежи с увреждания	Община В. Търново	14/12	13
ЦНСТДМ без увреждания, ул. Ил. Драгостинов 3А, вх. Б	Деца и младежи в риск	Община Велико Търново	14/14	12
ЦНСТДМ без увреждания, ул. Колоня Товар 14	Деца и младежи в риск	Община Велико Търново	14/14	12

На територията на Община Велико Търново се предоставят следните социални услуги в общността за деца и младежи и техните семейства, в т.ч. и от резидентен тип:

„Кризисен център” за деца жертва на насилие или жертви на трафик – с. Балван – социална услуга от резидентен тип за момичета на възраст от 6 до 18 години, които са жертва на трафик или са пострадали от насилие. Капацитетът на услугата е 15 места.

„Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания” – гр. В. Търново, ул. “Никола Габровски” № 49 - социална услуга от резидентен тип за деца на възраст от 7 до 18/20 години, смесени по пол, възраст и степен на автономност. Капацитетът на услугата е 10 места.

„Център за настаняване от семеен тип – Малък семеен дом „Надежда”, гр. В. Търново, ул. “Любен Каравелов” № 26 – социална услуга от резидентен тип, предназначена за деца на възраст от 5 до 13 години, за които са изчерпани възможностите за отглеждането им в биологично семейство, в семейство на близки и роднини и приемно семейство. Капацитетът на услугата е 8 места. Управлението на социалната услуга е възложено след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик – Сдружение “SOS детски селища – България”.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания I SOS – Младежки дом гр. Велико Търново, ул. “Охрид” № 4 - социална услуга от резидентен тип, която предоставя среда за пълноценното израстване и развитие на деца на възраст от 14 до 18/20 години, лишени от родителска грижа, за които са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или в приемно семейство или осиновяване. Капацитетът на услугите е 15 места. Управлението на социалната услуга е възложено след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик - Сдружение “SOS детски селища – България”.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания II SOS – Младежки дом гр. Велико Търново, ул. “Ильо войвода” № 4 - социална услуга от резидентен тип, която предоставя среда за пълноценното израстване и развитие на деца на възраст от 14 до 18/20 години, лишени от родителска грижа, за които са изчерпани възможностите за връщане биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или в приемно семейство или осиновяване. Капацитетът на услугите е 15 места. Управлението на социалната услуга е възложено след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик – Сдружение “SOS Детски селища – България”.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания I – гр. Велико Търново, ул. “Цветарска” № 14 – социална услуга от резидентен тип за деца от 3 до 18/20 години, изведени от специализирани институции за деца, лишени от родителска грижа, с капацитет – 8 места.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания II – гр. Велико Търново, ул. “Цветарска” № 14 – социална услуга от резидентен тип за деца от 3 до 18/20 години, изведени от специализирани институции за деца, лишени от родителска грижа, с капацитет – 8 места.

„Наблюдавано жилище за младежи в риск” – гр. В. Търново - социална услуга от резидентен тип, предназначена за младежи, които напускат ДДЛРГ и не получават подкрепа от своето семейство, без физически, ментални и психични проблеми. Услугата предоставя условия за подготовка и преход към самостоятелен начин на живот, с подкрепата на екип от специалисти. Капацитетът на услугата е 4 места. Управлението на социалната услуга е възложено след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик – Фондация “Международна социална служба – България”.

„Център за обществена подкрепа” – гр. В. Търново, бул. “България” № 24 - социална услуга в общността за деца от 0 до 18 години и техните семейства, деца настанени в ДДЛРГ, в риск от изоставяне, в риск от отпадане от училище, деца извършители на противообществени прояви, самотни родители; семейства в риск, срещащи затруднение в отглеждането на децата кандидати за приемни родители и осиновители, както и приемни родители и осиновители. Капацитет – 60 места. Управлението на ЦОП е възложено след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик – Фондация “Международна социална служба – България”.

Център за обществена подкрепа на SOS Детски селища България - град В.Търново - социална услуга в общността, предназначена за деца от 0 до 18 години - в риск от изоставяне, със специални образователни потребности /СОП/ и/или увреждания, в риск от отпадане от училище, с асоциално и рисково поведение; самотни родители; семейства в риск, срещащи затруднение в отглеждането на децата, родители на деца с увреждания и/или СОП; кандидати за приемни родители и осиновители; приемни родители и осиновители. С Решение на ВТОС № 144/25.02.2016 г., считано от 01.04.2016 г. е дадено съгласие за разкриване на социалната услуга като делегирана държавна дейност по начин на финансиране, с капацитет 20 места. Със Заповед № РД 01-399/ 04.04.2016 г. на Изп. Директор на АСП гр. София, се разрешаване разкриване на ЦОП гр. Велико Търново, ул. „Димитър Найденов“ № 4 като държавно делегирана дейност, с капацитет 20 места, считано от 01.05.2016 год. Към настоящият момент услугата се предоставя и финансира от Сдружение “SOS детски селища – България”.

„Център за социална рехабилитация и интеграция” – гр. В. Търново, бул. “България” № 24 - социална услуга в общността за деца и младежи с ментални и физически увреждания до 25-годишна възраст и техните семейства, които се нуждаят от съдействие и подкрепа с цел превенция на изоставянето и реинтеграция в семейна среда. Услугата е с капацитет 40 места. Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик – Фондация “Международна социална служба –България”.

„Дневен център за деца с увреждания - Дъга” – гр. В. Търново, ул. “Георги Измирлиев” № 2 - социална услуга в общността за деца на възраст от 7 до 18 години и до 20 години в случаите, когато са учащи, които имат различно по степен и тип увреждане /ментално, физическо, множествено/, както и техните родители. Услугата е с капацитет 36 места.

Дневен център за деца с проблеми в развитието – гр. Велико Търново. Центърът е разкрит към ДМСГД – гр. Дебелец. Капацитетът на услугата е 10 деца на възраст от 0 до 7 години.

Приемна грижа – Велико Търново, ул. “Георги Измирлиев” № 15 – Община Велико Търново реализира Проект „Приеми ме - 2015” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, за предоставяне на социалната услуга приемна грижа. Основната цел на проекта е да подкрепи процеса на деинституционализация, чрез създаване на устойчива семейна грижа за деца от специализирани институции и за деца в риск от изоставяне. Към м. април 2016 г. утвърдени приемни семейства -20 бр., 16 сключени договора за предоставяне на услугата и настанени деца – 17 деца, от които 1 дете с увреждане.

Център за работа с деца и младежи - разкрити са в кметства и кметски наместничества на територията на общината, където е идентифицирана липса на социални услуги или алтернатива на организацията на свободното време на деца и младежи. Към момента действат 19 Центъра за работа с деца и младежи.

Всички Центрове осигуряват възможност за развитие на спортни, образователни, развлекателни и културни дейности за децата и младежите на територията на населеното място. Осигурена е подкрепа, информиране и консултиране на деца и младежи с цел превенция на рисковото поведение и пълноценно социално включване.

В Община Велико Търново функционира Превантивен информационен център по наркомании, чиято дейност е насочена към:

- Утвърждаване на устойчива и дългосрочна програма за първична превенция на злоупотребата с психоактивни вещества на територията на община Велико Търново и изграждане на активно позитивно отношение към здравословния начин на живот.

- Ранно откриване на проблемна употреба, мотивиране за лечение и намаляване на рисковете и вредите от употребата на наркотични вещества.

- Прекратяване на злоупотребата с психоактивни вещества чрез включване в консултативни и лечебни програми.

От 2013 г. на територията на общината се разкри Местна комисия за борба с трафика на хора. Нейните основни функции се изразяват в организиране и координиране взаимодействието между отделните ведомства и организации в региона по прилагането на Закона за борба с трафика на хора; осъществява държавната политика и стратегия в областта на борбата с трафика на хора на територията на региона; осъществява изпълнението на националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите му на територията на региона; подпомага организацията за проучване, анализ и статистическа отчетност на данните във връзка с трафика на хора; участва в международното сътрудничество за предотвратяване и противодействие на трафика на хора; организира провеждането на информационни, разяснителни и образователни кампании за лицата от рисковите групи на трафика на хора в региона; реализира програми за обучение на служители за изпълнение на функции във връзка с предотвратяването и противодействието на трафика на хора в региона.

5.3.2. Оценка на наличните социални услуги за възрастни с увреждания

1. Налични социални услуги за възрастни с увреждания

На територията на Община Велико Търново има изградени и успешно функционират следните специализирани институции и услуги в общността, в това число и от резидентен тип за хора с увреждания:

Специализирани институции за хора с увреждания:

Вид институция	Целева/и/ група/и/	Доставчик	Капацитет/ пълняемост	Брой персонал
Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Церова кория	Мъже и жени с умствена изостаналост	Община – В. Търново	50/50	32
Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Пчелище	Мъже и жени с умствена изостаналост	Община – В. Търново	77/76	45

Дом за възрастни хора с умствена изостаналост – с. Церова кория, община Велико Търново е специализирана институция, която предоставя социални услуги на мъже и жени над 18 годишна възраст с различна степен на интелектуални затруднения. Капацитетът на дома е 50 места, за които се грижат 32 души персонал, в това число

психолог, двама специалиста социални дейности, кинезитерапевт, педагог, трудотерапевт, медицински специалисти 6. Доставчик на услугата е Община Велико Търново.

Дом за възрастни с умствена изостаналост "Св. Йоан Търновски", с. Пчелище, общ. Велико Търново е специализирана институция, която предоставя социални услуги на мъже и жени над 18 годишна възраст с различна степен на интелектуални затруднения. Капацитетът на институцията е 77 места. Персоналът включва 45 специализирани и общи длъжности, в това число психолог, двама специалиста социални дейности, рехабилитатор, педагог - 2, трудотерапевт - 2, медицински специалисти - 8. Доставчик на услугата е Община В. Търново.

Услуги в общността, в т.ч. и от резидентен тип:

Вид	Целева/и/ група/и/	Доставчик	Капацитет/пълняемост	Брой персонал
Дневен център Велико Търново гр.	Възрастни хора с увреждания	Община Велико Търново, възложен за управление на фондация "Милениум"	25/29	8
ЦСРИ Велико Търново гр.	Възрастни хора и лица с увреждания	Община – В. Търново	40/57	9,5
ЦСРИ Велико Търново гр.	Лица над 18 години с психични разстройства и интелектуални затруднения	Община – В. Търново	30/30	6,5
ЗЖХУИ I гр. Дебелец	Лица с умствена изостаналост	Община – В. Търново	8/8	6
ЗЖХУИ II гр. Дебелец	Лица с умствена изостаналост	Община – В. Търново	8/8	5
ЗЖХУИ с. Пчелище	Лица с умствена изостаналост	Община – В. Търново	12/12	7
ЗЖХУИ I с. Церова кория	Лица с умствена изостаналост	Община – В. Търново	7/7	4
ЗЖХУИ II с. Церова кория	Лица с умствена изостаналост	Община – В. Търново	7/7	5
ЗЖЛПР с. Церова	Лица с психични	Община – В. Търново	10/10	6

Вид	Целева/и/ група/и/	Доставчик	Капацитет/пълняемост	Брой персонал
кория	разстройства			
ПЖВХУИ „Надежда” с. Церова кория	Лица с умствена изостаналост	Община – В. Търново	8/8	5
ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост гр. Велико Търново	Лица с умствена изостаналост	Община – В. Търново	10/10	9

Услуги в общността, в т.ч. и от резидентен тип за възрастни хора и лица с увреждания

Деинституционализацията на лицата, настанени в специализирани институции, понастоящем се реализира посредством предоставяне на социални услуги в общността, т.е. услуги, предоставяни в семейна среда или в близка до семейната среда, които оказват подкрепа за пълноценна социална интеграция на нуждаещите се лица.

За осъществяване на процеса на деинституционализация е изградена мрежа от различни типове услуги в общността, които служат като алтернатива на настаняването в специализирани институции. Всички тези услуги са насочени към повишаване на качеството на живот на възрастните хора, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, биват съобразявани с индивидуалните потребности, желания и условия на живот на всеки възрастен човек, като в предоставянето им могат да бъдат ангажирани, освен роднините, и съседи и приятели на възрастните хора.

Дневен център за възрастни хора с увреждания гр. Велико Търново, ул. „Поп Харитон” № 4, блок Б предоставя медицински, социални и образователни услуги в общността на възрастни хора с увреждания. Капацитет – 25 места. Услугата е възложена за управление след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик - Фондация „Милениум” гр. Велико Търново, бул. „България” № 27, офис 205.

“Център за социална рехабилитация и интеграция” за възрастни и лица с увреждания над 18 години, гр. Велико Търново, ул. “Бойчо Войвода” № 1 е комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално - правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване на пълнолетни лица. Потребители на услугата са пълнолетни мъже и жени – възрастни лица и хора с увреждания от общността. Капацитетът на услугата е 40 места, а персоналят - 9,5 щатни бройки / управител – 1, педагог - 1, специалист социални дейности - 2, трудотерапевт - 2, рехабилитатор – 1,5, медицински специалист – 1, хигиенист – 1.

„Център за социална рехабилитация и интеграция” за лица с психични разстройства и интелектуални затруднения гр. Велико Търново е социална услуга, предоставяна в общността на лица с психични разстройства и лица с интелектуални затруднения. Същата се намира в широкия център на града, в района на „Стара болница”, в непосредствена близост до Център за психично здраве. Доставчик на услугата е Община Велико Търново. Капацитет на ЦСРИ е 30 места. Персоналят включва 6,5 специализирани

и общи длъжности, в това число управител – 1, психолог – 0.5, специалист социални дейности, трудотерапевт - 2, медицински специалист – 1, хигиенист - 1.

”Защитено жилище за хора с умствена изостаналост 1” и ”Защитено жилище за хора с умствена изостаналост 2” - гр. Дебелец ул. „Ал. Стамболийски“ № 1, са социални услуги от резидентен тип, в които се настаняват лица над 18 години с лека и умерена степен умствена изостаналост. Капацитетът на ЗЖ1 е 8 места. Специализираният и общ персонал включва 6 щатни длъжности, в това число управител – 1, Специалист СД – 2, педагог, трудотерапевт - 2. В ЗЖХУИ хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти. Капацитетът на ЗЖ 2 е 8 места. Специализираният и общ персонал включва 5 щатни длъжности, в това число Специалист СД – 2, психолог, трудотерапевт - 1, медицинска сестра -1. В ЗЖХУИ хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти.

”Защитено жилище за хора с умствена изостаналост” – с. Пчелище, общ. В.Търново е социална услуга от резидентен тип, за лица над 18 години с умствена изостаналост, в която хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти. “Защитено жилище” - с. Пчелище е разположено в рамките на населеното място и представлява обособена част от специализирана институция Дом за възрастни хора с умствена изостаналост. Потребители на услугата са пълнолетни мъже и жени с умствена изостаналост, които са изведени от специализираната институция – ДВХУИ с. Пчелище. Капацитетът на услугата е 12 места, които се обслужват от 7 човека персонал / управител, психолог – 1, специалист социални дейности – 3, медицинска сестра - 1, педагог, трудотерапевт – 1.

“Защитено жилище за хора с умствена изостаналост 1” и “Защитено жилище за хора с умствена изостаналост 2” с. Церова кория, общ. Велико Търново са социални услуги от резидентен тип в които се настаняват лица над 18 години / мъже и жени / с интелектуални увреждания, прекарвали по – голямата част от живота си в специализирани институции. ЗЖХУИ 1 и 2 са разположени на 600 м от центъра на с. Церова кория. Селището се намира в непосредствена близост до три големи града – Велико Търново на 15 км, Горна Оряховица / 18 км / и Елена / 30 км /. Защитено жилище за хора с умствена изостаналост - 1 с. Церова кория е с капацитет 7 места. Персоналът включва 4 щатни длъжности – управител -1, психолог – 1, специалист СД – 2.

Защитено жилище за хора с умствена изостаналост - 2 с. Церова кория е с капацитет 7 месата. Персоналът включва 5 щатни длъжности – педагог – 1, специалист СД – 2, медицинска сестра – 1, трудотерапевт -1.

„Защитено жилище за лица с психични разстройства” с. Церова кория, общ. Велико Търново, ул.”Втора” № 27 е социална услуга от резидентен тип в която се настаняват пълнолетни мъже и жени с психични разстройства. ЗЖЛПР е разположено на 600 м от центъра на с. Церова кория. Селището се намира в непосредствена близост до гр. Велико Търново на 15 км и гр. Горна Оряховица / 18 км /. Услугата е възложена за управление след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик - Държавна психиатрична болница с. Церова кория. Капацитетът на услугата е 10 места. Персоналът включва 6 щатни длъжности – социален работник -1, трудотерапевт – 1, медицински специалисти – 2, санитарни - 2.

Преходно жилище за възрастни хора с умствена изостаналост „Надежда” с. Церова кория, общ. Велико Търново, ул. „Първа” № 2 е социална услуга от резидентен тип в която се предоставят социални услуги на лица / мъже и жени / с интелектуални увреждания над 18 год. възраст, прекарвали по – голямата част от живота си в специализирани институции. Алтернативната социална услуга ПЖВХУИ „Надежда” с. Церова кория, общ. Велико Търново е разкрита като делегирана държавна дейност със

Заповед № РД 01-138/02.02.2012 г. на Изпълнителния директор на АСП, считано от 01.03.2012 година, с капацитет 8 места.

Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост – гр. Велико Търново, ул. “Никола Габровски” № 49 – социална услуга от резидентен тип за възрастни хора с умствена изостаналост, изведени от специализирани институции за възрастни хора с умствена изостаналост и от общността, с капацитет – 10 места.

5.3.3. Оценка на наличните социални услуги за стари хора

1. Наличните социални услуги за стари хора

Специализирани институции

Вид институция	Целева/и/ група/и/	доставчик	Капацитет/брой настанени лица	Брой персонал
Дом за стари хора – В. Търново	Мъже и жени навършили пенсионна възраст	Община – В. Търново	130/130	57
Дом за стари хора – с. Балван	Мъже и жени навършили пенсионна възраст	Община В. Търново	20/20	12

Дом за стари хора „Венета Ботева” гр. Велико Търново

Осигурява качествена грижа на възрастните хора, рехабилитация, социално и психологическо стимулиране в хуманна и защитена среда. Домът е разположен в най-големия квартал на града – ж.к. “Бузлуджа”, с капацитет 130 места.

Дом за стари хора „Св. Иван Рилски” с. Балван

Специализираната институция предоставя качествена грижа и социални услуги, съобразени с личния избор на навършили пенсионна възраст потребители, които не са в състояние сами да организират и задоволяват своите жизнени потребности, с капацитет 20 места.

Услуги в общността:

Вид	Целева/и/ група/и/	доставчик	Капацитет/ брой настанени/ ползващи СУ лица	Брой персонал
Дневен център гр. Велико Търново	Стари хора	Община – Велико Търново	30/35	3
Домашен социален патронаж и Звено за услуги	Стари хора Деца увреждания Деца в риск	Община – Велико Търново	430/482	55

Вид	Целева/и/ група/и/	доставчик	Капацитет/ брой настанени/ползващи СУ лица	Брой персонал
домашна среда				

Услуги в общността:

За осъществяване на процеса на деинституционализация на територията на община Велико Търново е изградена мрежа от различни типове услуги в общността, които са алтернатива на настаняването в специализирани институции. Всички тези услуги са насочени към повишаване на качеството на живот на възрастните хора.

Дневен център за стари хора гр. Велико Търново

В Дневен център за стари хора се предлагат качествени социални услуги за възрастните хора, осигуряващи възможност за тяхната социална интеграция, пълноценен и качествен живот. Управлението на социалната услугата е възложено след конкурс по реда на ЗСП и ППЗСП на външен доставчик - Сдружение „Център за социални и здравни грижи”, гр. В. Търново. Капацитетът на СУ е 30 места.

Домашен социален патронаж Дебелец, с филиали в с. Балван и в с. Ново село и Звено за услуги в домашна среда

Домашен социален патронаж – Велико Търново е комплекс от социални услуги, които се предоставят в общността, свързани с доставка на храна, поддържане на личната хигиена и хигиена в жилищните помещения, обитавани от потребителя, съдействие за снабдяване с необходимите технически помощни средства на потребители с увреждания, битови услуги.

Към Домашен социален патронаж е разкрито и функционира Звено за услуги в домашна среда, което предоставя почасови социални услуги на лица над 60 годишна възраст и на лица с трайни увреждания, в това число и деца, които имат нужда от помощ и подкрепа при осъществяване на дейности за лична помощ, социална подкрепа и социално включване и комунално-битови дейности. Потребители на социалната услуга са 48 лица, които се обслужват от 18 домашни санитари. Към м. април 2016 г. общия брой на лицата, включени в списък с чакащи потребители е 57 души.

Социална услуга “Личен асистент”

Считано от 01.02.2016 г. Община Велико Търново стартира реализирането на Проект „Подкрепа за независим живот“ по ОП РЧР 2014-2020 Процедура BG05M90P001-2.002 „Независим живот“. По проекта ще бъде разкрит Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда. За предоставяне на интегрирани социално – здравни услуги ще бъдат назначени 40 лични асистента и 14 домашни помощника, 1 медицинска сестра и 1 психолог, 1 управител и 1 социален работник, които ще обслужват 70 лица с увреждания, в т.ч. и деца с увреждания и хора на 65 год., които са в частична или пълна невъзможност за самообслужване или риск от социална изолация.

Интегрираните услуги ще бъдат предоставяни в периода 01.06.2016 г. – 30.11.2017 г.

Клубове на пенсионера и инвалида

Клубове на пенсионера и инвалида са социални услуги в общността, които имат за цел да съдействат за поддържане на социалните контакти, социалната интеграция и жизнен стандарт на пенсионерите и инвалидите в общината.

Към м. април 2016 г. по данни предоставени от Председателя на Общинска организация на съюза на пенсионерите – 2004, лицата членуващи в организацията и членове на клубовете по населени места са общо 2 018 души.

В 37-те населени места на територията на община Велико Търново функционират 34 клуба на пенсионера и инвалида, от които 5 са разкрити в общинския център.

Средствата за издръжка на Клубовете се осигуряват от общинския бюджет.

5.3.4. Оценка на наличните политики и мерки за безработни лица

По данни на Дирекция “Бюро по труда” – гр. Велико Търново, се забелязва тенденция за намаляване на безработицата в общината. Сред регистрираните безработни като особено рискови подгрупи с по-ниска конкурентоспособност на пазара на труда се очертават:

- Безработни младежи до 29 г.
- Лица в предпенсионна възраст (над 55 г.)
- Лица с ниско образование и без квалификация
- Продължително безработни лица
- Лица с намалена трудоспособност

Наблюдава се тенденция и за висока безработица сред лицата с висше образование без перспектива за заетост поради разминаване между придобитата образователна квалификация и реалното търсене на пазара на труда.

Безработните лица от рисковите групи са застрашени от обедняване, загуба на социален статус, деквалификация. Живеещите в по-малките населени места са застрашени от загуба на жизнена перспектива и сериозно обедняване.

Наличие и характеристика на общи мерки и политики за социално включване

Община Велико Търново реализира национални програми осигуряващи заетост на различни неравностойни групи на пазара на труда по договори, сключени с Дирекция “Бюро по труда” – гр. Велико Търново.

- По Програма за обучения и заетост на продължително безработни лица – Компонент 3 през 2016 г. е осигурена възможност за трудова реализация на **15 продължително безработни лица**. В 10 населени места на територията на Община Велико Търново са сформирани аварийни групи от безработните лица за предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия – дейности по снегочистване и опесъчаване, разчистване на паднали клони, шума, наноси и др. Безработните лица са назначени на длъжност “Общ работник, аварийна група” със срок на заетост – 1 месец (февруари 2016 г.), при 4-часов работен ден.
- По Програма “Клио” през 2016 г. е осигурена заетост на 2 лица, като целевата група са **продължително безработни, безработни младежи до 29 г. и безработни над 50 г.** Назначените лица извършват дейности по поддържане и облагородяване на НИАР “Никополис ад Иструм” – с. Никюп. Срокът на субсидираната заетост е 6 месеца.

- Община Велико Търново е една от пилотните общини в страната, в която се реализира **Национална програма “Активиране на неактивни лица”**, компонент 1 “Работа с неактивни лица”, 1.2. Младежки медиатори. По програмата в общинска администрация е назначен 1 безработен младеж на длъжност “Младши специалист, младежки медиатор”. Неговата роля е да изпълнява дейности, свързани с идентифициране и активиране на **младежи до 29 г.**, които не работят, не учат и не са регистрирани в Дирекция “Бюро по труда” – гр. Велико Търново. Младежният медиатор изпълнява функцията на посредник между неактивните и обезкуражени младежи и различните институции, които предоставят социални, здравни, образователни и други услуги.
- В подкрепа преодоляване на младежката безработица, през 2016 г. Община Велико Търново реализира проект „Обучения и заетост за младите хора“ по ОП РЧР 2014-2020 г. Основната цел на проекта е интеграция на **безработни младежи до 29 г. вкл.**, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“, чрез заетост при работодател или посредством осигуряване на обучения и субсидии за продължителна заетост. След подадена и одобрена Заявка към Агенция по заетостта, Община Велико Търново осигури заетост на 83 безработни младежи за срок от 6 месеца на длъжности: „Младши специалист“, „Технически сътрудник“, „Социален асистент“, „Работник, озеленяване“, „Портиер“.

5.3.5. Анализ на човешките ресурси за предоставяне на услуги

Дирекция “Социални дейности и здравеопазване” при Община Велико Търново

Методическото ръководство и контрол по предоставянето на социални услуги в Община Велико Търново се осъществява от Дирекция “Социални дейности и здравеопазване”. В структурата на Дирекция “Социални дейности и здравеопазване” са назначени 10 експерти и 1 главен специалист. Експертите са с висше образование с образователна степен “Магистър”, от които 4-ма със специалността “Социални дейности”, 1 със специалност “Социална педагогика” и по 1 със специалности “Медицина”, “Стопанско управление”, “История” и “Право”. Главният специалист е със средно специално образование.

Общинска администрация – Дирекция “СДЗ” Длъжности / година	Към 31.12.2013	Към 31.12.2014	Към 31.12.2015
<i>Брой щатни длъжности</i>	11	11	11
<i>Общ брой заети длъжности</i>	11	11	10
• <i>От тях – на пълно работно време</i>	11	11	10
• <i>От тях – на непълно работно време</i>	0	0	0
<i>Брой вакантни длъжности, посочете какви</i>	0	0	1

Персонал за предоставяне на социални услуги в специализираните институции и алтернативните социални услуги за хора с увреждания

Персоналът е с необходимата образователна и професионална подготовка, изисквани за заемане на длъжностите по утвърдените от Кмета на Община Велико Търново, щатни разписания на социалните услуги. Същите са съобразени с Методика за определяне

длъжностите на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността / численост, съотношение специалисти – общ персонал, видове длъжности/, както и със спецификата на социалните услуги предоставяни в тях, потребностите и уврежданията на настанените лица.

Общият брой на лицата, заети в социалните услуги за хора с увреждания на територията на община Велико Търново към 31.03.2016 г. е 124 души при щат 141 бр.

Незаетите бройки са 17, както следва:

- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Церова кория – 2,5 бр. /медицински сестри – 1, трудотерапевт – 1, лекар – ½/;
- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Пчелище – 5,5 бр. /медицински сестри – 3, рехабилитатор – ½, пом.готвач – 1, санитар – 1/;
- Дневен център за възрастни хора с увреждания гр. Велико Търново – 1 бр. / рехабилитатор /;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични разстройства и интелектуални затруднения гр. Велико Търново – ½ бр. / ½ хигиенист /;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост I с. Церова кория – 1 бр. – психолог/;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост II с. Церова кория – /1 бр. – специалист социални дейности/;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост с. Пчелище;
- Преходно жилище за лица с умствена изостаналост „Надежда” с. Церова кория;
- Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост гр. Велико Търново - / ½ мед. сестра/;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост I гр. Дебелец – /1 бр. педагог, 1 бр. трудотерапевт/;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост II гр. Дебелец - / ½ мед. сестра/;

21 души заемат длъжността специалист “Социални дейности”, като всички са с висше образование / 14 с образователна степен „магистър” и 7 със степен „бакалавър”/.

7 души заемат длъжността „Педагог”, като 5 от тях имат магистърска степен, двама бакалавър.

В специализираните институции на територията на община В. Търново работят 4 психолози / двама със степен „магистър” и двама „бакалавър”/.

Рехабилитатор / Кинезитерапевт – общо 3,5 щатни бройки /2,5 бакалаври, 1 специалист.

Лекар – 2 x 0,5 бр. / магистри /

Медицински специалисти – фелдшери – 2, мед. сестри – 18. Всички имат висше образование, с образователно-квалификационна степен професионален специалист.

Трудотерапевти – 15 / от тях 12 са със средно образование, 3 с висше/

От общата численост на персонала - 95 са заемащите специализирани длъжности, в т.ч. и трудотерапевти, спрямо 66 бр. общ персонал. Всички назначени специалисти имат необходимите образование и квалификация за заемане на съответната длъжност. Всички са с висше образование, като от тях 41 са с магистърска степен, 43 бакалаври, 12 са със средно образование.

С цел развитие капацитета на работещите в специализираните институции и социалните услуги в общността, ангажирани с директното предоставяне на социални услуги

на хора с увреждания на територията на община Велико Търново има разработена система за повишаване квалификацията на персонала. Ежегодно се изготвят Програма с План за повишаване на квалификацията на персонала. Същата включва тематични обучения по теми и периоди на провеждане, участници, отговарящи за обученията, към които се прилагат списъци за проведените обучения и материали по съответните теми. Във Формулярите за периодична оценка на индивидуалното трудово изпълнение се изготвя план за обучение и развитие на всеки един работещ в социални услуги. В зависимост от финансовите възможности на всяка една услуга, заетите в сферата вземат участие в организирани на национално ниво работни срещи, обучения, обмяна на опит и др.

Работещите в социални услуги за хора с увреждания получават методическа помощ при необходимост от Дирекция „Социални дейности и здравеопазване” при Община Велико Търново, Дирекция “Социално подпомагане” и Регионална дирекция за социално подпомагане и др.

Персонал за предоставяне на социални услуги за стари хора

Персонала е с необходимата образователна и професионална подготовка, изисквани за заемане на длъжностите по утвърдените от Кмета на Община Велико Търново, щатни разписания на социалните услуги. Същите са съобразени с Методика за определяне длъжностите на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността

Вид и брой **специализиран персонал** зает в услугите за възрастни в община Велико Търново

	Домашен социален патронаж	Дневен център за стари хора	Дом за стари хора „Венета Ботева” Велико Търново	Дом за стари хора „Св. Иван Рилски” с. Балван
Специалисти социални дейности	6	1	4	1
Психолози	-	-	2	-
Трудотерапевти	-	1	4	1
Рехабилитатор		1	1	
Медицински сестри	-	0,5	6 и 1 фелдшер	2

Персонал за предоставяне на социални услуги за деца

Общият брой на лицата, заети в социалните услуги за деца на територията на община Велико Търново е 117 души при щат 122 бр.

Незаетите бройки са 5, както следва:

- Кризисен център за деца жертва на трафик – 1 бр. /социален работник/;
- Дом за деца “Пеню и Мария Велкови “ гр. Велико Търново – възпитател 2 бр., 1 бр. психолог;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания в гр. В. Търново, ул. “Цветарска” – ½ бр. управител;

От общия брой на работещи в социалните услуги за деца и семейства 74,19 % са заети от специалисти, разпределени както следва:

- “Социален работник” – 18 бр.
- “Възпитател” - 39 бр.

- “Помощник възпитател” – 22 бр.
- “Психолог” – 4 бр.
- “Медицинско лице” – 5 бр.
- “Детегледач”- 2 бр.
- “Рехабилитатор” – 1 бр.
- “Педагог” – 2 бр.
- „Ерготерапевт“ – 1 бр.

II. Вид и брой на социалните услуги, предоставяни в специализирани институции, които се планира да бъдат закрити.

В изпълнение на План за изпълнение на Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България” се планира до 2020 година Дом за деца „Пеню и Мария Велкови“ гр. Велико Търново да бъде закрит.

В изпълнение на План за изпълнение на Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България”, Концепция за деинституционализация на децата от Домовете за медико-социални грижи се планира до 2020 година Дом за медико – социални грижи за деца гр. Дебелец да бъде закрит.

В изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа се планира до 2020 година Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Пчелище, общ. Велико Търново да бъде закрит и лицата настанени в него, да бъдат изведени във форми на социални услуги от резидентен тип – Центрове за настаняване от семеен тип, Защитени жилища и др.

В изпълнение на Национална стратегия за дългосрочна грижа се планира до 2020 година Защитено жилище за хора умствена изостаналост с. Пчелище, общ. Велико Търново да бъде закрит и лицата настанени в него, да бъдат изведени в други форми на социални услуги от резидентен тип – Центрове за настаняване от семеен тип, Защитени жилища и др.

III. Мерки и дейности по Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Обща цел: Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции.

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство.

Мярка 1.1.1. Общински и областни програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството и първична превенция на изоставянето.

Дейност 1.1.1.1. Център за обществена подкрепа, гр. Велико Търново предоставя подкрепа на семейства, в риск да изоставят детето посредством реализирането на следните две програми:

1. Програма „Превенция на изоставянето и настаняването в специализирана институция”

Включва дейности по оказване на подкрепа и консултиране на бременни жени, в риск да изоставят децата след раждането, многодетни семейства, семейства от високо рискови общности, при които вече има изоставяне на дете, семейства в криза, непълнолетни бременни и др.

2. Програма „Обучение за добро родителстване”

Предназначена е за родители на деца в риск от изоставяне и се провежда под формата на групова работа. Насочена е към повишаване на здравната култура на родителите, особено от високорискови общности, в различни области в зависимост от възрастта и потребностите на децата.

Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за превенция на изоставянето и подкрепа на уязвими семейства в област Велико Търново;

Дейност 1.1.2.1 Продължаване на дейностите по Програма „Подкрепа на семейството. Превенция на изоставянето“ реализиран от ЦОП, управляван и финансиран от SOS „Детски селища - България“.

Дейност 1.1.2.2 С Решение № 144/25.02.2016 г. Великотърновски общински съвет даде съгласие за разкриване на социална услуга, предоставяна в общността „Център за обществена подкрепа” за деца и семейства в гр. Велико Търново, ул. „Д. Найденов” № 4, с капацитет – 20 потребители, считано от 01.04.2016 г., с цел семейно консултиране, подкрепа и превенция на изоставянето и финансиране по стандарти за издръжка от държавния бюджет, определени с Решение на Министерски съвет. За нуждите на социалната услуга са предоставени две помещения от I-во ниво и цялото II-ро ниво /три помещения/ на имот частна общинска собственост, актуван с АОС № 5807/14.01.2014 г. на ул. „Д. Найденов” № 4, гр. Велико Търново, ремонтирани, оборудвани, обзаведени и адаптирани за нуждите на социалната услуга. Предстои издаване на Заповед на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане за разкриване на „Център за обществена подкрепа” за деца и семейства в гр. Велико Търново, ул. „Д. Найденов” № 4, с капацитет – 20 потребители, считано от 01.05.2016 г.

Дейност 1.1.2.3 Увеличаване капацитета на ЦОП гр. Велико Търново бул. „България“ № 24. С Решение № 1474/26.03.2015 г. Великотърновски общински съвет даде съгласие за увеличаване капацитета на разкрития Център за обществена подкрепа за деца, бул. „България“ № 24 от 60 на 80 места, считано от 01.10.2015 г. Решението е изпратено чрез Регионална дирекция за социално подпомагане в Агенция за социално подпомагане, но към момента не е издадена съответната Заповед на изпълнителния директор.

Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца;

Дирекция „Социално подпомагане“ – Велико Търново ще продължи да реализира следните дейности:

Дейност 1.1.3.1 Проучване и оценка на възможността на семейството на роднини или близки да поемат грижите по отглеждането и възпитанието на дете от СИ;

Дейност 1.1.3.2 Предприемане на мярка за закрила „Настаняване при роднини или близки“, съгласно Закона за закрила на детето;

Дейност 1.1.3.3 Консултиране и подкрепа на семейства на роднини или близки;

Дейност 1.1.3.4 Финансова подкрепа на семейства на роднини или близки, съгласно Закона за закрила на детето;

Дейност 1.1.3.5 Наблюдение на грижите за децата, настанени при роднини или близки;

Дейност 1.1.3.6 ЦОП – гр. Велико Търново, бул. «България» № 24 ще продължи да предоставя наблюдение и подкрепа на семейства, в които са настанени деца за адекватно задоволяване на потребностите им чрез консултиране, придружаване пред институции и съдействие за преодоляване на трудностите, които срещат в обгрижването на децата.

Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването;

ЦОП – гр. Велико Търново, бул. «България» № 24 ще продължи да предоставя следните услуги:

Дейност 1.1.4.1. Провеждане на обучения на кандидат-осиновители, посредством които се предоставя точна информация за спецификата на осиновяването, необходимите документи за кандидатстване за осиновяване, процедурата по осиновяване, потребности на децата и спецификата на възрастовото развитие в детска възраст, подготовка за срещата с детето и др.

Дейност 1.1.4.2. Подкрепа на осиновителите за справяне с проблемите след осиновяване на детето.

Дейност 1.1.4.3. Директна работа с детето след осиновяването. Предоставяне на подкрепа на осиновените деца при развитие на тяхната идентичност, както и по отношение загубите, които преживяват в процеса на осиновяване, трудности в адаптация и др.

Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в област Велико Търново

Дейност 1.1.5.1. За предоставяне на социалната услуга „Приемна грижа“ до края на 2015 г. Община Велико Търново в партньорство с Агенция за социално подпомагане ще продължи реализирането на проект „И аз имам семейство“ по ОП РЧР 2007-2013 г. Община Велико Търново чрез разкрития Център за обществена подкрепа – гр. В. Търново и Екипа по приемна грижа сформирани по проект „И аз имам семейство“ по ОП „РЧР“, ще продължи да осъществява следните дейности:

- Популяризиране на приемната грижа чрез информиране и консултиране на кандидатите за приемно семейство;
- Набиране на кандидати за приемни семейства;
- Оценяване и обучение на кандидати за приемно семейство;
- Поддържащо обучение и подкрепа на приемни семейства.

Дейност 1.1.5.2. За предоставяне на социалната услуга „Приемна грижа“ в периода 2016-2018 г. Община Велико Търново ще реализира проект „Приеми ме 2015“ в партньорство с Агенция за социално подпомагане по ОП РЧР 2014-2020г. След приключване на проектните дейности с Решение № 1094/24.04.2014 г. на Великотърновски общински съвет е планирано социалната услуга „Приемна грижа“ да се предоставя от 20 приемни родители с финансиране от държавния бюджет след изготвяне на единен разходен стандарт за издръжка на социалната услуга.

Мярка 1.1.6. Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране;

Дейност 1.1.6.1 Ежегодно осигуряване на финансови средства от бюджета на Община Велико Търново, след Решение на Великотърновски общински съвет, за реализиране на Общинска програма за асистирана репродукция /Фонд „ИН ВИТРО“/, чрез която финансово се подпомагат семейства и двойки живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми на територията на Община Велико Търново.

Дейност 1.1.6.2 Работа по провеждане на Общностен мониторинг на достъпа до здравни услуги на уязвими общности от екипа на ЦМЕДТ Амалипе на територията на населени места с компактно ромско население от община Велико Търново. /септември 2015 г. – септември 2017 г./

Дейност 1.1.6.3 За планирания период в изпълнение на мярка 1.1.6 Регионална здравна инспекция – Велико Търново в партньорство с Община Велико Търново ще продължи да реализира следните дейности:

- Планиране и реализиране на дейности по промоция на здраве и профилактика на болестите, насочени към ограничаване на рисковите за здравето на учениците фактори (тютюнопушене, ниска физическа активност, нездравословни хранителни навици, консумация на алкохол, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане, употреба на наркотични вещества и други) в рамките на общинската програма „Здрави деца в здрави семейства“;
- Здравно образование на деца от предучилищна възраст, ученици и родители (интерактивни обучения, тренинги, беседи, презентации) по теми, свързани с рисковите поведенчески фактори за хроничните незаразни болести и факторите в околната среда;
- Изграждане на капацитет за профилактика у специалистите и партньорите, както и единен подход към възникналите проблеми - обучения и оказване на методична консултативна помощ на директори на училища, педагози, психолози, медицински специалисти от здравните кабинети в детските и учебни заведения, и други професионалисти;
- Мобилизиране на общности за дейности по профилактика на болестите и промоция на здраве – организиране на инициативи за превенция на: тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане и други, и опазване на околната среда (кампании, празници на знанието, конкурси, арт-работилници, дискуссионни въртележки, „клиника на открито“, Общинско състезание по безопасност на движението „Мама, татко и аз“, интернет платформа за споделяне на добри практики в областта на превенцията на рисковите за здравето на учениците фактори и промоция на здравето, и други);
- Мониторинг на промените в начина на живот, изследвания и оценки - изследване за разпространението на основните поведенчески (тютюнопушене, хранене, физическа активност, употреба на алкохол), биологични (артериално налягане, индекс на телесна маса) и други фактори на риска сред учениците в община Велико Търново, както и за нивото на техните знания, умения и навици за здравословен начин на живот (2019 г.); социологически проучвания по актуални здравни проблеми (обект на „Здрави деца в здрави семейства“); мониторинг и оценка на храненето на организирани детски и ученически колективи; мониторинг и оценка на здравословното състояние на децата и учениците в общината и други;
- Изготвяне и отпечатване на здравно-образователни и информационни материали – дипломи, календари, флаери, книжки, методични ръководства за професионалисти и други.

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството.

Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства;

Дейност 1.2.1.1 Увеличаване на капацитета на разкрития „Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи с увреждания и техните семейства“, бул. „България“ № 24

С Решение № 1473/26.03.2015 г. Великотърновски общински съвет даде съгласие за увеличаване капацитета на разкрития „Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи с увреждания и техните семейства“, бул. „България“ № 24 от 40 на 50 места, считано от 01.10.2015 г. Решението е изпратено чрез Регионална дирекция за социално подпомагане в Агенция за социално подпомагане, но към момента не е издадена съответната Заповед на изпълнителния директор.

Мярка 1.2.2. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда;

Дейност 1.2.2.1 Социалната услуга Дневен център за деца с увреждания „Дъга“, гр. Велико Търново ще продължи да предоставя следните услуги:

- Целодневна грижа;
- Полудневна грижа;
- Почасови консултации със специалисти;
- Обучение в изнесена паралелка на територията на социалната услуга, организирана съвместно с Помощно училище „Теодосий Търновски“ гр. Велико Търново.

Дейност 1.2.2.2 Продължаване дейността на „Дневен център“ за деца с увреждания, към Дом за медико – социални грижи за деца гр. Дебелец, вкл. деца от аутистичния спектър от 0 – 7 години – гр. Велико Търново.

Дейност 1.2.2.3 Разкриване на Дневен център за деца и/или възрастни с увреждания с капацитет 40 места.

Предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“. Предвижда се социалната услуга да бъде разкрита като надграждаща социална услуга за младежи с увреждания след навършване на пълнолетие към разкрития „Дневен център за деца с увреждания“.

Мярка 1.2.3. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.

Дейност 1.2.3.1 Реализиране на Проект по ОП РЧР за продължаване и надграждане на дейностите по проект «Инвестиция в ранното детство – гаранция за благосъстоянието на децата и семействата в Община Велико Търново» по проект за «Социално включване» на МТСП гр. София, финансиран със заемни средства от Световната банка за възстановяване и развитие, който приключва на 31.12.2015 г.

Предвижда се проекта да стартира в началото на 2016 г., със срок за изпълнение до 2018 г.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиране на децата.

Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда;

Дейност 1.3.1.1 Продължаване дейността на създадените местни клубове за развитие в с. Водолей и с. Леденик към Център за развитие на общността в гр. Велико Търново, създаден

по проект „Общностен мониторинг сред местната ромска общност“, изпълняван от ЦМЕДТ „Амалипе“ гр. Велико Търново.

Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисковото поведение при деца и младежи;

Районно управление на МВР ще продължи да реализира следните дейности:

Дейност 1.3.2.1 Провеждане на лекции по Национална програма „Полицията в близост до обществото” в учебните заведения и социални институции за отглеждане на деца в неравностойно социално положение.

Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.

Районно управление на МВР ще продължи да реализира следните дейности:

Дейност 1.3.3.1 Провеждане на групови и индивидуални беседи с деца, извършители на престъпления и противообществени прояви и техните родители. Съвместно с ОЗД, ЦОП, РИО на МОН и Община Велико Търново участие в работни срещи и програми за превенция на противоправно поведение от малолетни и непълнолетни лица. Включване на родителите на проблемните деца в програми и консултации за повишаване на родителския капацитет с цел недопускане негативно влияние върху поведението и нагласите на подрастващите.

Специфична цел 1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.

Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички подлежащи деца в област Велико Търново

Дейност 1.4.1.1 Продължаване на практиката за осигуряване на безплатни помагала за всички пет и шест годишни деца чрез МОН;

Дейност 1.4.1.2. Продължаване реализирането на Програма „Училищен плод“ за детските градини и предучилищна възраст, финансирана от фонд „Земеделие“;

Дейност 1.4.1.3. Продължаване на практиката за подпомагане храненето на всички деца в предучилищна възраст чрез финансиране от МОН;

Дейност 1.4.1.4. Продължаване на практиката за осигуряване на допълнително обучение на децата от подготвителните групи;

Дейност 1.4.1.5. Продължаване на практиката таксите за предучилищна възраст да се формират само на базата на храноден;

Дейност 1.4.1.6 Разработване на съвместен проект на ЦМЕДТ Амалипе и Община Велико Търново по ОПНОИР „Подкрепа на предучилищно възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение,„. В проекта ще бъдат включени 8 детски градини, намиращи се на територията на Община Велико Търново. Предвижда се да бъдат обхванати: ОЗД „Ален мак“ в гр. Велико Търново и Целодневни детски градини в с. Балван, с. Церова кория, гр. Килифарево, гр. Дебелец, с. Шемшево, с. Водолей и с. Присово.

Дейност 1.4.1.7 Продължаване реализацията на проект Language Against Dropout (LAD): обучение по български език като втори език за деца в предучилищна възраст и първи клас.

Проектът е насочен към деца от етническите малцинства в България, от които голям процент не завършват основно образование. Много сериозен проблем е, че много от децата в училищна възраст, не говорят български изобщо или го владеят на незадоволително ниво, тъй като в семействата се говори предимно ромски или турски език.

Мярка 1.4.2. Програми за превенция на отпадането от училище с цел намаляване с 80% на отпадналите деца и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи.

Дейност 1.4.2.1Продължаване реализацията на проект „Всеки ученик ще бъде отличник“.

Проектните дейности са насочени към превенция на отпадането и задържане на ромските деца в училище, увеличаване на броя на реинтегрираните / записаните отново в училище деца, увеличаване на броя на възрастните роми, включени във форми на учене през целия живот, чувствително увеличаване на процента на ромските младежи, които продължават своето образование в средни училища/ гимназии.

Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествена интегрирана предучилищна подготовка и образование за децата с увреждания. Обхващане на децата с увреждания в подходящи форми на включващо образование.

Дейност 1.4.3.1 Продължаване на дейностите реализирани от Ресурсен център гр. Велико Търново, който подпомага приобщаването на деца и ученици със специални потребности в общообразователната среда на училищата и детските градини в област Велико Търново.

Дейност 1.4.3.2. Продължаване на работата на назначените психолози във всички детски градини в Община Велико Търново.

Специфична цел 1.5. Да се трансформират и закрийт специализираните институции за деца.

Мярка 1.5.1. Закриване на СИ.

Дейност 1.5.1.1 Поетапна намаляване на капацитета на ДД „Пеню и Мария Велкови“ гр. В. Търново и закриването му до 2020 г.

Специфична цел 1.6. Развитие на качествени социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Мярка 1.6.1. Изграждане на ЦНСТ, ЗЖ, НЖ.

Дейност 1.6.1.1 Разширяване капацитета на съществуващите ЦНСТДМ I и II до 2016 г. от 8 на 15 места всеки, с общ капацитет 30 места, след намаляване на капацитета на ДД „Пеню и Мария Велкови“ гр. В. Търново.

Специфична цел 1.7. Да се подпомогне социалната интеграция на младежите, напускащи СИ и услуги от резидентен тип.

Мярка 1.7.1. Програми за изграждане на социални умения на децата, настанени в СИ и услуги от резидентен тип.

Дейност 1.7.1.1. Продължаване на съвместната работа на неправителствените организации с настанените деца/младежи по различни програми и проекти за изграждане на социални умения за водене на самостоятелен начин на живот.

Мярка 1.7.2. Разкриване на преходни и наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот на младежи, напускащи СИ и услуги от резидентен тип.

Дейност 1.7.2.1 Продължаване предоставянето на условия за самостоятелен и независим живот в Наблюдавано жилище – Велико Търново на младежи, напуснали СИ и резидентни услуги под наблюдението и с подкрепата на екип от професионалисти.

Мярка 1.7.3. Програми за социална и трудова интеграция на младежите, напуснали СИ и услуги от резидентен тип.

Дейност 1.7.3.2. Подпомагане на младежи, завършващи средно образование или професионално обучение и напускащи социални институции за деца, центрове за настаняване от семеен тип или защитени жилища, в рамките на инициативата на Президента на Република България „Подкрепи една мечта”.

На местно равнище дейностите ще продължат да се изпълняват от междуведомствени екипи включващи експерти от: ДБТ, АСП, ЦОП, Общинска

администрация, училищата, Младежките информационно-консултантски центрове /МИКЦ/, специализираната институция и от услугите от резидентен тип.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в община Велико Търново – Направление 1: ПОДКРЕПА НА ДЕЦА В РИСК И ТЕХНИТЕ СЕМЕЙСТВА. ПРЕВЕНЦИЯ НА ИЗОСТАВЯНЕТО И ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА ГРИЖИТЕ ЗА ДЕЦА.

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца									
1.	Дом за деца „Пеню и Мария Велкови“ - специализирана институция	Деца от 3 до 18 години или до завършване на средно образование, но не повече от 20 годишна възраст	Национален обхват	40	8	0	Специализирана институция за деца от 3 до 18 години или до завършване на средно образование, но не повече от 20 годишна възраст, лишени от родителска грижа	гр. Велико Търново ул. „Цветарска“ № 14	Държавно делегирана дейност Намаляване на капацитета на специализираната институция през /2016 г.- 8 места/ Закриване на специализираната институция до 2020 г.
2.	Дом за медико – социални грижи за деца гр. Дебелец	деца от 0 до 3 - годишна възраст.	Национален обхват	70	40	0	Специализирана институция за деца от 0 до 3 години	гр. Дебелец	Специализираната институция е на пряко подчинение на Министерство на здравеопазването
3.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания I – социална услуга от резидентен тип	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	8	15	15	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи без увреждания, изведени от специализирани институции за деца, лишени от родителска грижа	гр. Велико Търново, ул. „Цветарска“ № 14	Държавно делегирана дейност. Разширяване капацитета на съществуващия ЦНСТДМ през 2016 г. от 8 на 15 места след намаляване на капацитета на ДД „Пеню и Мария Велкови“ гр. В. Търново
4.	Център за настаняване от семеен тип за	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	8	15	15	Социална услуга от резидентен тип за деца /младежи без увреждания, изведени от специализирани	гр. Велико Търново, ул. „Цветарска“	Държавно делегирана дейност. Разширяване капацитета на

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	деца/младежи без увреждания II – социална услуга от резидентен тип						институции за деца, лишени от родителска грижа	а” № 14	съществуващия ЦНСТДМ през 2016 г. от 8 на 15 места след намаляване на капацитета на ДД „Пеню и Мария Велкови“ гр. В. Търново
5.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания I – социална услуга от резидентен тип	Деца/младежи с увреждания	Национален обхват	14	14	14	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи с увреждания	гр. Велико Търново ул. Иларион Драгостинов № 3А вх. А	Държавно делегирана дейност
6.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания II – социална услуга от резидентен тип	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	14	14	14	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи без увреждания	гр. Велико Търново ул. Иларион Драгостинов № 3А вх. Б	Държавно делегирана дейност
7.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания III – социална услуга от резидентен тип	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	14	14	14	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи без увреждания	гр. Велико Търново ул. Колоня Товар № 14	Държавно делегирана дейност
8.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	10	10	10	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи без увреждания	гр. Велико Търново ул. “Никола Габровски”	Държавно делегирана дейност

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	без увреждания – социална услуга от резидентен тип							№ 49	
9.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания – социална услуга от резидентен тип	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	15	15	15	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи без увреждания	гр. Велико Търново ул. Охрид № 4	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик - Сдружение “SOS Детски селища – България”.
10.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания – социална услуга от резидентен тип	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	15	15	15	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи без увреждания	гр. Велико Търново ул. “Ильо войвода” № 4	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик – Сдружение “SOS детски селища – България”.
11.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания – социална услуга от резидентен тип	Деца/младежи без увреждания	Национален обхват	8	8	8	Социална услуга от резидентен тип за деца/младежи без увреждания	гр. Велико Търново ул. Любен Каравелов № 26	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик – Сдружение “SOS детски селища –

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
									България”.
12.	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания	Област ВеликоТърново	36	36	36	Социална услуга в общността за деца на възраст от 7 до 18 години и до 20 години в случаите, когато са учащи, които имат различно по степен и тип увреждане /ментално, физическо, множествено/, както и техните родители.	гр. Велико Търново ул. “Георги Измирлиев № 2	Държавно делегирана дейност
13.	Кризисен център за деца жертви на трафик и/или насилие с. Балван, общ. Велико Търново	Деца жертви на трафик и/или насилие	Национален обхват	15	15	15	Социална услуга от резидентен тип за момичета на възраст от 6 до 18 години, които са жертва на трафик или са пострадали от насилие	с. Балван	Държавно делегирана дейност
14.	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания	Област ВеликоТърново	20	10	10	Социална услуга в общността за деца с увреждания, вкл. деца от аутистичния спектър от 0 – 7 години	гр.Дебелец	СУ се финансира със средства от държавния бюджет, чрез Министерство на здравеопазването През 2016 г. преместена от филиала в гр. В. Търново в сградата на ДМСГД гр. Дебелец
15.	Център за	Деца с/без	Област Велико	40	20	20	Социална услуга в общността,	гр. Велико	Към момента СУ се

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	обществена подкрепа	увреждания	Търново				предназначена за деца от 0 до 18 години - в риск от изоставяне, със специални образователни потребности /СОП/ и/или увреждания, в риск от отпадане от училище, с асоциално и рисково поведение; самотни родители; семейства в риск, срещащи затруднение в отглеждането на децата, родители на деца с увреждания и/или СОП; кандидати за приемни родители и осиновители; приемни родители и осиновители.	Търново ул. “Димитър Найденев” № 4	финансира от Сдружение SOS “Детски селища - България”. Разкриването на социалната услуга е предложено за финансиране от държавния бюджет в проектбюджет 2016 г., с капацитет 20 места, считано от 01.04.2016 г.
16.	Център за обществена подкрепа	Деца и семейства	Област Търново Велико	60	80	80	Социална услуга в общността за деца от 0 до 18 години и техните семейства, деца настанени в ДДЛРГ, деца извършители на противообществени прояви, кандидати за приемни родители и осиновители, както и приемни родители и осиновители.	гр. Велико Търново бул. “България” № 24	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик – Фондация “Международна социална служба – България”. Завишаването на капацитета на СУ е предложено за финансиране в проектбюджет 2016 г.

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
17.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Деца и младежи с увреждания и техните семейства	Област Велико Търново	40	50	50	Социална услуга в общността за деца и младежи с ментални и физически увреждания до 25-годишна възраст и техните семейства, които се нуждаят от съдействие и подкрепа с цел превенция на изоставянето и реинтеграция в семейна среда.	гр. Велико Търново бул. “България” № 24	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик – Фондация “Международна социална служба – България”. Завишаването на капацитета на СУ е предложено за финансиране в проектобюджет 2016 г..
18.	Реализиране на проект по ОП РЧР Общностен център за деца и родители „ЦАРЕВГРАД“ за продължаване и надграждане на дейностите по проект „Инвестиция в ранното детство – гаранция за благосъстоянието на децата в Община Велико Търново“	Деца с/без увреждания и техните семейства	Община Велико Търново	0	0		Социални услуги за деца с/без увреждания и техните семейства, ранна интервенция на уврежданията, индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания, здравна консултация за деца, формиране и развитие на родителски умения.	гр. Велико Търново бул. “България” № 24	По ОП „РЧР“ Община Велико Търново ще изготви проект за продължаване и надграждане на дейностите по проект „Инвестиция в ранното детство – гаранция за благосъстоянието на децата в Община Велико Търново“. Проектните дейности ще се реализират в периода 2016-2018 г.
19.	Дневен център за деца и/или възрастни с	Деца и/или възрастни с увреждания	Община Велико Търново	0	0	40	Социална услуга в общността за деца и/или възрастни с увреждания	гр. Велико Търново, корпус Д от	Нова СУ Предвижда се да бъде разкрита до 2020 г.

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	увреждания							СОУ „Г.С. Раковски“ или друга сграда, общинска собственост, подходяща за нуждите на услугата.	Изграждането на СУ е заложено в Интегрирания план за градско развитие на Община Велико Търново, който ще бъде финансиран по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“. Предвижда се социалната услуга да бъде разкрита като продължаваща социална услуга за деца с увреждания след навършване на пълнолетие към разкрития „Дневен център за деца с увреждания“.
20.	Центрове за работа с деца и младежи	Деца и младежи на възраст от 8 до 29 години	Община Велико Търново	19 бр.	19 бр.	21 бр.	Ангажиране на свободното време на децата и младежите с дейности, които отговарят на интересите им и способстват за развитие на техните умения, предоставяне на информационни и консултантски услуги в подкрепа на личностното, обществено и кариерно развитие на децата и младежите, насърчаване неформалното обучение за разширяване на знанията, опита и уменията на децата и младежите,	гр. Килифарево, с. Балван, с. Ресен с. Миндя, с. Шемшево, с. Присово, с. Церова кория, с. Арбанаси, с. Самоводене,	На територията на Община Велико Търново са разкрити и функционират 19 Центъра за работа с деца и младежи. Предвижда се до 2020 г. да бъдат разкрити нови ЦРДМ при заявено желание и потребност от местната общност.

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							стимулиране на младежкото доброволчество.	с. Пчелище, с. Беляковец, с. Леденик,с. Шереметя, с. Хотница,с. Русаля, с. Къпиново, с. Малки Чифлик, с. Никюп,с. Ново село	ЦРМД се финансират със средства от общинския бюджет.
21.	Работилница за родители	Родители на деца от 0 до 4 г.	Община Велико Търново	20 роди тели	20 роди тели	30 роди тели	Предоставяне на пространство за споделяне, чрез подпомагане на родителите да изградят знания, умения и нагласи за родителство, което подкрепя развитието на потенциала на детето.	гр. В. Търново	Съвместен проект между УНИЦЕФ – България и Община Велико Търново. Планира се през 2016 г. да бъде разширен обхвата на възрастта на децата /от 0 до 7 г./ и услугата да се финансира със средства от общинския бюджет.
22.	Наблюдавано жилище	Младежи до 25 години	Национален обхват	4	4	4	Социална услуга от резидентен тип, предназначена за младежи, които напускат ДДЛРГ, Защитено или Преходно жилище и не получават подкрепа от своето семейство, без физически, ментални и психични проблеми. Услугата предоставя условия за подготовка и преход към самостоятелен начин на живот, с подкрепата на екип от специалисти.	гр. В. Търново, ул. „К.Паница“3, бл. 6, вх. А, ет. 3, ап. 7	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик – Фондация “Международна социална служба – България”.
23.	Приемна грижа	Деца/младежи с/без увреждания	Национален обхват	20	25	35	Отглеждане и възпитание в семейна среда на дете, което е настанено в семейство на роднини или близки или	гр. В. Търново	До края на 2015 г. Община Велико Търново в

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
							в приемно семейство.		партньорство с Агенция за социално подпомагане ще продължи реализирането на проект „И аз имам семейство“ по ОП РЧР 2007-2013 г. В периода 2016-2018 г. Община Велико Търново ще реализира проект „Приеми ме 2015“ в партньорство с Агенция за социално подпомагане по ОП РЧР 2014-2020 г.

Мерки и дейности по Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Обща цел: Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на хората с увреждания.

Мярка 2.1.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на община Велико Търново.

Дейност 2.1.1.1 Продължаване и разширяване обхвата на мобилните екипи на Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни и лица с увреждания над 18 години, гр. Велико Търново и Център за социална рехабилитация и интеграция за лица над 18 години с психични разстройства и лица с интелектуални затруднения, гр. Велико Търново с цел социална подкрепа на по-голям брой хора с увреждания на територията на Община Велико Търново.

Мярка 2.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства

Дейност 2.1.2.1 Създаване на Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда по Проект „Подкрепа за независим живот“, Схема BG05M9OP001-2.002 „Независим живот“, ОП РЧР 2014-2020 г, с капацитет 70 потребители.

През 2016 г. в гр. Велико Търново ще бъде изграден Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда, чрез който ще се осигури достъп до основни социални и здравни услуги, оказване на психологическа подкрепа, с цел преодоляване на социалното изключване и бедността. Дейността на Центъра ще създаде условия за независим и достоен живот на лицата с увреждания, в т.ч. и деца с увреждания и хора над 65 г., които са в частична или пълна невъзможност да се самообслужват въкъци и са в риск от социална изолация.

Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Дейност 2.1.3.1 В Община Велико Търново ще продължат да се реализират политики и мерки за социално включване на хора с увреждания в социалния, културния, спортния и обществен живот, в съответствие с Годишните Планове за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания 2016 – 2020 г.

Специфична цел 2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип и реинтеграционни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционалния модел на грижа.

Мярка 2.2.1 Изграждането на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Дейност 2.2.1. Изграждане на три Центъра за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост, с общ капацитет 45 места, за настаняване на лица с умствена изостаналост, изведени от Дом за възрастни хора с умствена изостаналост, с. Пчелище.

Дейност 2.2.2. Изграждане на три Защитени жилища за хора с умствена изостаналост, с общ капацитет 30 места, за настаняване на лица с умствена изостаналост, изведени от Дом за възрастни хора с умствена изостаналост, с. Пчелище.

Дейност 2.2.3. Изграждане на Защитено жилище за хора с психични разстройства, с общ капацитет 6 места

Дейност 2.2.4. Увеличаване капацитета на разкритото Защитено жилище за хора с психични разстройства, с. Церова кория, общ. Велико Търново от 10 на 16 места до 2020 г.

Мярка 2.2.2. Развиване на нови форми за ангажиране и заетост на хората с увреждания, ползващи услугите, резидентен тип.

Дейност 2.2.2.1 Община Велико Търново ще продължи да предоставя възможности и подкрепа за Защитена заетост на хората с увреждания, настанени в специализираните институции, социалните услуги от резидентен тип и социалните услуги в общността.

Дейност 2.2.2.2 Община Велико Търново планира до 2020 г. да създаде социално предприятие с цел осигуряване на Защитена заетост на хора с увреждания и лица от уязвими групи.

Специфична цел 2.3. Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания.

Дейност 2.3.1 Изграждане на специализирана институция за социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания, с капацитет 130 места /в т.ч. 100 места за Дом за стари хора и 30 места за хоспис/ до 2020 г.

Специфична цел 2.4. Изграждане на социални услуги за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности.

Дейност 2.1. Изграждане на Кризисен център за бездомни и социално слаби лица на територията на гр. Велико Търново до 2020 г.

Специфична цел 2.5. Изграждане на адекватни социални услуги за грижа за пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация

Мярка 2.5.1 Развитие на услуги, насочени към жертви на насилие, трафик, експлоатация /ЦОП, ЦСРИ, кризисни центрове/

Дейност 2.5.1.1 Разкриване на Кризисен център за лица жертви на насилие и/или трафик, с капацитет 10 места, в с. Балван, общ. Велико Търново.

Дейност 2.5.1.2 Реализиране на съвместни проекти с неправителствени организации за разкриване на Консултативен център за жертви на домашно насилие, финансирани от Министерство на правосъдието.

Мярка 2.5.2 Програми за превенция на насилие, трафик, експлоатация и др.

Дейност 2.5.2.1 Продължаване на дейностите реализирани от Местна комисия за борба с трафика на хора

- Провеждане на превантивно-информационни кампании за борба с трафика на хора;
- Обучение и квалификация на кадри;
- Провеждане на лятна детска полицейска академия;
- Планиране и организиране на мероприятия свързани с борба с трафика на хора.

Специфична цел 2.6. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск

Мярка 2.6.1. Развиване на услуги за превенция на рисковото и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Дейност 2.6.1.1 Продължаване на дейността на Превантивно – информационен център по наркомании гр. Велико Търново по различни модулни програми за превенция на рисковото поведение, които включват интерактивни тренингови обучения на педагогически съветници, както и образователни и информационни програми за родители, учители и медицински специалисти в училищата.

Мярка 2.6.2. Разработване на политики и програми за интегриране и развитие на етническите общности в неравностойно положение в община Велико Търново

Дейност 2.6.2.1 Продължаване реализирането на приетия с Решение № 1197/24.07.2014 г. на Великотърновски общински съвет План за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация /2014 г. – 2020 г./.

Мярка 2.6.3. Продължаване дейността на обществени трапезарии, домашен социален патронаж

Дейност 2.6.3.1. Продължаване дейността на социалната услуга „Обществена трапезария“, реализираща се на територията на Община Велико Търново чрез Домашен социален патронаж – Велико Търново, база гр. Дебелец, финансиран от фонд „Социална закрила“ към МТСП, стартирала през м. октомври 2015 г.

Мярка 2.6.4 Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда - предоставяне на равни възможности за реализация на пазара на труда; предоставяне на достъп до услуги за намиране на работа; осигуряване на възможности за интегриране към пазара на труда.

Дейност 2.6.4.1. Продължаване реализирането на проекти по Национални програми и проекти за заетост, финансирани от Държавния бюджет, за включване в различни видове обучения (ограмотяване, мотивационно обучение, по ключови компетентности и професионална квалификация) и заетост на безработни лица от групи в неравностойно положение на пазара на труда (продължително безработни, безработни младежи до 29 г., безработни лица над 50 години, безработни лица от етнически малцинства, безработни хора с увреждания, безработни лица - самотни родители (осиновители), майки с деца до 3-годишна възраст и от 3 до 5-годишна възраст, безработни лица с основно или по-ниско образование и без професионална квалификация, неактивни и обезкуражени лица, други групи безработни лица), чрез следните проекти и програми:

Национална програма „Активиране на неактивни лица“ – активиране и включване на пазара на труда на неактивни, в т.ч. обезкуражени лица и младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ и на безработни лица, посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличане и мотивирането им да се регистрират в ДБТ и насърчаване на включването им в обучение, връщане в образователната система и/или заетост. За реализацията на основните дейности и задачи на програмата са назначени служители в съответните институции: Младежки медиатор – Община Велико Търново; Психолог, Мениджър на случаи (кейс-мениджър) – Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново.

Регионална програма за заетост – Осигуряване на заетост на безработни лица в трудоспособна възраст от групи в неравностойно положение на пазара на труда чрез включването им в дейности по осигуряване на сигурност и безопасна среда за развитие на децата посещаващи детски заведения (детски ясли, детски градини, училища) и специализирани институции за деца на територията на община Велико Търново.

Проект „Шанс за работа“ – Повишаване пригодността за заетост и конкурентоспособност на пазара на труда на безработни младежи до 29 г. и на безработни лица над 54 г. чрез предоставяне на пакети от обучения, включващи мотивационно обучение, обучение за придобиване на ключова компетентност „Работа в екип“ и обучение за придобиване на професионална квалификация по професия или част от професия („Помощник-възпитател“, „Социален асистент за подпомагане на деца“), последвани от стажуване на работни места за придобиване на практически знания и умения. Проектът се осъществява в партньорство с КНСБ.

Дейност 2.6.4.2. Осигуряване на различни възможности за обучение и заетост по Мерки по Закона за насърчаване на заетостта с финансиране от Държавния бюджет.

Дейност 2.6.4.3. Осигуряване на условия за включване в пазара на труда чрез използване на възможностите за финансиране по схеми по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси, като:

Схема „Младежка заетост” - Предоставяне на възможност за стажуване/обучение по време на работа при работодател на младежи до 29-годишна възраст включително с цел улесняване на прехода от образование към заетост.

Схема „Обучения и заетост за младите хора” - Интеграция на безработни младежи до 29-годишна възраст включително в заетост при работодател чрез осигуряване на обучения и субсидия за продължителна заетост.

Схема „Подобряване качеството и ефективността на публичните услуги за уязвимите групи на пазара на труда и работодателите”- Предоставяне на по-качествените услуги за търсещите и предлагащите работа, разработване на нови или подобряване на съществуващите вече услуги с цел подобряване на резултатите на Агенция по заетостта за активиране и включване в устойчива заетост, с основен акцент върху неактивните и уязвимите групи на пазара на труда.

Проект „Услуги „лице в лице” в ЦЗСП” (Центрове за заетост и социално подпомагане) - Подобряване координацията и взаимодействието между Агенция за социално подпомагане и Агенция по заетостта, чрез прилагане на пилотен модел за съвместно комплексно обслужване на гражданите от уязвими групи и индивидуализиране на услугите.

Специфична цел 2.7. Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.

Мярка 2.7.2. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания.

Дейност 2.7.2.1. Изграждане на Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с увреждания, с капацитет 40 места до 2020 г., като форма на съпътстваща социална услуга за лицата с увреждания, които ще ползват предложените за разкриване до 2020 г. социални услуги от резидентен тип.

Дейност 2.7.2.2. Увеличаване на капацитета на Центъра за социална рехабилитация и интеграция за хора с увреждания в община Велико Търново от 40 на 50 места, считано от 01.01.2017 г.

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в община Велико Търново – Направление 2: ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ И ЛИЦА.

№	Община Велико Търново Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.									
1	Дом за възрастни с умствена изостаналост	Възрастни с умствена изостаналост	Национален обхват	50	50	50	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица с умерена, тежка или дълбока умствена изостаналост, установена с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК	с. Церова кория, общ. Велико Търново	Държавно делегирана дейност
2	Дом за възрастни с умствена изостаналост	Възрастни с умствена изостаналост	Национален обхват	77	77	0	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица с умерена, тежка или дълбока умствена изостаналост (олигофрени и др.), установена с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК	с. Пчелище, общ. Велико Търново	Държавно делегирана дейност
3	Дневен център за възрастни хора с увреждания	Възрастни хора с увреждания	Област Велико Търново	25	25	25	Социална услуга в общността, предоставяща медицински, социални и образователни услуги на възрастни хора с физически увреждания.	гр. В. Търново, ул. „Поп Харитон” № 4	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е предоставено на външен доставчик - Фондация “Милениум”.
4.	Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни и лица с увреждания гр. Велико Търново	Възрастни и лица с увреждания	Област Велико Търново	40	40	50	Социална услуга в общността, която предоставя комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално - правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване на пълнолетни лица.	гр. В. Търново, ул. „Бойчо войвода” - междублоково пространство/	Държавно делегирана дейност

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
5.	Център за социална рехабилитация и интеграция за лица над 18 години с психични разстройства и интелектуални затруднения гр. Велико Търново	Лица над 18 години с психични разстройства и интелектуални затруднения	Област Велико Търново	30	30	30	социална услуга в общността, която предоставя комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социална консултация, трудотерапия, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социална включване на пълнолетни лица.	гр. В. Търново, ул. „Бузлуджа” № 1	Държавно делегирана дейност
6.	Кризисен център за лица жертви на трафик и/или насилие с. Балван, общ. Велико Търново	Лица жертви на трафик и/или насилие	Национален обхват	0	10	10	Социална услуга от резидентен тип за лица, които са жертва на трафик или са пострадали от насилие	с. Балван	Нова СУ С Решение №1514/26.03.2015 г. Великотърновски общински съвет даде съгласие за разкриване на СУ, считано от 01.10.2015 г. В процес на разкриване след издаване на Заповед на изпълнителния директор на АСП
7.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост I гр. Дебелец	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	8	8	8	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с умствена изостаналост	гр. Дебелец, ул. „Ал. Стамболийски“ № 1	Държавно делегирана дейност
8.	Защитено жилище за хора с умствена	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	8	8	8	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с умствена изостаналост	гр. Дебелец ул. „Ал. Стамболийски“	Държавно делегирана дейност

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
	изостаналост II гр. Дебелец							ки“ № 1	
9.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост с. Пчелище, общ. Велико Търново	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	12	12	0	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с умствена изостаналост	с.Пчелище	Държавно делегирана дейност. Със закриване на ДВХУИ Пчелище и разкриване на новите резидентни услуги за лица с умствена изостаналост в гр. Велик Търново, ще се преместят и потребителите от съществуващото ЗЖ за лица с УИ.
10.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост I с. Церова кория, общ. Велико Търново	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	7	7	7	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с умствена изостаналост	с. Церова кория	Държавно делегирана дейност
11.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост II с. Церова кория, общ. Велико Търново	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	7	7	7	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с умствена изостаналост	с. Церова кория	Държавно делегирана дейност
12.	Защитено жилище за хора с психични разстройства с.	Хора с психични разстройства	Национален обхват	10	10	16	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица с психични разстройства.	с. Церова кория	Държавно делегирана дейност Управлението на социалната услуга е

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
	Церова кория, общ. Велико Търново								предоставено на външен доставчик – Държавна психиатрична болница в с. Церова кория, общ. Велико Търново.
13.	Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост, гр. Велико Търново	Възрастни хора с умствена изостаналост	Национален обхват	10	10	10	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица с умствена изостаналост	гр. В. Търново, ул. „Никола Габровски“ № 49	Държавно делегирана дейност
14.	Преходно жилище	Възрастни хора с умствена изостаналост	Национален обхват	8	8	8	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица с умствена изостаналост, изведени от специализирана институция за възрастни с умствена изостаналост.	с. Церова кория	Държавно делегирана дейност
15.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	0	0	10	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с умствена изостаналост	гр. В. Търново, зона с преобладава щ социален характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“
16.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	0	0	10	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с лека и умерена степен на умствена изостаналост	гр. В. Търново, зона с преобладава щ социален	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Услуга - име, вид									
								характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“
17.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Хора с умствена изостаналост	Национален обхват	0	0	10	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица над 18 години с лека и умерена степен на умствена изостаналост	гр. В. Търново, зо на с преобладава щ социален характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“
18.	Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост	Възрастни хора с умствена изостаналост	Национален обхват	0	0	15	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица с умствена изостаналост	гр. В. Търново, зона с преобладава щ социален характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“
19.	Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с	Възрастни хора с умствена изостаналост	Национален обхват	0	0	15	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица с умствена	гр. В. Търново, зо на с преобладава	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
	умствена изостаналост						изостаналост	щ социален характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	„Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“
20.	Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост	Възрастни хора с умствена изостаналост	Национален обхват	0	0	15	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица с умствена изостаналост	гр. В. Търново, зона с преобладава щ социален характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“
21.	Хоспис	Възрастни хора и хора с увреждания	Област Търново Велико	0	0	30	Лечебно заведение, което предоставя продължително медицинско наблюдение, поддържащо лечение предписано от лекар и специфични грижи за лица с хронични инвалидизиращи заболявания и медико-социални проблеми	гр. В. Търново, зона с преобладава щ социален характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита до 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
22.	Защитено жилище за хора с психични разстройства	Хора с психични разстройства	Национален обхват	0	0	6	Социална услуга в общността от резидентен тип за лица с психични разстройства.	гр. В. Търново, ул. „Бузлуджа“ № 1	Нова СУ Планира се до 2017 г. да бъде разкрита като държавно делегирана дейност
23.	Обществена трапезария	Лица и семейства на месечно социално подпомагане. Лица без доходи. Самотно живеещи лица и семейства, получаващ и минимална пенсия. Скитащи бездомни лица и деца.	Община Велико Търново	65	65	65	Подобряване качеството на живот, задоволяване потребностите от храна на хора, които не могат да си я осигурят сами.	гр. В. Търново	До края на месец април 2016 г. Община Велико Търново реализира проект финансиран от фонд „Социална закрила“ към МТСП. Предвижда се да бъде изготвен проект по ОП РЧР, Процедура за директно предоставяне на БФП „Осигуряване на топъл обяд- 2016“.
24.	Превантивно – информационен център по наркомании	Младежи и лица със зависимости и проблемно поведение	Област Велико Търново				Утвърждаване на устойчива и дългосрочна програма за първична превенция на злоупотребата с психоактивни вещества на територията на община Велико Търново и изграждане на активно позитивно отношение към здравословния начин на живот. Ранно откриване на проблемна употреба, мотивиране за лечение и намаляване на рисковете и вредите от употребата на наркотични вещества	гр. В. Търново, ул. „Д. Найденов“ № 4	Държавния бюджет
25.	Изграждане на Кризисен център	Бездомни и социално слаби лица	Община Велико Търново			30	Комплекс от социални услуги, предоставяни на бездомни лица,	гр. В. Търново,	Нова СУ, предвижда се да бъде разкрита 2020

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
	за бездомни и социално слаби лица						насочени към задоволяване на ежедневните им потребности, за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарната година.	зона с преобладава щ социален характер ж.к. „Чолаковци “, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“

Мерки и дейности по Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Обща цел : Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Специфична цел 3.1. Създаване на възможности за независим живот на възрастните хора чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните потребности на хората.

Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места.

Дейност 3.1.1.1 Продължаване на дейността на Домашния социален патронаж, увеличаване на щатния персонал и разширяване на обхвата му в населените места на територията на Община Велико Търново.

Дейност 3.1.1.2 Продължаване на дейността на Звено за услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж и обхващане на по-голям брой потребители, ползващи почасови социални услуги в домашна среда чрез увеличаване на броя на назначените домашни санитарни. Надграждане на Звеното със създаване на Център за почасови услуги в домашна среда за лица с увреждания, в т.ч. и деца с увреждания и възрастни хора по проект по ОПРЧР 2014-2020.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.

Дейност 3.1.2.1 Продължаване реализирането на проект „Нови възможности“ за предоставяне на социалната услуга „Личен асистент“ до края на м. февруари 2016 г. и след това.

Дейност 3.1.2.2 Разкриване на социалната услуга „Личен асистент“ с капацитет 50 потребители.

Дейност 3.1.2.3 Разкриване на социалната услуга „Социален асистент“, с капацитет 100 потребители.

Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.

Дейност 3.1.3.1 Продължаване дейността на Дневен център за стари хора, гр. Велико Търново

Дейност 3.1.3.2 Продължаване и разширяване на дейността на клубовете на пенсионера и инвалида на територията на Община Велико Търново.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.

Дейност 3.2.2.1 Изграждане на специализирана институция за социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания, с капацитет 130 места /в т.ч. 100 места за Дом за стари хора и 30 места за хоспис/ до 2020 г.

Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

Дейност 3.2.2.1 Увеличаване на капацитета на разкрития Дом за стари хора „Св. Иван рилски“ с. Балван от 20 места на 28 места до 2020 г.

Таблица 3: Планирани социални услуги и мерки в община Велико Търново – Направление 3: ГРИЖА ЗА СТАРИТЕ ХОРА ЗА ПО-ДОБЪР И ДОСТОЕН ЖИВОТ.

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.									
1	Домашен социален патронаж	Лица над 60 г. Лица в т.ч. и деца с увреждания	Община Велико Търново	430	430	450	Комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с доставка на храна, подпомагане поддържане на личната хигиена и на хигиената в жилищните помещения, обитавани от ползвателя, съдействие за снабдяване с необходимите технически помощни средства при лица с увреждания, битови услуги и др.	гр. Дебелец, общ В. Търново и филиали – с. Балван и с. Ново село.	СУ се финансира със средства от общинския бюджет
2.	Звено за услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж	Лица над 60 г. Лица в т.ч. и деца с увреждания	Община Велико Търново	45 потребители	50 потребители	60 потребители	Предоставяне на почасови социални услуги в домашна среда, които включват помощ при поддържане на личната хигиена на потребителите, комунално – битови дейности и дейности за социално включване	гр. В. Търново, пл. „Майка България“ № 2, стая 218А	СУ финансирана със средства от общинския бюджет
3	Клубове на пенсионера и инвалида	Хора в пенсионна възраст Хора с увреждания	Община Велико Търново	34 бр.	34 бр.	34 бр.	Форма за социална интеграция и социални услуги в общността, имат за цел да съдействат за поддържане на социалните контакти, социалната интеграция и жизнен стандарт на пенсионерите и инвалидите в общината	5 КПИ в гр. В. Търново и 29 КПИ в населени места на територията на Община Велико Търново	Клубовете на пенсионера и инвалида се финансират със средства от общинския бюджет

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
4.	Дневен център за стари хора	Стари хора на пенсионна възраст Хора с увреждания	Област Велико Търново	30	30	30	Социална услуга в общността Имаща за цел да повиши качеството на живот и възможностите за социално включване на стари хора в пенсионна възраст и територията на град Велико Търново, чрез удовлетворяване на техните ежедневни и рехабилитационни потребности, както и техните нужди от организиране на свободното време, лични контакти и социални умения, с оглед оказване на взаимопомощ, закрила и социална интеграция	Гр. Велико Търново, ул. „Константи н Паница” № 1	Държавно делегирана дейност СУ е предоставена за управление на Сдружение „Център за социални и здравни грижи“
5.	Дом за стари хора „Венета Ботева“	Потребители на услугата са хора навършили пенсионна възраст, които не са в състояние сами да организират и задоволяват своите жизнени потребности	Национален обхват	130	130	130	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно Кодекса за социално осигуряване, включително на онези от тях, които имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.	гр. Велико Търново, ул. „Иларио н Драгостино в“ № 3	Държавно делегирана дейност

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.

Община Велико Търново

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
6.	Дом за стари хора „Св. Иван Рилски“ Услуга - име, вид	Потребители на услугата са хора навършили пенсионна възраст, които не са в състояние сами да организират и задоволяват своите жизнени потребности	Национален обхват	20	20	28	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, съгласно Кодекса за социално осигуряване, включително на онези от тях, които имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.	с. Балван, общ. Велико Търново	Държавно делегирана дейност. Предвижда се капацитета на специализираната институция да бъде завишен на 28 места до 2020 г.
7.	Изграждане на специализирана институция за социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания	Възрастни хора и хора с увреждания	Национален обхват	0	0	130	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, съгласно Кодекса за социално осигуряване, включително на онези от тях, които имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.	гр. В. Търново, зона с преобладаващ социален характер ж.к. „Чолаковци“, ж. к. „Зона В“, ж.к. „Бузлуджа“	Нова СУ предвижда се да бъде разкрита 2020 г. с финансови средства по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. по приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
9.	Услуга - име, вид Разкриване на социалната услуга „Личен асистент“	Хора, в т.ч. и деца с трайни увреждания и техните семейства	Община Велико Търново	0	0	50	Социалната услуга цели предоставяне на постоянни грижи в семейна среда на лица с трайни увреждания, в т.ч. деца с невъзможност за социална адаптация, които са затруднени да се обслужват сами и да задоволят ежедневните си потребности.	гр. В. Търново	С Решение № 1323/26.05.2011 г. Великотърновски общински съвет даде съгласие за разкриване на социалната услуга в общността „Личен асистент“, считано от 01.01.2012 г. като форма за дългосрочно предоставяне на социални услуги в общността за лица, в т.ч. и деца с трайни увреждания в община Велико Търново, с капацитет – 50 потребители. Услугата е предложена за разкриване като държавно делегирана дейност по начин на финансиране в проектобюджет 2016 г., към момента неразкрита.

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
10.	Услуга - име, вид Разкриване на социалната услуга „Социален асистент“	Хора, в т.ч. и деца с трайни увреждания и техните семейства. Тежко болни самотни стари хора	Община Велико Търново	0	0	100	Социалната услуга е предназначена за подпомагане на потребители в ежедневните дейности от бита, здравословното състояние, придружаване извън дома, подкрепа при занимания и др., целящи интеграция и социално включване	гр. В. Търново	С Решение № 1324/26.05.2011 г. Великотърновски общински съвет даде съгласие за разкриване на социалната услуга в общността „Социален асистент“, считано от 01.01.2012 г. като форма за дългосрочно предоставяне на социални услуги в общността за лица, в т.ч. и деца с увреждания или тежко болни самотни стари хора в община Велико Търново, с капацитет – 100 потребители. Услугата е предложена за разкриване като държавно делегирана дейност по начин на финансиране в проектобюджет 2016 година.

№	Община Велико Търново	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
11.	Услуга - име, вид Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда.	- Лица, в т.ч. и деца с трайни увреждания и техните семейства - Лица над 65 г., с ограничения или невъзможност за самообслужване	Община Велико Търново		70 потребители	70 потребители	Създаване на Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда. Предоставяне на комплексни социални и здравни услуги и психологическа подкрепа на лица с увреждания и възрастни лица над 65 г., с ограничения или невъзможност за самообслужване. Предоставяне на услугите „Личен асистент“ и „Домашен помощник“.	Населени места на територията на община Велико Търново	Разработен и одобрен Проект „Подкрепа за независим живот“, Схема BG05M9OP001-2.002 „Независим живот“, ОП РЧР 2014-2020 през 2015 г. След подписан Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, считано от 01.02.2016 г. за срок от 22 месеца до 30.11.2017 г., ще бъдат предоставяни интегрирани социални и здравни услуги и осигуряване на психологическа подкрепа на потребителите на Центъра.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И РЕЗУЛТАТ

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ				ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ			
Индикатор	Заложен /брой/	Честота на измерване	Постигнат /брой/	Индикатор	Заложен /брой/	Честота на измерване	Постигнат /брой/
Разкрити социални услуги на територията на Община Велико Търново.	16	При приключване на стратегията		Брой лица ползващи ново разкрити социални услуги	401	При приключване на проекта	
Закрити социални услуги на територията на Община Велико Търново.	4	При приключване на стратегията		Брой лица изведени от закритите социални услуги на територията на Община Велико Търново	137	При приключване на проекта	
Социални услуги с увеличен капацитет на	10	При приключване на		Брой обхванати лица от	1000	При приключване на	

територията на Община Велико Търново.		стратегията		целевите групи по реализиран ите проекти от Община Велико Търново		проекта	
Социални услуги с намален капацитет на територията на Община Велико Търново.	3	При приключване на стратегията					
Реализирани проекти в сферата на социалните услуги на територията на Община Велико Търново.	7	При приключване на стратегията					

V. Механизъм за участие на гражданското общество, доставчиците на социалните услуги и самите потребители.

Съгласно разпоредбите на Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагане Закона за социално подпомагане, Общините в Република България могат да възлагат управлението на социални услуги, които са открити като делегирани от държавата дейности и местни дейности на български физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица, физически лица, извършващи търговска дейност, и юридически лица възникнали съгласно законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, на друга държава от Европейското икономическо пространство.

Община Велико Търново дългогодишно прилага законовата възможност и възлага част от социалните си услуги на Неправителствени организации, видно от приложената таблица:

Външен доставчик	вид на предоставяната услуга	Договор	от кога договърът влиза в сила	до кога е валиден договора	Продължителност на договора
Фондация "Милениум"	Дневен център за възрастни хора с увреждания в гр. Велико Търново	Договор за възлагане на управление от 20.08.2013г.	01.09.2013г	31.08.2016г	3 години
Сдружение "SOS детски селища България"	Център за настаняване от семеен тип "Надежда" ул."Л.Каравелов" №26	Договор за възлагане на управление от 01.11.15г.	01.11.2015г.	01.11.2018г	3 години
	Център за настаняване от семеен тип - ул."Ильо Войвода" №4	Договор за възлагане на управление от 20.08.13г.	01.09.2013г	31.08.2016г	3 години
	Център за настаняване от семеен тип - ул." Охрид " №4	Договор за възлагане на управление от 20.08.13г.	01.09.2013г	31.08.2016г	3 години
Фондация "Международна социална служба България"	Център за обществена подкрепа	Договор за възлагане на управление от 19.12.13г.	01.01.2014г	31.12.2016г	3 години
	Център за социална рехабилитация и интеграция за деца	Договор за възлагане на управление от 19.12.13г.	01.01.2014г	31.12.2016г	3 години
	Наблюдавано жилище	Договор за възлагане на управление от 19.12.13г.	01.01.2014г	31.12.2016г	3 години
Държавна психиатрична болница	Защитено жилище за лица над 18 години с психични разстройства в с.Церова Кория	Договор за възлагане на управление от 29.09.11г.	01.10.2014г	30.09.2017г	3 години
Сдружение "Център за социални и здравни грижи"	Дневен център за стари хора кв.Бузлуджа	Договор за възлагане на управление от 01.05.15г.	01.05.2015 г.	30.04.2018г	3 години

Община Велико Търново управлява 32 социални услуги държавно делегирани дейности, от които 9 социални услуги са възложени на външен доставчик за срок от 3 годишен период съгласно чл. 18а, ал. 3 от Закона за социално подпомагане, което представлява почти 30% от социалните услуги държавно делегирана дейност.

В Община Велико Търново съгласно чл. 35 от ЗСП във връзка с чл. 52 от ППЗСП с решение на ВТОС е създаден Обществен съвет за упражняване на обществен контрол при осъществяване на дейностите по социално подпомагане.

С цел защита на интересите на потребителите на социални услуги и упражняване на обществен контрол, съгласно чл. 54а от ППЗСП в социалните услуги на територията на Община Велико Търново са създадени съвети на потребителите на социални услуги. Същите имат съвещателни функции при осъществяване на дейностите по предоставянето на социални услуги и следят за качеството им.

VI. Механизъм за периодичен преглед и за актуализиране на стратегията.

Системата за мониторинг и оценка цели да установи до каква степен са постигнати заложените цели и мерки, необходимостта от актуализирането им, както и включването на нови мерки при установена потребност. Чрез системата за мониторинг и оценка ще се даде възможност за оценка на ефективността, ефикасността и качеството на наличните социални услуги на територията на Община Велико Търново. Резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на стратегията по отношение на приоритетните направления и целите, както и за препланирането на оперативните мерки и дейности в хода на изпълнението.

Конкретните методи на системата за мониторинг и оценка са:

1. Събиране и анализ на информация и данни от заинтересованите страни в процеса на предоставяне на социални услуги. / справки, отчети, доклади и др./

2. Събиране и анализ на информация от целевите групи /потребители, близки и роднини/ за вида и качеството на предоставяните услуги и подкрепа, чрез попълване на Карти за Обратна връзка; /Приложение 1 – Карта за обратна връзка за възрастни настанени в специализирани институции и резидентни услуги; Приложение 2 – Карта за обратна връзка за родители/настойници на деца ползващи социални услуги в общността; Приложение 3 – Карта за обратна връзка за деца ползващи социални услуги; Приложение 4 – Карта за обратна връзка за услуги резидентен тип за деца/младежи; Приложение 5 – Карта за обратна връзка за родители на деца/младежи ползващи резиденти социални услуги; Приложение 6 – Карта за обратна връзка за оценка на дейността на социалните услуги./

3. Осъществяване на проверки на място в социалните услуги от експерти от Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“ и от други компетентни дирекции и институции.

Оценката на изпълнението на Стратегията, ще се извършва въз основа на следните критерии:

- Релевантност – съответствието на целите и интервенцията спрямо реалните проблеми и конкретните потребности и възможности на рисковите групи;

- Ефикасността на изпълнените дейности и постигнатите преки резултати по отношение на обема на дейностите, спазването на времевия график, планираните/ вложените ресурси;

- Ефективността – оценка на реалните ползи и ефекти за потребителите на услуги, както и на степента на обхващане на целевите групи, индивиди и общности в риск от изпълнените дейности. Качеството на предоставените социални услуги се оценява през призмата на ефекта и ползите за потребителите при задоволяването на техните потребности - индивидуални и общи за рисковата група;

- Въздействието на Общинската стратегия върху общия социален контекст, степен на постигане на дългосрочните цели, комплексна оценка на предизвиканите качествени промени в състоянието на социалната среда и рисковите групи;

- Устойчивостта на дейностите, резултатите и ползите за целевите групи и продължението им след времевата рамка на Стратегията.

За извършване на мониторинг и оценка на Стратегията за развитие на социалните услуги ще бъде определена Работна група със Заповед на Кмета на Община Велико Търново в която ще бъдат включени представители на ангажираните страни по изпълнението ѝ. Работната група ще изготви два пъти през периода на реализиране на Стратегията /в края на 2018 година и при приключване на Стратегията/ анализ на събраната информация от попълнените Карти за обратна връзка и получените данни и информация от заинтересованите страни.

При установена промяна на потребностите от развитие на социалните услуги, след извършения анализ и оценка на Стратегията, Работната група може да предложи на Кмета на Община Велико Търново актуализирането ѝ, чрез допълнение или изменение на заложените мерки и дейности по приоритетните направления. Актуализирането на Общинската стратегията за социални услуги 2016-2020 год. се съгласува от Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Велико Търново.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги е документ, който отразява особеностите, значимите проблеми и приоритетните направления в социалната сфера.

Важно изискване, за да бъде Стратегията непрекъснато действащ документ е, от една страна да отговаря адекватно на обществените потребности, от друга да съобразява динамиката на настъпващите промени, а от трета да поддържа системна устойчивост.

Обществените потребности са водещо основание за съществуването и прилагането на Стратегията, като управленски инструмент, насочен към задоволяване на действителните нужди на населението от социална подкрепа.

VII. Отговорни за изпълнението, координацията и контрола органи.

Ролите и задачите на общината, институциите, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

1. Община Велико Търново

Общината отговаря за цялостното изпълнение на Общинската Стратегия за развитие на социалните услуги и разработва годишни планове за развитие на социалните услуги.

Общината е доставчик на социални услуги и развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора.

Местната власт изпълнява социалната политика в съответствие заложените приоритети на Държавата.

1.1. Роля и отговорности на Общинския съвет:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социалните услуги и

годишните планове за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;

- Приема решения за кандидатстване по Проекти и Програми в сферата на социалните услуги.

- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и др.).

1.2. Кметът на общината:

- организира изготвянето на Стратегията за развитие на социалните услуги и годишните планове към нея и след съгласуване с Дирекция „Социално подпомагане“ и Обществения съвет по чл. 35 от Закона за социално подпомагане я внася за обсъждане и приемане от Великотърновски общинския съвет;

- организира разработването на общинските секторни политики и след гласуването в Общинския съвет организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;

- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на годишния план за развитие на социалните услуги;

- отговаря за финансовото обезпечаване на социалните услуги на територията на Община Велико Търново.

- осъществява контрол по предоставяне на социалните услуги, чрез Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“.

1.3. Общественият съвет по чл. 35 от Закона за социално подпомагане в Община Велико Търново е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в общината.

2. Дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Велико Търново:

ДСП – Велико Търново носи отговорност и изпълнява конкретни задачи при реализирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Велико Търново:

- Изготвя предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги;

- Изготвя становища до РДСП – Велико Търново за откриване, промяна на капацитета и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;

3. РИО – гр. Велико Търново

Регионалният инспекторат по образованието – град Велико Търново отговаря за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като: осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ, и контролира дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности, осигуряване

на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания и пр.

Важна роля в реализацията на мерките в сферата на образованието, заложен в Стратегията, изпълняват и **Екипът за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОН**, както и **Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПНОВДУСОП** за област Велико Търново.

4. Регионална здравна инспекция – гр. Велико Търново

Държавната здравна политика на територията на община Велико Търново се осъществява и организира от Регионална здравна инспекция (РЗИ). Ролята ѝ е свързана с:

- Координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, за осигуряване на достъп до качествена здравна грижа за цялото население, включително за хората в риск;

Конкретните им отговорности са насочени към: организира, методично ръководи и контролира профилактичните и протиепидемични дейности на територията на Община Велико Търново.

5. Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново

Дирекция Бюро по труда в община Велико Търново участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособените ромски общности) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на **дирекция "Бюро по труда"** по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на програми за заетост и за обучение на рискови групи;
 - Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
 - Изпълняване на мерки и програми съвместно с общината за професионална квалификация и включване на пазара на труда на безработни от рисковите групи.
 - Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;
 - Съвместни дейности с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, органите на местното самоуправление, на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Велико Търново.

6. Неправителствени организации

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на

гражданското общество и групите в риск в община Велико Търново. Тяхната роля се свежда до:

- Съвместно с общината, Д"СП" прилагат интегрирани политики и мерки за социално включване, в съответствие с мерките в стратегията;

- Участват в разработването и изпълнението на Стратегията;

- Предоставят социални, здравни и образователни услуги на територията на общината за хора в риск;

- НПО участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ, като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

Ефективното междусекторно сътрудничество ще допринесе за устойчивост на изградената оптимална мрежа от социални услуги в община Велико Търново, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи. Това ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

Стратегията е разработена от работна група, сформирана със заповед на Кмета на Община Велико Търново, в изпълнение на чл. 19, ал. 2, ал. 3 от Закона за социално подпомагане и чл. 36б от Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане и е съгласувана с Директора на Дирекция "Социално подпомагане" – град Велико Търново, Обществен съвет по чл. 35 от Закона за социално подпомагане и всички отговорни институции и НПО, ангажирани с предоставянето и развитието на социални услуги.

Същата е отворен документ и може да се допълва, изменя и актуализира.

РОСИЦА ДИМИТРОВА

Директор на дирекция "СДЗ" и

Председател на Обществен съвет за СП

Съгласувал:

МАЯ ПЕШЕВА-ВЛАДКОВА

Директор на Дирекция "Социално подпомагане"

град Велико Търново

8. Кой аспект от предлаганата социална услуга според Вас се нуждае от подобрене и защо?/ Моля, опишете и бъдете конкретни/

.....
.....
.....
.....

9. Кои от предоставяните дейности в услугата Ви допадат и защо?
/Моля, опишете и бъдете конкретни/

.....
.....
.....
.....

10. Имате ли предложения или идеи относно предоставяните социални услуги и екипа, който Ви обслужва?
/Моля, опишете и бъдете конкретни/

.....
.....
.....
.....

Дата:

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ОТДЕЛЕНОТО ВРЕМЕ!

Настоящият документ е изготвен във връзка с мониторинг за Стратегия за социални услуги в Община Велико Търново 2016-2020 година

Карта за обратна връзка – родител/настойник/
Услуги в общността за деца

1. Кой Ви насочи към услугите на

- а) Отдел за закрила на детето;
- б) Училищни власти/ Детска градина;
- в) Личен лекар;
- г) Приятел/ познат
- д) Друго.....

2. Какво най-много Ви харесва в

- а) Вниманието, което получавам;
- б) Специалистите, с които работя;
- в) Нещата, които научавам за себе си и за детето си;
- г) Друго.....

3. Какво не Ви харесва в

.....
.....
.....
.....

4. Как оценявате отношението на екипа към Вас?

- а) Много добро
- б) Добро
- в) Лошо
- г) Друго.....

5. Смятате ли, че услугата е достъпна ?

- а) Много добро
- б) Добро
- в) Лошо
- г) Друго.....

6. Какво искате да се промени в услугите на

.....

.....
.....
.....

7. Колко добре бяхте информирани относно работата с Вас и детето Ви в?

- а) много добре
- б) достатъчно
- в) малко
- г) никак

8. Как оценявате подкрепата която, получихте в социалната услуга?

- а) много добра
- г) достатъчна
- д) недостатъчна

9. Бихте ли ползвали отново при нужда услугите на?

- а) да
- б) не

10. Бихте ли препоръчали на Ваши познати/приятели да се обърнат при нужда към?

- а) Да
- б) Не

11. Имате ли предложения или идеи относно предоставяните социални услуги и екипа, който Ви обслужва?
/Моля, опишете и бъдете конкретни/

.....
.....
.....
.....
.....

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ОТДЕЛЕНОТО ВРЕМЕ!

Настоящият документ е изготвен във връзка с мониторинг за Стратегия за социални услуги в Община Велико Търново 2016-2020 година

Карта за обратна връзка
Услуги в общността
Центрове за работа с деца

1. Как се чувстваш, когато си в

щастлив

доволен

не зная

недоволен

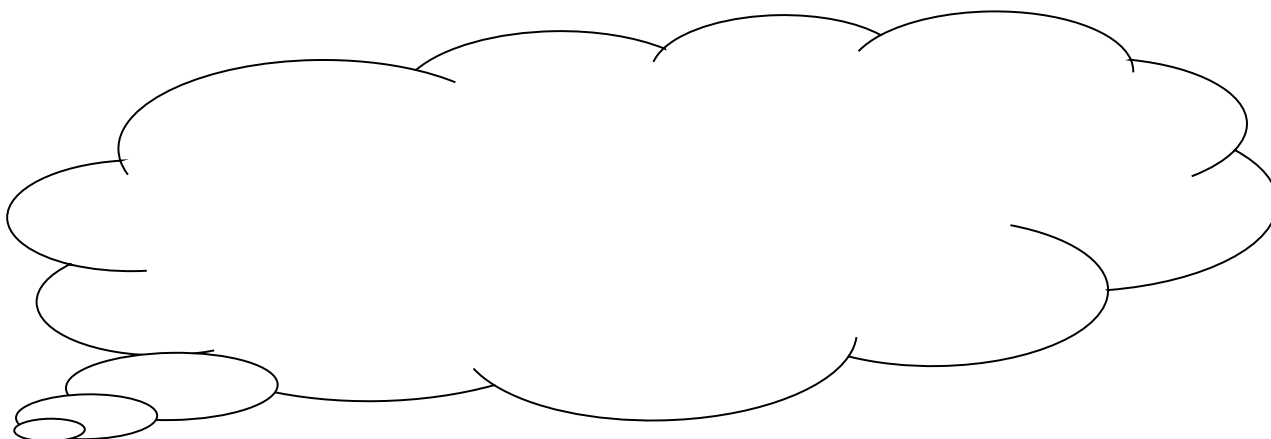

нещастен

2. Какво най-много ти харесва в

- а) Вниманието, което получавам;
- б) Хората, с които работя;
- в) Нещата, които научавам;
- г) Друго.....

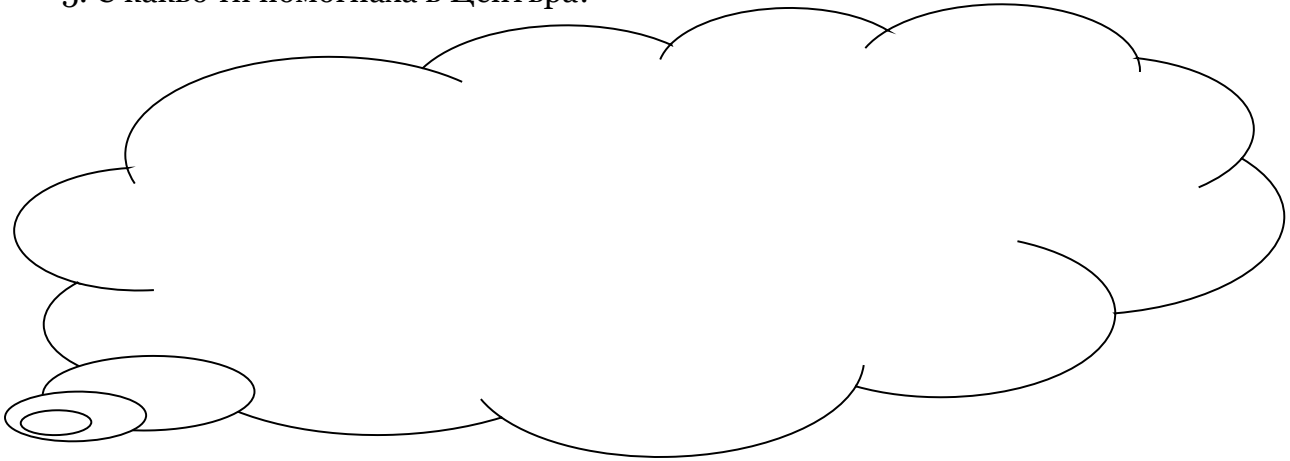
3. Какво не ти харесва в.....?

4. Как оценяваш отношението на екипа към теб?

- а) Много добро
- б) Добро
- в) Лошо
- г) Друго.....

5. С какво ти помогнаха в Центъра?

6. Смяташ ли, че в услугата към теб се отнасят с уважение и зачитат достойнството ти?

- а) да
- б) понякога
- г) не
- д) не мога да преценя

7. Колко добре беше информиран относно работата с теб в услугата?

- а) много добре
- б) достатъчно
- в) малко

8. Как оценяваш грижите, които получаваш в услугата?

- а) много добри
- б) достатъчни
- в) лоши

9. Ще предложиш ли услугата на свой приятел, който има нужда?

- а) Да
- б) Не

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ОТДЕЛЕНОТО ВРЕМЕ!

Настоящият документ е изготвен във връзка с мониторинг за Стратегия за социални услуги в Община Велико Търново 2016-2020 година

Карта за обратна връзка
Услуги резидентен тип за деца/младежи

1. Как се чувстваш, когато си в ЦНСТ?

щастлив

доволен

не зная

недоволен

нещастен

2. Какво най-много ти харесва от живота ти в ЦНСТ? /може да бъде посочен повече от един отговор/

А) Приятелите, които намерих в ЦНСТ.

Б) Сигурността и разбирането, които срещнах от страна на служителите.

В) Че мога да участвам в избора и приготвянето на храна.

Г) Че има добровлци, които ми помагат в ученето и ни организират забавления.

Д) Посещенията на културни мероприятия, концерти, екскурзии и почивки и отбелязване на празници.

Е) Друго./посочете какво/

3. Участваш ли в следните дейности? /може да бъде посочен повече от един отговор/

А) Избор на меню.

Б) Избор на дрехи и обувки.

В) Избор на дейности извън Центъра.

Г) Избор на гости.

Д) В планиране на свободното си време.

Е) Друго./посочете какво

4. Получавате ли емоционална подкрепа от страна на служителите в Центъра.
- А) да
 - Б) понякога
 - В) не
 - Г) не мога да преценя
5. Смяташ ли, че в услугата към теб се отнасят с уважение и зачитат достойнството ти?
- А) да
 - Б) понякога
 - В) не
 - Г) не мога да преценя
6. Какво е най- ценното, което научихте в Центъра. /може да бъде посочен повече от един отговор/
- А) Да бъда самостоятелен/а.
 - Б) Съветите и уроците за живота, които ми дадоха служителите на центъра.
 - В) Научих полезни неща, свързани с повишаване на училищните ми умения и общата ми култура.
 - Г) Научих се да готвя, да чистя, да си поддържам личното пространство и да спазвам редовна лична хигиена.
 - Д) Да общувам с другите и да създавам приятелски връзки.
 - Е) На нищо не се научих в ЦНСТ.
 - Ж) Друго /посочете какво/
7. Как оценяваш грижите, които получаваш в услугата?
- А) много добри
 - Б) достатъчни
 - В) лоши
8. Какво би искал да промениш в Центъра?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ОТДЕЛЕНОТО ВРЕМЕ!

Настоящият документ е изготвен във връзка с мониторинг за Стратегия за социални услуги в Община Велико Търново 2016-2020 година

**Карта за обратна връзка – родител/настойник/.
Услуги в общността за деца/младежи резидентен тип**

1. Запознати ли сте с правилата в Център, режима при настаняването на детето Ви?

- а) Да, на първата среща с екипа;
- б) От части съм запознат/а;
- в) Не;

2. Получавате ли достатъчно информация за развитието на Вашето дете?

- а) Да, пълна информация;
- б) Да, частична информация;
- в) Не;

4. Смятате ли че социалната услуга спомага за развитието на Вашето дете?

- а) Да
- б) Да, от части
- в) Не

5. Как си сътрудничите с екипа?

- а) Участвам в мултидисциплинарни срещи
- б) Участвам в срещи свързани с децата
- в) Подкрепям екипа при вземане на решения, относно избор на училище
- г) При възникнал проблем с поведенитено на детето
- д) Не сътруднича
- е) друго (посочете какво).....

6. Смятате ли правилата в центъра и дисциплината, че са важни за възпитанието на Вашето дете?

- а) да
- б) не
- в) друго /моля посочете какво/

7. Как оценявате грижата и подкрепата, която Вашето дете получава в Центъра?

- а) много добри
- б) достатъчни
- в) лоши

11. Имате ли препоръки към екипа на услугата и какви са те?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ОТДЕЛЕНОТО ВРЕМЕ!

Настоящият документ е изготвен във връзка с мониторинг за Стратегия за социални услуги в Община Велико Търново 2016-2020 година